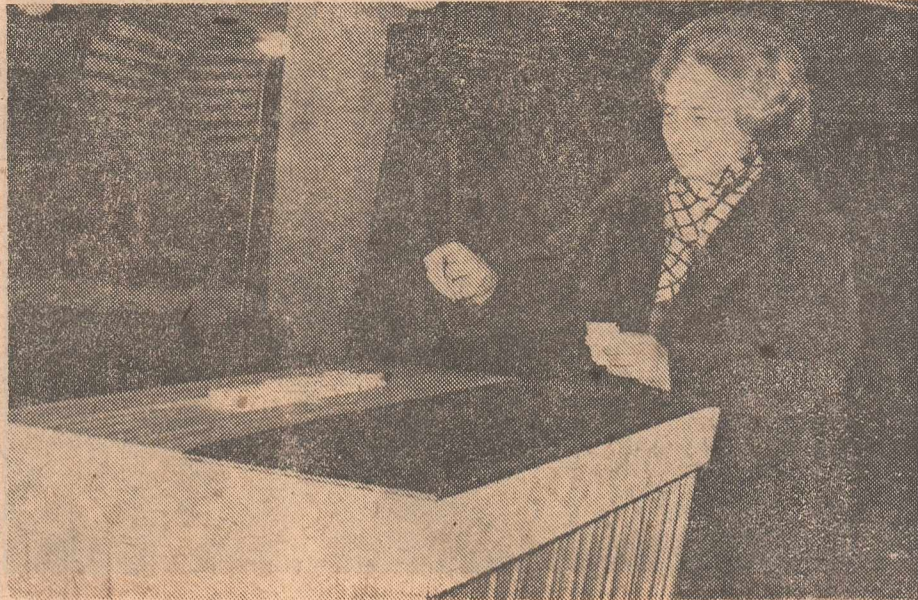
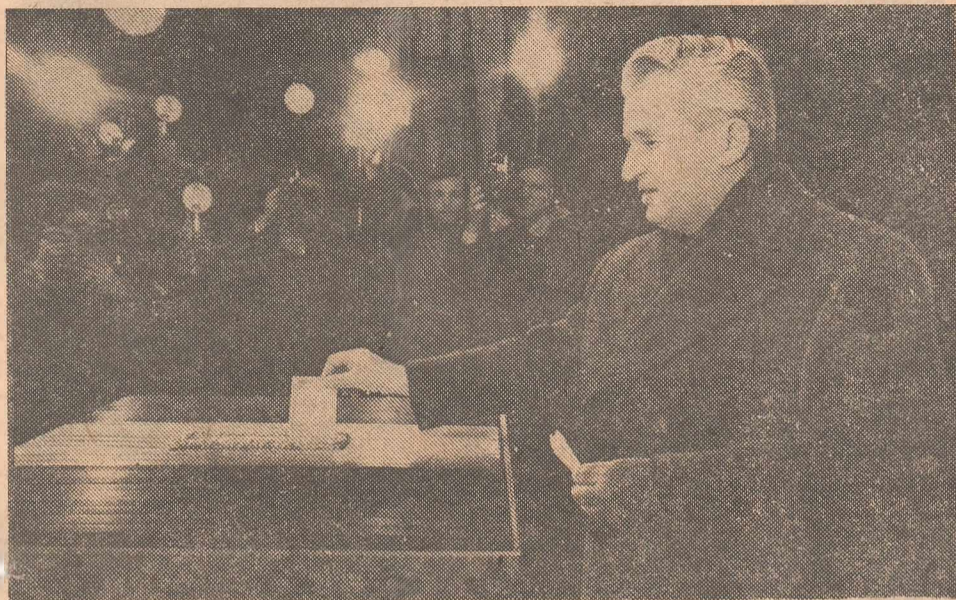

Alegerile de la 9 martie — o grandioasă manifestare a democrației socialiste, a indestructibilei unități a națiunii noastre în jurul Partidului Comunist Român

VOTUL ȚĂRII — UN ANGAJAMENT HOTĂRÎT ÎN LUPTA PENTRU O NOUĂ CALITATE, PENTRU PROGRES ȘI BUNĂSTARE

11

ANUL XXIX (1292)
13 MARTIE 1980

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

ÎNALTA ADEZIUNE

Țara a votat. Răsăritul acestui 9 martie 1980, cu lumina filtrată de nori, dar cu dulceață de omăt topit, prevestind o primăvară robustă, s-a înscris în calendarul existenței noastre, a fiecăruia dintre noi, cu forța obiectivă a faptelor care se încorporează major istoriei. Este forța acelor fapte ce depășesc și insul, și clipa, atrăgând în gravitația lor milioanele de oameni care compun o țară și devenirea ei. Țara a votat într-o unanimitate impresionantă, reflex al îndeturnabilei unități a națiunii noastre socialiste, al unei democrații care și definește esența și prin această masivă participare la actul suprem al exercitării puterii de către popor, pentru popor. Milioane de alegători, reprezentând 99,99 la sută din corpul electoral al patriei, și-au dat votul, în proporție de 98,52 la sută, candidaților Frontului Democratiei și Unității Socialiste, a căror platformă politică — devenită platforma națională de existență și creație a maselor populare din România, în acest ceas istoric al devenirii noastre — sunt documentele programatice ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român.

Aceste cifre sînt o lecție de istorie concentrată — sau o lecție de istorie recapitulată festiv, într-un moment de înaltă expresie a demersului nostru politic și civic — care ne dezvăluie, încă și încă o dată, cu evidența cuvintului răspicat de un întreg popor, că aici, în această țară, cel ce-și spune cuvîntul, cel ce conduce și cel ce decide este poporul, întregul popor. Și că decizia lui, semnată de milioane de mîini, se împlinește

într-o unică operă, avîndu-și drept titular, drept sediu de concepție, partidul comunistilor, portdrapelul marilor noastre succese, partidul care — pentru prima oară de cînd ne știm — a asigurat în chip programatic participarea maselor largi la conducerea statului, la elaborarea destinului național, călăuzind efectiv această participare, hotărîndu-i caracterul de lege și, prin aceasta, eficiența. Aceste cifre vădesc, încă și încă o dată, cu pregnanța obiectivă a unei proiecții panoramice pe un ecran vast cit și țara, cit gigantică urnă în care s-au depus opțiunile noastre, marea încredere cu care milioanele de cetățeni ai acestei țări, români, maghiari, germani sau de alte naționalități, o acordă partidului care — pentru prima oară de cînd ne știm — nu ne-a înșelat așteptările, ci, dimpotrivă, le-a împlinit în major. Legislatura pe care am încheiat-o la 9 martie reprezintă, din acest punct de vedere, ea însăși o lecție de istorie, un adevărat concentrat de istorie, cel mai bogat din cronica devenirii noastre socialiste, prin densitatea ideilor-forță și a faptelor-forță prin care ne-am afirmat și ne-am împlinit așteptările, aspirațiile. A fost o etapă de muncă eroică, de multiple solicitări, de aprigă încordare a brațelor și a minților, o etapă în care, ca totdeauna, dar cu un plus de încredere și un plus de temeinicie, ne-am bizuit doar pe noi („nimic nu ne-a căzut din cer!“), o etapă cînd, în planul creației noastre, s-au interferat și accidente neprevăzute, ținînd de legile orbe ale naturii, care ar fi putut să întîrzie (și unii chiar s-au grăbit s-o proclame!) întîlnirea așteptărilor noastre cu minunatul bi-

(Continuare în pagina 5)

ILIE PURCARU ■

Noi, în alegeri

Noi în alegeri am fost așa cum sîntem de obicei. Mai întii, cu bucuria izbînzilor citîndu-ni-se pe fețe, deși bătăliile la care am participat în anii anteriori n-au fost niște simple spectacole. Vuletele complicate, uneori de-a dreptul asurzitoare, ale lumii din acest al patrulea pătrar de veac XX, s-au auzit puternic și în spațiul existenței noastre. Marea satisfacție pe care am trăit-o — rostită pe deplin și în Manifestul Frontului Democratiei și Unității Socialiste — este că, în calitate de luptători, n-am iubit doar lupta în sine, că n-am participat la bătălii în care să ne fie indiferent rezultatul. Acest soi de masochism spiritual nu l-au cunoscut niciodată comuniștii români, pentru care idealul nu este o simplă joacă cu vorbele. Ei vin din spița lui Decebal, cel pentru care înfrîngerea a însemnat și sfîrșitul bătăliilor inimii, din Ștefan sau Mircea — despre care numai o minte nedreaptă ar putea spune că și-ar fi zis resemnăți: „meritos nu este neapărat să învingi, ci să participi la lupte“.

Noi, în alegeri am intrat deci ca niște victorioși. Nu ca niște soldați de operetă, cu triumfuri ușoare, ci ca un popor activ, harnic, muncitor, care-și culege firesc roadele.

Noi în alegeri am intrat, de asemenea, ca un popor perfect conștient de sine, de situația sa și total limpezit în ceea ce privește țelurile — fapt puternic reliefat

de complexul și vastul program al Frontului Democratiei și Unității Socialiste prin care se proiectează o Românie urcată la un nivel mediu de dezvoltare, în anii care vin.

...Am fost, în toată această perioadă, a alegerilor, într-un contact foarte apropiat cu un colț de țară („parte de Românie“, cum îi spuneau unii cetățeni în dialogurile pe care le-am avut), alcătuită din douăsprezece comune mari (aproape 62.000 de locuitori) — Birca, Goicea, Valea Stănciului, Cerăt, Giurgîța, Măceșul de Sus și Măceșul de Jos, Gîngiova, Urzicuța, Ostroveni, Bistreț, Gighera — așezate în unghiul format de căderea Jiilor în Dunăre și linia spre vest a marelui fluviu, toate observațiile conducînd la premisele acestor însemnări.

Mi-au rămas în minte cuvintele exclamative — nu prin ton, ci prin sens — ale primului secretar al Doljului, tovarășul Miu Dobrescu, care mai păstrează, desigur, pe retină frumoasele sate de prin părțile Bucovinei, unde a lucrat mulți ani, dar care a descoperit în această Oltenie dunăreană imaginea unei adevărate puteri economice. Mi-au rămas, de asemenea, în minte cuvintele primarului din Birca, Florea Bădeancă, fost muncitor tractorist, trecut de-a lungul anilor prin flacăra

(Continuare în pagina 8)

EUGEN FLORESCU ■

La Grădiștea de Munte

După 2050 de ani bătuți pe muchie

...Nu am pornit către Grădiștea de Munte înțelenit în prejudecăți. Viața de toate zilele, știam, stă înaintea fiorului pe care-l pretindem noi împlinit în om ori de cite ori credem că l-am așezat față în față cu o culme a faptei de ieri.

Spre Grădiștea de Munte nu circula autobuze duminică și Răduț Crișan, tînărul șofer care se îndurase să ne adune din marginea drumului acoperit numai pe jumătate de rată, oprise autocamionul cu peridot 21-HD-3899 chiar în umbra cetății Blidaru, să-și cumpere țigări de la cabana din imediata vecinătate. Încît Adam Crișan, întimplătorul meu tovarăș de drum, a avut cit de cit vreme să-și încheie povestea începută mai jos, vrem să spunem ceva mai aproape de nivelul îndepărtat al mării: cînd a apucat să are și locul zis Groapă, tatăl său, Pătru Crișan pe nume, s-a agățat cu fierul plugului în cioburi de oale și cărămizi putrede de vechime, dar n-a rămas prosternat ca înaintea unei minuni, dimpotrivă, a scos cu răbdare sfărîmăturile pe marginea fi-

sicii de pămînt destelenită în coasta abruptă a muntelui și a însămintat-o, ce altceva ar fi trebuit să facă?!...; cînd a săpat să găsească loc rădăcișilor unui pui de măr, Gheorghe Vlad, un vecin al lui Adam Crișan, a dat de olane prin care ar fi curs cîndva apă, foarte demult, dar n-a căzut pe gânduri, prostiț, și mărul plantat atunci în livadă rodește, a ajuns pom în adevăratul înțeles al cuvîntului; și Adam Crișan însuși, cînd a dat de olane, la fel, nu și-a îngăduit să stăruie în fața lor cu gura căscată, dimpotrivă, s-a gîndit chiar să le desfunde pe cele întregi, să le înlocuiască pe cele sparte cu altele noi, chiar vorbește despre asta cu olari din Săsciori și Obirșia, și să aducă mai aproape de casă un izvor depărtat. Numai alte treburi, mai grabnice, i-au zădărnicit planul rămas baltă și azi...

Așa este, viața de toate zilele stă înain-

(Continuare în pagina 13)

MIHAI PELIN ■

De la prima noastră rachetă,

Un autograf

între — sperăm —

două victorii

*Copiatorilor revistei „Flacăra“,
al cărei redactor sînt
cele mai micișore mîri
de cămîțate și maroc!*

*Wartan
8 Martie 1980*

MAREA ADUNARE CETĂȚENEASCĂ DIN CAPITALĂ

Marea adunare populară cetățenească din Capitală, prilejuită de întâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, cu reprezentanți ai oamenilor muncii din circumscripția electorală nr. 1 — 23 August și din Capitală a constituit un nou prilej de afirmare a hotărârii întregului nostru popor de a urma neabătut politica Partidului Comunist Român, de a întări unitatea în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste — cheazășia victoriei socialismului și comunismului în România. Adunarea a evidențiat încă o dată rolul excepțional, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în făurirea viitorului României, încrederea, prețuirea și dragostea cu care toți fiii României îl înconjoară pe reprezentantul și exponentul lor cel mai autorizat.

Ampla cuvintare rostită la adunare de tovarășul Nicolae Ceaușescu a constituit un strălucit bilanț al remarcabilelor realizări obținute de poporul nostru și, totodată, un mare program al transformării cantitativă într-o nouă calitate în întreaga societate, al trecerii la o nouă etapă a edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate, al întâlnirii României pe noi culmi de progres și civilizație.

Ca rezultat al dezvoltării puternice a forțelor de producție, în ultimul deceniu produsul social a crescut de 2,6 ori, — de la 523 miliarde lei în 1970, la 1384 miliarde lei în 1980 — iar venitul național de circa 2,8 ori. În perioada menționată, volumul investițiilor a crescut an de an; în 1980 el va fi de trei ori mai mare decât în 1970. În ritm susținut s-a dezvoltat industria. În ultimii zece ani, pro-

ducția globală industrială a crescut de peste trei ori, iar producția netă de 3,2 ori. În același interval de timp valoarea globală a producției agricole a sporit de 1,8 ori, iar volumul comerțului exterior de 5,6 ori. Toate aceste succese, care caracterizează un proces de amplă dezvoltare economică în decursul ultimelor două cincinale, au determinat o creștere continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii. După cum se subliniază în cuvintarea secretarului general al partidului la adunarea cetățenească din Capitală, în decursul acestor două cincinale veniturile bănești ale populației au crescut de peste 3 ori, volumul vânzării de mărfuri cu amănuntul a sporit de 2,3 ori, cuantumul serviciilor către populație s-a triplat, numărul total al locuințelor create din fondurile de stat și ale populației se ridică la circa 1 640 000. „Bilanțul succint al marilor realizări din deceniul trecut — se arată în cuvintare — pune în evidență, într-un mod deosebit de convingător, superioritatea orânduirii noastre, faptul că socialismul asigură poporului nostru o viață tot mai bună și îmbelsugată, un viitor fericit“.

Adunarea populară, cetățenească de la Palatul sporturilor și culturii, excepționala cuvintare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu au înfățișat, totodată, calea pe care o va străbate România în perioada următoare pentru făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și trecerea la comunism, program care are la bază documentele celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român. În centrul întregii noastre activități vor sta, în cincinalul următor, dezvoltarea puternică a bazei de materii prime și a energiei, creșterea substanțială a producției agricole în vederea sa-

tisfacerii în condiții cât mai bune a cerințelor economiei naționale și a consumului populației. Industria va continua să se dezvolte în ritm susținut — 10 la sută la producția netă și 9 la sută la producția globală. În fiecare județ va trebui să se realizeze o producție industrială globală de cel puțin 70 mii lei pe locuitor. Sarcini deosebite stau și în fața agriculturii, unde va trebui să se obțină o producție de cereale de 27—28 milioane tone, va trebui să se dezvolte puternic legumicultura, viticultura și pomicultura, zootehnia. În perioada dată, volumul investițiilor va fi de 1 300—1 350 miliarde lei.

Corespunzător dezvoltării puternice a forțelor de producție, în cincinalul următor se va acorda toată atenția înlăturării prevederilor programului de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Astfel, potrivit Programului-directivă, veniturile reale ale populației vor fi în 1985 cu 23—25 la sută mai mari față de 1980. Se vor majora pensiile de toate gradele, alocațiile pentru copii, vor crește cheltuielile social-culturale. Se vor construi, în aceeași perioadă, 1100 000 apartamente și încă 120 de localități sătești vor deveni orașe agroindustriale. Până în 1985, în București se va rezolva în linii generale problema locuințelor. Se va dezvolta puternic transportul în comun atât în Capitală cât și în alte centre ale țării.

Dezvoltarea intensă a forțelor de producție va determina schimbări calitative și în structura societății noastre, relațiile de producție se vor perfecționa continuu. Se va dezvolta tot mai mult democrația noastră socialistă.

În magistrala sa cuvintare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat liniile

directoare ale politicii noastre externe. El a subliniat că viața, evenimentele internaționale demonstrează cu putere necesitatea de a pune la baza tuturor relațiilor cu alte state principiile universale valabile ale deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, colaborării reciproc avantajoase. Aplicând cu consecvență în întreaga sa activitate internațională aceste principii, România dezvoltă relații de prietenie, colaborare și cooperare cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele, fără deosebire de orânduirea socială.

„În perioada următoare — a arătat în cuvintare sa tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să realizăm o calitate nouă, superioară a întregii activități a societății noastre socialiste. Este necesar să asigurăm afirmarea puternică a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile, creșterea conștiinței socialiste, ridicarea generală a gradului de civilizație al României. În următorul cincinal, ca urmare a creșterii puternice a forțelor de producție, a perfecționării relațiilor și a progresului întregii vieți sociale, România va depăși stadiul de țară în curs de dezvoltare, trecând la o calitate nouă, aceea de țară mediu dezvoltată“.

Strălucita victorie obținută în alegerile de la 9 martie de Frontul Democrației și Unității Socialiste constituie o cheazășie sigură a înlăturării întocmai a acestui program mare de înălțare a României pe noi culmi de progres și civilizație.

ION D. GOIA ■

„ALESUL NOSTRU, ALESUL ÎNTREGII NAȚIUNI”

Așa după cum au arătat la vremea cuvenită și posturile noastre de radio-tv., precum și ziarele cotidiene, duminică dimineața, la secția de votare nr. 1 din Circumscripția electorală „23 August” din Capitală, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exercitat dreptul de vot. Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, propus candidat în această circumscripție pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională, au venit să voteze, la aceeași secție, tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășul Ilie Verdeț, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat.

Ecourile aceluși moment cu profunde semnificații politice și patriotice sînt încă vii în memoria și conștiința noastră. Mille de alegători din cadrul Circumscripției electorale nr. 1, ca și alți numeroși bucu-reșteni, i-au făcut tovarășului Nicolae Ceaușescu o caldă și entuziastă primire. Prin cîntec, vers și dans, ei exprimau dragostea neîmămurită pe care întreaga suflare românească o nutrește față de conducătorul înțelept al partidului și statului. În văzduh răsună din sute de piepturi imnul „E scris pe tricolor unire”. Mulțimea aplaudă și ovaționează îndelung.

La sosire, în fața secției de votare, tova-

rășul Nicolae Ceaușescu a fost salutat de tovarășii Gheorghe Pană, prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., primarul general al Capitalei, și Vasile Carolică, prim-secretar al Comitetului de partid al Sectorului 3. Sînt prezenți miniștri, cadre din conducerea centralelor industriale și a unităților economice, numeroși muncitori fruntași în producție, activiști de partid și de stat.

Pionieri, membri ai formațiunilor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, muncitori din întreprinderile bucu-reștene, șoimi ai patriei oferă frumoase buchete de flori, după care tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat sînt invitați în incinta secției de votare, unde le sînt imnate buletinele de vot.

Clipe de mare încărcătură emoțională. După ieșirea din cabina de votare, tovarășul Nicolae Ceaușescu introduce buletinele în urna drapată în mătase tricoloră, exercitîndu-și astfel dreptul electoral fundamental. Au votat apoi tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat.

La ieșirea din secția de votare, conducătorul partidului și statului a fost întâmpinat cu aceeași însuflețire de toți cei prezenți, care au aplaudat și ovaționat îndelung.

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în acea zi de duminică, în mijlocul cetățenilor din Circumscripția electorală nr. 1 „23 August” a reprezentat un moment cu adînci semnificații politice și patriotice. El a reflectat cu forța celei mai profunde evidențe, unitatea de nezdruccinat a întregului nostru popor în jurul partidului și al secretarului său general, încrederea neștrămutată în politica internă și externă a partidului, hotărîrea fermă de a milita neabătut pentru înfăptuirea directivelor și hotărîrilor Congresului al XII-lea al P.C.R., a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Consemnînd strălucita victorie în alegeri a Frontului Democrației și Unității Socialiste, Comisia Electorală Centrală a informat marți, 11 martie a.c., că în Circumscripția nr. 1 „23 August” din municipiul București toți alegătorii înscrși pe listele electorale s-au prezentat la secțiile de votare, neînregistrîndu-se nici un vot împotriva și nefiînd nici un vot anulat. Pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu au votat, de asemenea, toți cetățenii Republicii Socialiste România aflați în afara granițelor țării, în misiune permanentă sau temporară. Cu alte cuvinte, toți cei 72 221 de alegători și-au dat cu încredere votul pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Votînd pentru alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în marele sfat al țării cetățenii din Circumscripția electorală nr. 1, și prin ei întregul nostru popor, au dat glas sentimentelor de neîmămurit atașament și înalt respect pentru marele exemplu de gîndire și acțiune revoluționară, patriotică a conducătorului partidului și statului nostru, convingerii că, prin alegerea celui mai iubit fiu al poporului în forul suprem al țării, România socialistă va urca pe noi și mărețe culmi de progres și civilizație. Aceasta reprezintă garanția sigură a mersului nostru neabătut înainte, a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism. Votînd cu entuziasm pe marele fiu al țării, toți cei care au avut privilegiul de a-i avea înscris numele pe buletinul de vot, și prin ei întregul nostru popor, au adus în această măreață zi un prinos de recunoștință primului cetățean al țării, celui care și-a închipit întreaga viață binelui și fericirii patriei, poporului care l-a născut. Ei au dat astfel o înaltă apreciere contribuției directe, inestimabile, a secretarului general al partidului și președintelui republicii la obținerea marilor succese în dezvoltarea țării, la jalonarea noilor coordonate pe drumul deschis de documentele celui de-al XII-lea Congres, și-au exprimat ferm hotărîrea de a-l urma neabătut în măreața operă de înfăptuire a comunismului pe pămîntul României.

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

După cum a informat presa cotidiană, marți, 11 martie, a avut loc sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Comitetul Politic Executiv a analizat rezultatele alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare și a apreciat că ele reprezintă o expresie elocventă a adeziunii depline a întregului nostru popor la politica internă și externă a partidului și statului, la hotărîrile Congresului al XII-lea al P.C.R. — programul cu care s-au prezentat în alegeri candidații Frontului Democrației și Unității Socialiste. Comitetul, s-a apreciat că votul dat candidaților F.D.U.S. reprezintă hotărîrea fermă a clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, de a acționa cu toată energia și elanul revoluționar pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor actualului cincinal, pentru pregătirea temeinică a celui viitor, pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în România. Felicitîndu-i pe cei aleși și mulțumind milioanele de alegători, Comitetul Executiv le-a urat tuturor

succes în îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere care stau în fața întregului popor. S-au analizat apoi rapoartele privind situația utilizării mașinilor, utilajelor și instalațiilor din industrie, construcții și transporturi, îndeplinirea consumurilor normate de materii prime, materiale, combustibili, energie electrică și a normativelor de valorificare, îndeplinirea planului de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic în economia națională în anul 1979. Subliniindu-se succesele obținute în aceste direcții, s-a criticat în același timp faptul că o bună parte din mașinile unelte de bază, utilajele și instalațiile industriei nu au fost solicitate la întreaga capacitate, că au fost depășite consumurile de materii prime și materiale, combustibili și energie electrică îndeosebi de către M.I.M., M.E.F. și M.I.Ch. S-a indicat perfecționarea tehnologiilor de fabricație, intensificarea tipizării și standardizării, extinderea introducerii înlocuitorilor realizați în țară, recuperarea și utilizarea integrală a resurselor materialelor re folosibile, generalizarea rezultatelor cercetării științifice și tehnice în toate ramurile și unitățile economiei națio-

nale. Alt punct de pe ordinea de zi a ședinței a fost discutarea unui raport cu privire la activitatea desfășurată de Comisia centrală și comisiile județene pentru îndrumarea și controlul unitar al aplicării Legii privind controlul provenienței unor bunuri ale persoanelor fizice care nu au fost dobîndite în mod licit, indicîndu-se să se acționeze în continuare cu fermitate și răspundere pentru aplicarea strictă a legii. Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat raportul privind desfășurarea Festivalului național al educației și culturii socialiste în perioada 1977—1979, subliniindu-se importanța organizării consecutive și permanente a unor manifestări artistice asigurîndu-se sistematic, mai ales în zilele de simăbătă și duminică, programe culturale urmate de dans. Analizînd și raportul privind activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii, Comitetul Politic Executiv a indicat măsuri pentru ca activitatea cu scrisorile și audiențele să contribuie în și mai mare măsură la soluționarea problemelor construcției socialiste. Raportul privind efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului a evidențiat că

la data de 31 decembrie 1979, Partidul Comunist Român cuprindea în rîndurile sale 2 960 317 membri, cu 118 853 mai mulți decît în 1978, dar și sarcinile privind sporirea preocupărilor pentru calitățile politice, morale și profesionale ale celor nou primiți în partid.

În aceeași ședință, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita de prietenie pe care a efectuat-o, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Bulgaria, în perioada 13—14 februarie 1980. Comitetul Politic Executiv a aprobat întru totul și a dat o înaltă apreciere rezultatelor rodnice ale noului dialog la nivel înalt româno-bulgar.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat, de asemenea, despre vizita oficială pe care a efectuat-o în țara noastră între 20 și 23 februarie 1980 regele Hussein Ibn Talal al Regatului Hasmîit al Iordaniei. S-a luat act cu satisfacție că, în timpul convorbirilor, au fost stabilite căile și mijloacele de amplificare în continuare a colaborării româno-iordaniene și s-au aprobat în unanimitate documentele și înțelegerile convenite cu prilejul vizitei.

9 MARTIE

ȚARA

A

ALES

Călărași: Șarja nr. 79, șarja democrației

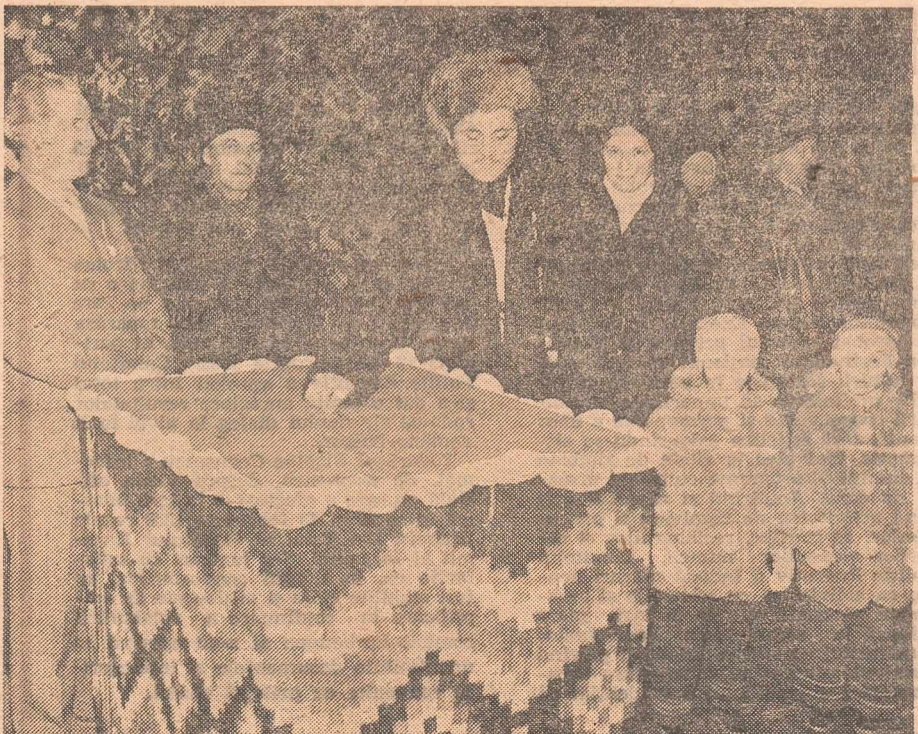

Pentru prima dată în istoria municipiului Călărași au votat la 9 martie și siderurgiștii. Și n-au venit la vot de unul singur. Sudorul Aurel Dumitru și mecanicul Tudor Petcu au votat împreună cu familiile lor, iar subinginerul Aureliu Neguș și șeful de echipă Vasile Ulmeanu, alți membri ai marii familii a siderurgiștilor din Călărași, au sărbătorit evenimentul elaborând șarja nr. 79. Șarja nr. 79, pentru ei, a fost șarja democrației.

Verești: Ultimul vot ca săteni

La 9 martie, vereștenii au votat din toată inima pentru viitorul lor luminos. La viitoarele alegeri, ei vor fi orășeni. Astăzi, producția agricolă și industrială a comunei lor se ridică la peste 400 milioane lei. Astăzi, în zestre viitorului oraș Verești, industria revendică o pondere considerabilă, chiar dacă vereștenii nu se gîndesc să părăsească agricultura. Stațutul de oraș agroindustrial își află aici o împlinire elocventă.

Călimănești: Țărani în vilegiatură

Constanța Budur, Marița Robița, Maria Vasile și Ioana Costache, țărânci cooperatoare din județele Prahova, Brăila și Dolj, au trăit evenimentul de la 9 martie în frumoasa stațiune de tratament și odihnă Călimănești. Însăși condiția lor din aceste zile, aceea de țărani aflați în vilegiatură, imposibilă și de neconceput în alte circumstanțe istorice, spune totul despre patria lor de astăzi.

Gara de Nord: O sărbătoare între două trenuri

Între două trenuri, între două secvențe de viață, mii de oameni aflați în trecere prin Gara de Nord, marea poartă a Capitalei reinnoite, și-au exprimat unanim adevărată față de clarviziunea politicii Partidului Comunist Român, față de obiectivele înscrise în Manifestul electoral al Frontului Democrației și Unității Socialiste.

Fotografii : Agerpres și I. Predoșanu, E. Ghera și V. Minecan

Braşov: În inima fierbinte a ţării

În inima ţării, la Braşov, înfrăţiţi prin idealuri comune, oamenii muncii români, maghiari şi germani au împartit orele matinale ale zilei de 9 martie o atmosferă sărbătorească. Entuziasmul şi solidaritatea lor redese pe temelile trainice ale unei vieţi noi.

ÎNALTA ADEZIUNE

(Urmare din pagina 1)

lanţ de azi. N-au întârziat-o, dimpotrivă. La cinci ani de la trecutele alegeri, la cinci ani de la adoptarea Programului partidului, nimeni, absolut nimeni, oricine-ar fi şi oriunde s-ar afla, nu poate spune, dacă ţine la adevăr, că punctele fundamentale din Programul partidului n-au fost împlinite, că angajamentul cu care Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste s-a prezentat în faţa poporului n-a fost onorat în chip strălucit. Avem încă lipsuri, ne izbin încă de greutate, dar prevederile esenţiale, cele ce dau substanţa şi strălucirea zilei contemporane a României, s-au intrupat pe deplin, ba chiar, în multe privinţe, s-au depăşit pe ele însele. Ele s-au intrupat în realitatea economică şi socială a României anului 1980 — ţară care, în anii din urmă, al căror focar de idee şi faptă a fost Congresul al IX-lea al partidului, a devenit, practic, o ţară nouă, cu o nouă calitate a muncii, cu o nouă calitate a vieţii, o ţară aflată la o altă vîrstă istorică, tot atât de diferită de peisajul social de care s-a despărţit, pe cît sînt de diferite anotimpurile la noi, iarna monocromă şi rece faţă de caldă policromie a primăverii.

Ne vom opri, de aceea, trecînd peste cifre, la această semnificaţie, pe care nu putem să n-o legăm de primăvară, într-un sens larg. Anotimpurile sociale ni se înfăţişează, nouă, românilor (au început să ni se înfăţişeze astfel în aceşti ani dinamici şi constructivi!), ca nişte ere, care au puterea miraculoasă de a schimba cursul vieţii, de a-i transforma peisajul, de a-i decide un alt loc omului. Am participat şi participăm, de nişte ani, la o asemenea transformare, în care eforturile, succesele, contradicţiile, zburciunile, încordarea şi bucuria se amestecă în chip firesc, convertindu-se mereu într-o calitate nouă, cu firescul cu care natura concentrează tot ce naşte şi creşte în opere cu rezultate fundamentale, însemnînd o perpetuă regenerare de forţe, o continuă, ireversibilă şi spectaculoasă regenerare. Aceşti ani sînt în număr de cincisprezece. Ei stau sub semnul primăverii, al ieşirii dintre troiene, al izbucnirii la larg, la lumină, ei stau sub semnul al celui martie 1965 cînd, printr-o înaltă şi inspirată opţiune istorică a partidului şi a ţării, în fruntea partidului şi a ţării a fost ales omul care, cu dragostea sa pentru popor, cu fermitatea sa revoluţionară, cu iniţiativa şi inteligenţa sa veşnic treze, cu excepţionala sa clarviziune, a întărit, prin girul său personal, acest drum de regenerare, acest anotimp social de impetuoză şi luminoasă regenerare a patriei, simbolizîndu-l prin numele său: Nicolae Ceauşescu.

A fost această zi de 9 martie 1980 — coincidentă cu 35 de ani de la instaurarea în România a celui dintîi guvern democratic şi cu 15 de cînd democraţia noastră socialistă a coborît pe deplin din dezerat în faptă, transformîndu-se într-o suverană şi redutabilă forţă a progresului şi civilizaţiei — o zi în care ţara întreagă a fost o unică circumscripţie electorală; o unică „circumscripţie numărul unu”, cum a numit-o un poet, ca pe un înalt şi ales simbol al putericei vître muncitoreşti în care a candidat — ales în unanimitate — secretarul general al partidului, preşedintele României socialiste. A fost această zi de 9 martie 1980 o zi în care poporul român, ca un singur om, şi-a dăruit dragostea şi încrederea partidului şi conducătorului său. Şi-a dăruit votul pentru Programul făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintării României spre comunism, pentru creşterea puternică a forţelor de producţie, a avuţiilor naţionale, pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor aşezărilor, pentru politica de deplină egalitate în drepturi a tuturor cetăţenilor, pentru înflorirea ştiinţei, culturii, învăţămîntului, pentru înfăptuirea unei noi calităţi a muncii şi vieţii, pentru locul nostru înalt şi demn sub cerul acestei lumi.

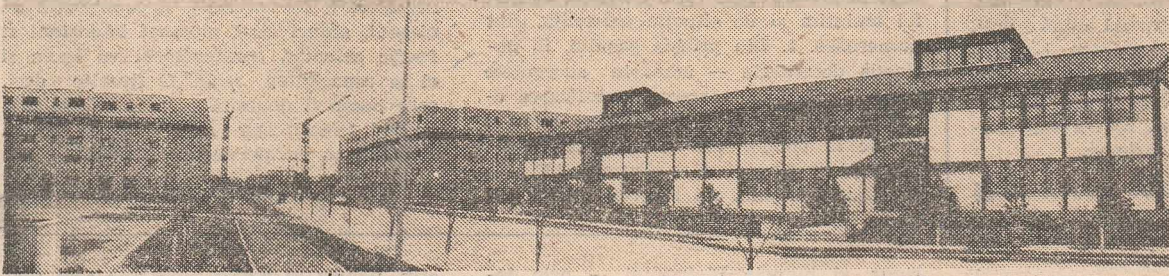
Au fost aleşi, prin votul milioanei de cetăţeni, 369 de deputaţi în sfatul suprem al ţării. Au fost aleşi, prin votul milioanei de cetăţeni, 61 760 de deputaţi în consiliile populare ale judeţelor, municipiilor, oraşelor şi comunelor. Au fost aleşi bărbaţi şi femei, tineri şi vîrstnici, membri şi nemembri de partid, muncitori, ţărani, cărturari, militari, activişti pe ogorul obştii, români, maghiari, germani, sirbi, şi de alte naţionalităţi (în 85 la sută din circumscripţii, evidenţiîndu-se, şi prin aceasta, caracterul larg democratic al alegerilor, au fost depuse duble candidaturi), au fost aleşi oameni pe care-i ştim, îi preţuim, ne sînt aproape, tovarăşi de muncă şi de idei, gospodari pricepuţi ai muncii şi ai ideilor, cu care ne-am întâlnit şi am dezbătut, în adunările premergătoare zilei de 9 martie, acute probleme de interes naţional sau local, hotărîtoare pentru înaintarea noastră pe toate planurile. Întîmpinat cu o vie efervescentă a muncii şi a ideilor, actul electoral s-a constituit, astfel, ca o semnificativă incununare a unei ample dezbateri politico-gospodăreşti, deosebit de bogată în iniţiative, sugestii, opinii şi soluţii novatoare, formulate deschis, critic şi constructiv, propunîndu-se ca tot atitea puncte de referinţă în programul de lucru al celor pe care poporul i-a investit cu încrederea sa înaltă.

A fost această zi, ziua de 9 martie 1980, o zi de mare însufleţire civică, de aleasă sărbătoare a inimilor, şi reporterul, străbătînd străzile Bucureştilor înşesate de mulţimile purtînd sărbătoarea pe chip şi în suflet, a consemnat, deopotrivă, fierbîntea irumpţie a entuziasmului popular, dar şi simţămîntul de gravitate, de adîncă răspundere pe care întregul nostru popor l-a trăit înaintea urnelor. A fost o zi în care România, schimbîndu-şi straiul de lucru cu cel de duminică, de sărbătoare, şi-a reevaluat, cu o matură înţelegere, mai vie parcă decît oricînd, lucrul său, opera sa, misiunea sa civilizatoare, închinată zilei de azi şi celei de mîine. Venit, adesea, direct de la muncă, din schimbul de noapte, cu ascuţitul a tot felul de probleme, de gânduri, de planuri, înfipt în muşchi, în os, în materia cenuşie, omul care, în dimineaţa zilei de 9 martie, şi-a depus buletinul de vot în urnă, a făcut-o cu gestul aceluia care, stăpîn pe destinul său, se simte adînc implicat în destinul ţării, în devenirea ei, în marele efort naţional pe care i-l cere partidul, pentru accesul său şi al copiilor săi la culmile de vîrf ale civilizaţiei, progresului, bunăstării.

Un efort pe care omul acestei ţări — eroicul, neobositul om al acestei ţări, cu marea sa capacitate de dăruire şi abnegaţie, cu spiritul său efervescent, deschis noului, purtînd amprenta unei experienţe istorice particulare, extrem de densă, cu încrederea sa neabătută în cuvîntul partidului — îl va face în chip exemplar, transpunînd în faptă ideile şi idealurile pentru care şi-a exprimat, cu profundă convingere, deplina şi definitivă sa opţiune.

Zimnicea: Generaţiile succesive ale unui oraş renăscut

Nicolae Terzi va implini curînd 95 de ani. Gheorghe Neacşu, elev al Liceului industrial din Zimnicea, traversează vîrsta primului vot. Generaţiile succesive ale Zimnicei, într-un oraş renăscut în cel mai deplin înţeles al cuvîntului, au traversat clipele tonice ale încrederii. Viitorul lor se recunoaşte chiar în prezentul lor.

Piteşti: Ei ştiu de la ce au pornit

Locuitorii municipiului Piteşti ştiu foarte bine de unde a pornit urbea lor pe drumul dezvoltării multilaterale a vetrei ei de viaţă şi speranţă. La 9 martie, într-un ceas al speranţelor împlinite, votul lor s-a vrut o mărturie a adevărului că ei ştiu tot atât de bine şi încotro se îndreaptă.

Ei sînt scutul patriei, ei sînt scutul viitorului ei

Asemeni tuturor fiilor ţării şi militarii armatei noastre s-au prezentat duminică la urne, cu inimile vibrînd de mindrie patriotică şi înaltă responsabilitate cetăţenească. Ei sînt scutul patriei şi, în clipa aceea solemnă, înaintea urnelor, preţul adeziunii lor s-a dovedit a fi îndoit.

Motru, oraș născut din cărbune

Coborînd de sus, de la obirșia izvoarelor ascunse sub stîncile Godeanului, și pînă aproape de confluența cu Jiul, Motrul nu înținea altceva în cale decît sate de oameni nevoiași ce moșteniseră din tată în fiu doar trudnicia pămîntului, olăritul și creșterea vitelor. Primăvara, cînd se topeau zăpezile în munți, și ori de cîte ori ploua mai zdravăn în Podișul Mehedințului, ieșea furios dintre maluri și se revărsa inundînd toată lunca Lupoaiei, Merișului și Ploștinei, pînă dîncolo de cula Cuțuieștilor, la Broșteni, și mai departe, lua cu el tot ce înținea în cale, distrugea poduri și case, înghițea sărăcicioasele recolte, îneca animale și ființele...

Și iată că, astăzi, aceiași oglindește în undele sale siluetele zvelte ale construcțiilor unuia dintre cele mai tinere orașe ale țării: Motru. O vale a plingerii, un colț de țară în care altădată nu se înțimpla mai nimic s-a ridicat la viață și înfloarește vertiginos sub zodia socialismului. Zăcămintele bogate de lignit, descoperite și puse în valoare, au transformat radical locurile, în răstimp de mai puțin de douăzeci de ani.

Fiii foștilor agricultori, crescătorii de vite și olari au deprins meseria mineritului. Mulți dintre cei plecați în țară s-au întors în locurile natale, aducînd cu ei și pe alții care s-au statornicit definitiv aici. Gheorghe Chițoran și Genu Barac din Meriș, Ion Mișulescu din Miclești, Constantin Cornea din Leurda și, ca ei, zeci și sute din împrejurimi au devenit brigadierii, mineri de frunte, mecanici, maștrii și lăcătuși de mină.

Orașul de pe Motru a crescut odată cu oamenii lui. Ivan Iulică, brigadier la Horaști, a devenit Erou al Muncii Socialiste. Împreună cu brigada sa, el a reușit, anul trecut, să realizeze o producție de peste 350 000 tone de cărbune și este hotărît să-și sporească și mai mult contribuția la asigurarea independenței energetice a țării, deziderat și sarcină de primă mărime trasată de cel de-al XII-lea Congres al partidului. Brigadierii fruntași Gheorghe Pigui, Grigore Tutunaru, Constantin Roventă, Nicolae Zamfir, Gheorghe Moise — despre care inginerul Dumitru Popescu, directorul minei Lupoaia, spune că orîcînd se bazează pe ei, — au izbutit, tot în anul trecut, să-și realizeze planul cu două săptămîni mai devreme și să trimită suplimentar termocentralelor o cantitate de cărbune echivalentă cu dublul angajamentului lor anual. Minerii din Leurda au reușit, în 1979, să depășească 1,5 milioane tone de cărbune extras, iar cei de la Horaști un milion de tone. Și astfel — așa cum ne-a spus ing. Nicolae Alecu, directorul tehnic al întreprinderii miniere Motru — contribuția minerilor motreni la producția națională de lignit a evoluat de la 41 000 tone extrase în 1962 — primul an de activitate în bazin — la peste 6 milioane tone în 1979, ceea ce înseamnă de aproape 19 ori mai mult decît întreaga producție a țării din 1938.

„Valea Motrului pulsează la unison cu țara. Astăzi, la 14 ani de la ridicarea sa

la rang de oraș și la 19 ani de la atacarea primelor lucrări miniere din zonă, Motru prezintă imaginea unui puternic centru muncitoresc de tip urban, cu peste 18 000 de locuitori. Istoria orașului și a bazinului carbonifer se împletește strîns și se intercondiționează; ea este, în fond, istoria oamenilor și a locurilor lor. Patru mii de apartamente s-au construit pentru mineri și familiile acestora. Și-a făcut apariția și industria ușoară, îndeosebi pentru soțiile de mineri, vizitele făcute aici de președintele republicii fiind hotărîtoare și în acest sens; s-au înălțat școli, creșe și grădinițe, complexe comerciale, apoi spitalul, complexul meșteșugăresc, termocentrala, clădirea poștei și telefonelor și tot ceea ce trebuie unei vieți urbane, civilizate.

Se construiește neîncetat. Orașul se întinde, ia avînt. Iată, se trasează și se modernizează încă o stradă. Oare, cum se va numi? Aici, abia s-a finisat un grup de blocuri și noii locatari s-au și mutat în ele. Dîncolo, alte și alte construcții se află în diferite faze de realizare: fie la finisaj, la turnarea temelilor, fie la execuția structurilor din beton armat. În actuala legislație, care se apropie de sfîrșit, s-au construit și dat în folosință o casă de cultură, o nouă fabrică de tricotaie, cîteva mii de apartamente, s-a introdus telefonia interurbană. Planul dezvoltării economico-sociale în profil local, alcătuit în spiritul Directivelor celui de-al XII-lea Congres al P.C.R., prevede pentru următorul cincinal alte și alte obiective. Printre care o sală polivalentă, o nouă școală cu 16 săli de clasă și un însemnat număr de apartamente. Foarte curînd, orașul din valea Motrului va depăși 20 000 de locuitori.

Maistrul miner Mătreu Băluță are, deci, nenumărate motive să fie mulțumit. Veterarul mineritului de aici și unul dintre primii locuitori ai orașului de pe Motru, actualmente șef de sector la Ploștina, se minunează și acum cit de repede a crescut urbea în care muncește și trăiește de aproape două decenii. Patru ani la rînd el a dus în parlamentul țării cuvîntul ortacilor săi și de fiecare dată le-a raportat în forul suprem al puterii de stat realizările. Le-a exprimat năzuințele și vrea. Acum, cînd îl întrebă despre devenirea Motrului, fața i se luminează de un zîmbet larg și, surîzător, îi răspunde că... unii l-au numit „Orașul fără arhive”. Și aveau dreptate — spune el — pentru că pe aceste blocuri istoria cea adevărată se scrie la timpul prezent, în mine și pe șantiere. Alții, la fel de inspirați, i-au zis „Orașul fără periferii” sau „Orașul tineretii”, și spun și ei tot adevărul, dar parcă un nume figurativ, care să-l exprime în totalitate, încă nu i s-a dat. Ideea aceasta, poate banală după unii, lipsită de importanță după alții, l-a frămîntat o clipă și pe cel ales în fruntea obștii, pe comunistul Constantin Cărbunaru, primarul Motrului. El l-a supranumit orașul născut din cărbune.

MIHAI STĂNESCU

La Tulcea, cheile viitoarelor apartamente se află în poligonul de prefabricate

Scriam în urmă cu aproape un an de zile că, datorită întîrzierii cu care Poligonul de prefabricate din Tulcea va produce la capacitatea proiectată, constructorii de locuințe din județ, respectiv întreprinderea județeană de construcții-montaj (I.J.C.M.), vor întîrzi și ei cu predarea multor apartamente beneficiarilor. Și, din nefericire, numărul acestor apartamente a depășit cifra de 1 400. Desigur, nerespectarea sarcinilor de către constructor nu s-a datorat doar poligonului respectiv, dar, în cea mai mare parte, lipsa prefabricatelor a constituit cauza care a generat cifra amintită. Ne-am propus acum, după unsprezece luni, să vedem care este situația poligonului cu pricina, printre altele și pentru că sarcina I.J.C.M. - Tulcea este foarte mobilizatoare, în acest an constructorii trebuind să dea beneficiarilor din tot județul aproximativ 2 900 de apartamente. Pînă să ajungem însă la situația prefabricatelor, să spunem cîteva cuvinte despre ceea ce și-au propus cei de la I.J.C.M. Deocamdată, plecînd de la neîmplinirile anului trecut, forurile județene, împreună cu constructorul, au inițiat un comandament județean, care, în fiecare luni, la orele 16, analizează și dezbate problemele săptămînii trecute, adoptînd măsuri pentru săptămîna următoare. Astfel, în luna ianuarie s-au predat 60 de apartamente (fondul de stat), iar în februarie alte 60 de apartamente proprietate personală. Tot acum mai trebuiau predate alte 60 de apartamente (fond de stat), dar treaba aceasta se va realiza în martie, deoarece nu s-a putut asigura încălzirea, nefiind gata centrala termică (și aici e o întîrziere istorică, deoarece documentația a venit tîrziu de la proiectant).

În ceea ce privește prefabricatele, s-a hotărît ca I.J.C.M. să ia zilnic o cantitate de 100 metri cubi de la poligon. Să vedem acum care este situația panourilor, însoții fiind de inginerul șef al I.J.C.M., Gheorghe Eftinea, și de șeful poligonului, mai vechea noastră cunoștință, inginerul Mihai Olaru.

Din capul locului trebuie menționat că punerea în funcțiune la întreaga capacitate a poligonului a fost aminată în ultimii doi ani cam de trei ori. În martie 1979, lucrările de investiție erau realizate în proporție de 30 la sută. În iunie 1979, s-a pus în funcțiune la întreaga capacitate și urmează ca după un an — iunie 1980 — să atingă parametrii proiectați, chestiune neferită de îndoiele, date fiind neîmplinirile la ora de față, cînd din parametrii proiectați au fost atinși în jur de 35 la sută la nivelul unei luni. Cauzele, și astfel amintim și de situația existentă, sînt numeroase. 1. Din pricina gerului, în perioada decembrie — ianuarie agregatele n-au funcționat, deoarece termoficarea orașului n-a intrat în funcțiune, punctul termic al poligonului avînd capacitatea depășită. 2. Grupul de șantiere Brăila n-a executat nici pînă azi racordul termic de

la magistrala orașului la punctul termic. Întîrzierea este de 5-6 luni. Deci, chiar dacă termoficarea orașului era încheiată, treaba aceasta nu folosea prea mult poligonului. Ca să nu spunem că nu folosea deloc. 3. În atelierul de armături, Grupul de șantiere instalații-montaj București a lăsat lucrurile baltă, tot de vreo jumătate de an, hala arătînd acum ca vai de ea, cu utilajele montate lăsate în părăsire, pe alocuri atînte de rugină. Cîteva geamuri s-au spart și, deși hala este închisă, suieră vîntul ca în cîmp. În condițiile acestea, instalațiile de aer condiționat, montate și ele în urmă cu luni de zile, apar ca un fel de ironie a soartei. Subliniem, potrivit spuselor șefului poligonului, că utilajele existau acum jumătate de an, așadar montorii n-au nici o scuză. Dar cu scuzele nu poți ști niciodată. 4. Drumurile sînt executate, însă probabil că vor trebui refăcute, deoarece acum arată jalnic și, dacă n-ar fi înghețat, ai intra pînă la genunchi în noroi. 5. Acest ultim punct reprezintă, de fapt, o dorință, o invitație a celor de la poligon: constructorul să ridice prefabricatele în ritmul pe care și l-a stabilit. Mihai Olaru: Noi realizăm zilnic cîte 70 metri cubi, din toate tipurile. Nodurile sanitare au fost luate, nu știm de ce, de la Constanța. La panouri de ventilație și atice am fabricat cîte ceva, însă nu în ritmul cerut de I.J.C.M. În orice caz, la ora actuală mai există și un însemnat stoc de prefabricate, care ne ocupă spațiile depozitelor — 2 500 metri cubi, la 1 ianuarie — stoc ce nu poate fi încă redus de constructor.”

Stocul există de mai multă vreme și îl împiedică pe fabricant să-și organizeze producția ca lumea, grevind-u-i nu numai depozitele, dar și halele. Și stocul s-a format, deoarece, o perioadă de vreme, constructorul n-a putut lucra, deoarece n-a avut front de lucru asigurat și, aceasta, deoarece demolările nu s-au făcut la vreme sau a lipsit documentarea. „Ba s-a ajuns pînă acolo, — arăta inginerul șef al I.J.C.M. — că au existat blocuri, care, în faza de recepție, n-aveau admittere la decontare, deoarece, lipsese documentația.”

După cum se vede un șir întreg de deoarece-uri, un lanț al slăbiciunilor au dus la situația nedării în folosință, în anul care a trecut, a multor, prea multor apartamente. Și o cauză importantă a constituit-o întîrzierea atingerii capacității la parametrii proiectați de poligonul prefabricatelor, care intră și în această primăvară cu destule restante, fiindcă stocurile existente, create, cum am văzut, nu prin rivna poligonului, ci din alte restante și nerealizări, nu vor reuși să amăgească pe nimeni, atunci cînd, moment important și foarte așteptat, constructorul va lucra și el la capacitatea reală. O situație deci, care poate fi depășită prin eforturile mai multor factori. Dar asta cit mai repede. Tulcenii au nevoie de apartamente.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Nu-i loc de zilieri printre cioplitorii de piatră

Drumul de munte, așa se zice, trebuie urcat fără grabă. Îl urcăm fără grabă printre valurile de piatră incrementale ale Dichiuului, mai sînt puțini kilometri pînă pe coama Bușegilor, la Babele, mi se spune. De departe, de aproape, nu știm pentru ce muntele-nseală, un sunet imprecis se poate limpezi, neașteptat, tocmai cînd socoteai că s-a pierdut prin coturile văilor, se aude bătaia unui clopot. Mai sus, la intrarea în incinta carierei Cărpiniș, drumul se oprește într-o barieră. Chițu Avram, omul de pază, ne face semn să intrăm neîntîrziat alături, într-un adăpost din trunchiuri ciclopice de stejar. Înăuntru, pe toți pereții, pînă și pe tavanul scund, nume femeiești răsărite pe scoarța cenușie a lemnului de sub tăieturile drepte, colțuroase, ale lamei bricegetor. De ce, în asteptarea exploziilor, a puscării, cei ce s-au refugiat aici de-a lungul anilor au avut în minte chiar numele soțiilor sau logodnicilor lor, rămîne o enigmă pe care o las, neexplicată, pe pragul acestui adăpost. E o zi fierbîntă, neverosimilă, de primăvară, care poate că se va închide către lăsatul serii cu o ninsoare la fel de intensă, aproape torențială, așa cum, mi se spune, s-a întîmplat ieri. Dar astăzi soarele a izbucnit încă de dimineață pe un cer senin și în fața noastră, pe o platformă netedă și întinsă cît e prindem cu ochii, acolo unde zăpada s-a subțiat și s-a topit, alături de albastrul orbitor al luminii descoperă strălucirile gălbuii ca de aur vechi, ale frunzului de astă toamnă. „Acum 25 de ani, mi se spune Paul Dogărel, șeful carierei, acolo era un munte. A rămas doar talpa muntelui, dreptă ca-n palmă, peste care uite că a început să se întindă iarăși pădurea”. Apoi tace și în timp ce dezghețul continuă peste Dichiu, încît piatra însăși pare că se dezgheață stîlcînd într-o peliculă subțire și fremătătoare de apă, se aude prima ex-

plozie, apoi a doua, a treia, a patra, a cincea, înveșul de piatră al versantului din dreapta adăpostului unde am rămas se zguduie și se rupe ca și cum un uriaș dintr-un castel subpămîntean s-ar încorda și ar ieși la lumină cu acoerșurile de gresie în cap, coorile înfrînte se izbesc de pereții stîncilor și se zab de-a lungul văii ca niște sălbăticiuni înfricoșate. Duoa cîteva minute Chițu Avram bate din nou în clopotul care se află chiar sub streșina adăpostului, ridică bariera și pornim prin liniștea acum netulburată a înălțimii Dichiuului către frontul 2 al carierei unde, sub impulsurile teribile ale exploziei astralitei, s-au adunat, în neorînduiala în care au căzut, mari blocuri de gresie. Artificierii Vasile Olaru, Voicu Dumitrescu și Oprea Polea din echipa lui Constantin Nuzmai și-au făcut, datoria. Urmează a și-o face, cu buldozerele, cu excavatoarele și autobasculantele, Dumitru Oprea, Gheorghe Cioranu, Ion Dumitrache.

Paul Dogărel, om la 53 de ani și purtînd în suflet, cum îmi spune, nostalgia gradului de general pe care ar fi reușit, poate, să-l aibă, fiindcă în urmă cu 25 de ani cînd și-a schimbat meseria și-a ajuns mecanic la cariera Cărpiniș era căpitan, mai tîne din obișnuințele militărești simțul ordinii și al disciplinei, salutul ireproșabil cu care-și onorează întotdeauna șefii de la întreprinderea de exploatare industrială a agregatelor minerale pentru construcții Tirgoviste precum și vorba scurtă pentru gîndul clar: „Extragem aici numai gresie. Piatră tare ca fierul!”

Dar cariera are și 18 cioplitorii. Ei lucrează mai jos, pe firul văii, într-o poiană care se deschide în spatele cantinei și dormitoarelor. Cioplitorii sînt, totuși, din comuna Pietrosița, unde meseria aceasta este mai veche decît chiar casele cele mai vechi, de piatră, din cuprinsul comunei. Și așa cum meșteșugul lucrului în piatră a creat o faimă a locului — de unde, de-

sigur, și numele Pietrosiței — prin îndeminarea unor oameni care mai spre vremea noastră s-au numit Cobianu, Lupoiu, Oprea sau Banu, astăzi acest meșteșug practicat cu carte de muncă la cariera Cărpiniș își reaminteste de deprinderi vechi, sfeluite de generații de cioplitorii și moștenite, parcă, de un muncitor fruntaș cum este Ion Cotofană, după cum trezește și nedumerirea celor ce-au mai păstrat această meserie că alții, mai tineri, nu prea se mai îndeamnă s-o învețe. Cel mai tînar cioplititor la Cărpiniș are 39 de ani și se numește Gheorghe Popa. Muncește, tot la piatră, de 24 de ani. Despre nicași ascunzătorii ale meseriei lui și secrete, cum zic unii, el spune că n-ar fi multe dar trebuie știute bine. De pildă, că piatra are rostul ei, cătare ea, în funcție de stratificarea rocii, și că ochii și miinile trebuie să afle fără gres această alcătuire, pe care unii o dibăcesc iar alții nu, și aici e vorba de finețea meseriei la care nu poți ajunge, în rest fiind munca fizică obișnuită, pana împintată în coasta pietrei și loviturile, cîteva, sigure, cu ciocanele grele, de 10-12 kilograme. Ce rezultă sînt „plotele”, pietre cubice. Un om sparge cam 2 tone și jumătate de plote pe zi. În autocamioane, acestea ajung la Pietrosița, la stația de prelucrare mecanică prin ghilotinare unde cuburile de gresie sînt netezite mai bine și sfeluite pentru a lua apoi calea șanțierelor de construcții, pretutîndeni unde se înalță case, se pavează drumuri, se îndiguește riuri. Pentru reconstrucția Zimnicei, de la Cărpiniș au plecat 10 000 tone de gresie. Lunar cariera dă aproape 7 000 tone piatră brută și aproape 2 000 de piatră prelucrată.

Un cioplititor cîștigă trei-patru, uneori și cinci-sase mii de lei pe lună, bani pentru o muncă grea, de dimineață și pînă seara. Deși sînt toți, cum spuneam, din Pietrosița, nici unul nu face naveta acasă zilnic. Doar simbăta după-amiază pleacă, pînă luni dimineață. Mai mult stau pe lîngă copii și nevaste atunci cînd „beneficiază de concediu în gospodărie acasă”, cum îmi spune Gheorghe Popa. Deși ziua de muncă este mai scurtă iarna decît vara, producția rămîne totuși constantă, mai

aflu, pentru că atunci cînd este rece piatra crapă și se lucrează mai ușor. Dar ușoară, bineînțeles, n-are cum fi niciodată munca la Cărpiniș, decît poate numai după credința unora, repede zdruncinată dealtfel, care vin de prin cîine știe ce colțuri de țară și, ca zilieri, învățați să schimbe neconștient locul și meseria, nu se sfîșec, acolo unde descind înșimplător, să-i tulbure și să-i supere pe cei din preajmă. Mulți cioplitorii de ocazie, adică de cîteva zile sau cîteva săptămîni, cheltuiitori prompți, pe băutura, ai banilor mulți — puțini pe care-i cîștigaseră aici și protagoniști ai zarvelor alcoolice pe care le stîrneau își vor mai fi amintind și azi că la Cărpiniș, printre cioplitorii din Pietrosița rămii dacă ești om, dacă nu, nu. Ființă după o zi de lucru în piatră, somnul e și el de piatră, parcă. Într-o astfel de noapte, mi se povestește, luna trecută au avut parte de o oaspete nepoftit și lacom, venit de prin inima învîlăuită în bezna a pădurilor Bușegilor, un urs voinic și bătrîn, care mai trecu-se pe-acolo, au zis ei, judecînd după urmele tălpilor mari pe care le-nșirase printre dormitoare, pe culoarul la capătul cărui se afla dulapul cu alimente. N-a găsit acolo, de data aceasta, decît niște zahăr a cărui dulceață n-a rezistat să n-o încerce pe loc. Nu-i vorbă că oamenii s-au împăcat cu inima ușoară de neînsemnata pierdere în favoarea ființei infometate de iarnă, și dintre ei numai Gheorghe Marmandiu, vechi vînător, a rămas nițel îngîndurat, cum îngîndurat va fi plecat și ursul către birlogul lui fiind clar pentru el, chiar atunci, în acel miez de noapte, că de cînd oamenii mîncîncă la cantină încursivment către dulapul de alimente sînt tot mai puțîn rodnice. Cînd povestesc astfel de întîmplări oamenii vorbesc apăsător, cum li-i felul, și rid înecet, nu altfel, ei nu se zguduie niciodată de ris, umerii mari le rămîn neclintii, împovărați parcă de puterea în fața căreia și piatra se rupe, iar gîndul, oricare ar fi, răsare limpede la suprafața privirii drepte și neocolite, cum se și curvine să fie oamenii printre ale căror mîini trece un munte.

D. CONSTANTINESCU

Cînd apa curge, dar nu udă — porumbul rămîne. Dar rămîne mic!

„Legat de folosirea fondului funciar, doresc să mă refer la irigații. Facem în acest domeniu mari eforturi financiare; ne costă un hectar irigat, în medie, 20 000 de lei. De aceea este inadmisibil ca suprafața pe care am irigat-o s-o folosim numai parțial. O mare suprafață în zonele deficitare în apă nu este irigată, iar aproape o treime din suprafața irigată nu a primit decît o singură udare. Or, astfel nu se poate asigura o producție corespunzătoare”.

NICOLAE CEAUȘESCU — Cuvîntare la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. — 25—26 februarie 1980

Acum 15 ani, în doar 9 luni ceea ce se numea Bala Brăilei s-a transformat ca prin minune în Insula Mare, un spațiu de 72 000 de hectare smuls apelor și cedat agriculturii, spre a deveni unul dintre cele mai fertile locuri din țară, imens rezervor de porumb și grîne. Inconjurată de 152 de kilometri de dig, Insula Mare a Brăilei a devenit astfel, într-un timp record, dacă nu eroic, a doua incintă de pămînt din lume, mai mare, dacă vrei un exemplu, decît una dintre faimoasele lande olandeze... Dar, iată, acesta n-a fost decît începutul! Cîinci ani mai tîrziu, lucrările de amenajări interioare ale pămîntului luau cu adevărat amploare — fiindcă excesul de umiditate se făcea în unele perioade pe deplin simțit, iar în bălți, se știe, porumbul nu prea crește. În 1975, cînd s-a trecut la acțiunea de irigații (în județul Brăila, spun meteorologii, anual abia dacă se numără 150—200 de milimetri de apă de ploaie pe metru pătrat, deci secetă în toată regula!), desecările încă nu se încheiaseră. Și astăzi, dacă e să mergem pînă la capăt, mai sînt circa 16 000 de hectare sub apă, ca să nu mai vorbim despre drenajele necesare evacuării excesului de umiditate, unde nu s-a ajuns nici la jumătate din volumul de lucrări planificate.

Un lucru va trebui însă să stabilim încă de la început. Dacă tot vorbim despre excesul de umiditate, atunci de unde secetă, și — mai ales — pentru ce mai sînt necesare irigațiile?! „Agricultura modernă — ne spunea inginerul Ion Susan, directorul Trustului I.A.S. al județului Brăila — o agricultură de felul de care vom practica în Insula Mare, nu se poate concepe fără măsuri de protecție a culturilor, indiferent de condițiile climatice. Dacă e secetă, iar Brăila face parte dintr-o zonă care este adeseori supusă lipsei de apă, dăm apă de la irigații. Dacă însă avem o perioadă cu ploi bogate, cu Dunărea crescînd peste nivelul ei obișnuit și ridicînd nivelul apei freactice foarte aproape de suprafață, atunci este obligatorie eliminarea excesului de umiditate, pentru a nu compromite în cîteva zile recolta unui an întreg”. Din păcate, mai aflăm de la directorul Trustului I.A.S., cei care trebuiau să ducă la bun sfîrșit lucrarea, adică „Amenajarea hidroameliorativă complexă a Insulei Mari”, constructorii sistemului cu alte cuvinte, se află încă rămași în urmă, restanțele cifrîndu-se, după o listă care ne-a fost înfățișată, la 14 731 ha pentru irigații, 5 830 ha (din necesarul de 6 430) la drenaje și cam 2 000 ha la desecări — numai din totalul de 58 000 ha, cît aparține I.A.S.-ului din Insula Mare. „Mai

mult decît atît, spunea inginerul Susan, nici cele 45 000 de hectare care sînt deja amenajate pentru desecare n-au încă funcționalitate complet asigurată, din cauza nepunerii în funcțiune a unor stații de repompare!” Cine este deci vinovat? — Trustul de construcții pentru îmbunătățiri funciare Galați!

La T.C.I.F. Galați cel care „răspunde de problemă” este chiar directorul adjunct Sandu Miron. După ce ne descrie cu lux de amănunte funcționalitatea sistemului (pe care-l laudă, dintr-un început), dînsul insistă asupra necesității obligatorii a exploatării sale la parametrii indicați de proiectant. „Cele 7 stații de pompare reversibile, spunea, pot fie să aducă apă pe ogoare, în caz de secetă, fie să elimine excesul de umiditate, prin repomparea apei în Dunăre. Rețeaua de irigații sub presiune din Insula Mare a ajuns la circa 1 300 de km de conducte, prin care, vara, cele 7 stații pompează aproape 50 de metri cubi de apă pe secundă, deci debitul unui riu bunicel, cam cît jumătate din Siret! Sînt cu totul 43 de sectoare de irigații, urmîrind de fapt schema organizatorică teritorială a beneficiarului, adică fermele de producție ale I.A.S.-ului. În ceea ce ne privește, recunosc că am rămas în urmă cu unele lucrări. În fapt, ar fi trebuit să încheiem toată lucrarea de irigații încă din anul trecut, și n-am reușit. Ne-au lipsit multe conducte „premo”, ca și mijloace de transport. Ne-a lipsit, e adevărat, și forța de muncă, fiindcă oameni a trebuit să aducem numai din afara insulei, uneori de la 50 km distanță! Dar ce-au făcut cei care exploatează sistemul, fiindcă au avut totuși la dispoziție 45 000 de hectare irigate! Din cîte cunosc eu, anul trecut irigațiile n-au fost folosite decît pe circa 17 000 ha — iar rezultatele s-au văzut în consecință, înregistrîndu-se o medie de numai 5 560 kg boabe la hectar (din 6 200, cît fusese planificat) la cultura porumbului, adică o medie adeseori înfîlînită în zonele agricole bune, bune dar neirigate ale țării!”

Într-adevăr, pare să aibă foarte multă dreptate directorul Sandu Miron cînd afirmă că sistemul nu-și poate dovedi eficiența decît atunci cînd e folosit cum trebuie. E adevărat, cînd e secetă stațiile pompează întruna — dar dacă la hidranții „antenei” (conductă îngropată, derivată din canalul de aducțiune al sectorului) nu se montează „aripile de ploaie” — acele conducte din aluminiu, ușor transportabile, din care se desfac cîte 15—16 aspersoare ce distribuie apa prin pulverizare — deci, dacă la hidrant nu e nici o

„aripă”, apa trece mai departe, pînă ajunge la capătul canalului de aducțiune, unde se varsă direct în... canalul de desecare, dacă nu cumva bîlfește! „Sistemul e bun, mai spunea tovarășul Sandu Miron, nu cum spun cîte unii, veșnic nemulțumiți! El a costat atîția bani, dar nu și-a dovedit eficiența încă din cauză că nu este exploatat cum trebuie. Practic, dacă apa pe care stațiile o scot din Dunăre pentru irigații rămîne nefolosită și se varsă în canalul de desecare, aceleași stații trebuie s-o arunce înapoi în fluviu. Atunci ce facem, doar vînturăm apa?!” Vinovată este deci, fără îndoială, unitatea prestatoare de servicii, adică cea care asigură exploatarea sistemului — I.E.L.I.F. Brăila!

În fapt, suprafața irigată a județului Brăila însumează la ora actuală 135 000 de hectare, deci aproape jumătate din terenurile arabile ale județului. Anul acesta se vor mai adăuga circa 20 000 ha, între care și cele 10 500 din Insula Mare, care vor fi date în exploatare pînă în luna mai. Directorul întreprinderii de exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, Ionel Ștefan, mai întîi ne explică destul de limpede cum se face că întreprinderea nu are anual decît pierderi planificate. Apoi mai aflăm un lucru extrem de important, și anume acela că I.E.L.I.F.-ul, după ce preia lucrarea de la constructor, nu o exploatează decît pînă la... „aripile de ploaie”, adică pînă la hidranții antenelor de sector. Mai departe, deci montarea, demontarea și transportul acestor „aripi” și a aspersoarelor revine în sarcina beneficiarului, deci a oamenilor de pe teritoriul unei anume ferme... „În general, ne spunea directorul Ștefan, fermele I.A.S.-ului lucrează bine, dar în particular sînt într-adevăr probleme deosebite!” Pe noi, bineînțeles, ne interesează în primul rînd problema „în particular”, așa că n-am făcut secrete datele obținute de la directorul adjunct al T.C.I.F.-ului Galați. „Așa e — aflăm — s-au udat numai vreo 17 000 ha anul trecut; dar de ce? Eu pot să vă arăt contracte pe toate cele 45 000 de hectare, cu programarea lucrărilor în fiecare săptămînă la nivelul sistemului, al complexelor, chiar al fermelor. Din păcate I.A.S.-ul nu a reușit să introducă mecanizarea mutării „aripioarelor” decît în proporție de 30 la sută, iar restul trebuie să se facă manual. Mai bine-zis ar trebui, fiindcă de multe ori oamenii nu ajung și atunci apa rămîne nefolosită. Așa se face că există diferențe uriașe de recoltă

între o fermă și alta, în funcție de modul în care s-au folosit irigațiile. La Stațiunea experimentală, de exemplu, s-au obținut pînă la 9 750 kg boabe la hectar porumb, iar în alte ferme numai 3 500. Ferma Blasova, o altă fruntașă, a obținut 9 700 kg/ha, în vreme ce ferma Nufărul, aflată în imediata vecinătate, doar 6 300. Culmea este că, la prima, șef de fermă este inginerul Coandă, iar la a doua inginerul Coandă — soț și soție! Măcar în familie să-și fi împărțit experiența!”

A face agricultură în sistem irigat nu este, în fapt, numai o altfel de tehnologie, ci și o altă atitudine față de munca la cîmp. Statul investește sume enorme, uneori 22 000 de lei pentru un hectar irigat, ca să nu mai vorbim despre consumurile de energie electrică necesare funcționării sistemului. Cît de necesare sînt aceste irigații în Insula Mare a Brăilei ne pot arăta cifrele înregistrate la recoltat de C.A.P.-urile din sudul insulei, avînd uneori numai 2 000 de kilograme de boabe de porumb la hectar, în teren neirigat! Investigația pe care am efectuat-o nu a căutat un anume vinovat pentru neexploatarea cum trebuie a sistemului, ci doar explicarea slabei sale eficiențe. Dacă I.A.S.-ul dă vina pe constructor, constructorul pe cel care exploatează sistemul, iar I.E.L.I.F.-ul pe I.A.S. — în momentul de față are mai puțină importanță cine are dreptatea de partea sa. Ceea ce deranjează în primul rînd sînt recoltatele anuale, înregistrate mult sub cotele planificate, așa cum o atestă cifrele medii: 5 560 kg la porumb (în loc de 6 200), 2 035 la grîu (în loc de 4 370), 3 038 la orz (4 400 planificat), 1 330 la soia (2 600 planificat) sau 1 598 la floarea-soarelui (în loc de 2 663)... Cum spunea, pentru o agricultură modernă este nevoie și de o altă atitudine în privința muncii cîmpului, de o atitudine responsabilă și conștientă, prin care să se exploateze la maximum uriașele facilități create de stat în acest scop, între care, desigur, irigațiile. Sperăm că noul organism creat în insulă, este vorba de Consiliul unic agroindustrial al Insulei Mari, din care vor face desigur parte și cele trei unități despre care am vorbit pînă aici, să pună mai multă ordine și disciplină în activitatea irigațiilor, așa cum cer de altfel documentele de partid. Altfel, vorba lui Sandu Miron, vom cheltui banii numai pentru a vîntura apa, ceea ce nu indică o eficiență prea ridicată a investiției!..

DUMITRU GRAUR ■

Z. Dumitrescu: Portret pe fond roșu și Portret pe fond negru

„Așa cui făceam și eu, însă, vezi, nu m-am gîndit”

Am ales, pentru început, unul dintre cele mai mari institute, de cercetare și proiectare pentru sectoarele calde, din țară, din șoseaua Olteniței 105; mare pentru că, în conformitate cu documentele Congresului al XII-lea, se dezvoltă și se vor dezvolta mult sectoarele calde: turătorile, forjele, tratamentele termice. Institutul trebuie să elaboreze decît multe proiecte, să asigure cu documentația tehnică necesară noile investiții, iar în final aceasta înseamnă și un consum sporit de hîrtie: de calc, ozalid, velină. Numai anul trecut s-au consumat aici, aflăm de la tehnicianul Eugen Radu, coordonatorul compartimentului de editie, producție, finalizare, un milion de metri pătrați! Cam 70 sau 80 de tone hîrtie ozalid pe an. Și consumul este, aflăm, în creștere.

Cînd se introduce în lucru un proiect, zice tehnicianul Eugen Radu, se întocmește bonul de lucru: se consemnează în el timpul de muncă efectuat și consumul de materiale. Pierderi de hîrtie avem la desenele mari care depășesc dimensiunile hîrtiei. Am putea face economii mari dacă am lucra pe încadrări stricte, pe formate clasice. La noi, stasul ne permite să depășim formatul hîrtiei cu cîteva centimetri, iar aceasta duce la risipă.

Ne aflăm în atelierul heliografelor, urmărind cum se face încadrarea desenelor pe coala de ozalid și constatăm că nu e vorba numai de „cîteva centimetri”, ci de foarte mulți: de 20 și chiar 30 sau 40 de

centimetri. Risipa este deci încă foarte mare. Se constată și la heliografe, la masa de tăiere a laturilor desenului, unde în jurul celor 10 femei care decupează desenele, gramezile de deseuri le-au ajuns pînă la genunchi.

Risipa este mare și din cauza calității proaste a ozalidului, ne spune Elena Nicolae, șefa echipei de heliografist.

Un alt motiv al risipei, invocat aici, la Institutul de cercetări și proiectări pentru sectoarele calde, este acela că, primindu-se hîrtie numai de dimensiunile 0,90 metri lățime și 18 sau 30 metri lungime, desenele nu se pot încadra exact. Cum s-ar putea evita măcar în parte o asemenea risipă? Oamenii cu care stăm de vorbă spun că prin livrarea hîrtiei pe dimensiunile desenelor, pe formate, de la A-4 pînă la A-0! Atunci, înțelegem noi, lucrătorul de la heliograf ar fi obligat, într-un fel, de situație să facă o mai bună încadrare a desenului pe coala de hîrtie; s-ar face, de asemenea, economie de forță de muncă, n-ar mai trebui atîtea lucrătoare care să „tundă” desenele de marginile late care rămîn acum. La Secția de proiectare 4.11, din Calea Victoriei nr. 114, aparținînd de Institutul de cercetări științifice, inginerie tehnologică, echipament electroenergetic și mașini de ridicat (ICSITEEMR), din șoseaua Berceni nr. 104, ne convingem de acest lucru: avem în față proiectul 241/80, desenele sînt pur și simplu aruncate la întimplare pe coala de ozalid, încît, constatăm, se va arunca

și jumătate din hîrtie; se va arunca, firește, ca neconsumată, iar, mai grav, se va arunca și jumătate din desene, pentru că, ne declară Mihail Preta, cercetător principal, sînt rebutate. Dintr-un calcul făcut de interlocutorul nostru, susținut și de inginerul Cornel Doru, rezultă că, în acest caz, 75 la sută din cantitatea de hîrtie de ozalid (specială) consumată se aruncă!

Arătați-ne cauzele acestei risipe nepermise, îi rog pe cei doi specialiști.

Mai întîi că nu se organizează procesul de multiplicare, dezvoltarea nu este de calitate, nu se sortează planșele pe formate și dimensiuni. Se aruncă, astfel, baltotri întregi de hîrtie, se predau la D.C.A.

Discuțăm aceste aspecte la conducerea Institutului, din șoseaua Berceni nr. 104; discutăm, deocamdată, cu Tudor Stoica, tehnician principal coordonator al sectorului editie, sector direct răspunzător de cele analizate în această anchetă: „Să luăm, de pildă, un desen A-0, zice el: dimensiunile acestui desen sînt de 841/1189 milimetri. Diferența de la 841 pînă la 900 milimetri se aruncă. Dar sînt suluri cu lățimea și de un metru și la acestea se aruncă margini de pînă la 160 milimetri! Am auzit, într-o vreme cînd a fost oarecare criză de ozalid, certuri între cei care fabrică hîrtia și cei care o impregnează. Celor care fabrică hîrtia le convine să o livreze la dimensiunea de un metru lat sau chiar la 1,5 metri lat. Celor de la imprimare le convine să fabrică hîrtia în suluri cît mai late, pentru că, zic, consumul de energie este același cît și la un sul de hîrtie foarte îngust”.

Ajungem însă în atelierul de heliografie și-l invităm pe coordonatorul compartimentului editie să ne vorbească și de risipa datorată neglijenței, neorganizării activității de copiere, nealegerii desenelor pe dimensiuni, alteori neîndemînării lu-

crătoarelor care lasă să le treacă prin față mulți centimetri de hîrtie nefolositi. Și, sigur, pentru că există încă multe probe ale neglijenței, se recunosc toate aceste defecte în activitatea compartimentului. Se fac și aici calcule, se ajunge la concluzia că prin înlăturarea acestor defecte, prin livrarea hîrtiei pe dimensiuni mai mici, conform formatei stas, s-ar putea economisi pînă la 25, chiar 30 la sută din consumul actual. Și iată că se poate și altfel. Soluția aceea care părea savantă, de a tăia pe dimensiuni, întrebarea: cine să o taie, furnizorul sau beneficiarul? toate acestea erau rezolvate cum nu se poate mai simplu cu un ferăstrău mecanic; sulul de hîrtie primit de la fabrică era tăiat la dimensiunile dorite chiar în atelier, de lucrătoarele de la heliograf! În felul acesta îmbinarea planurilor în coala de hîrtie este perfectă, se fac mari reduceri de consumuri de hîrtie prin alegerea planurilor pe dimensiuni. Preocupări de reducere a consumului există și în alte sectoare.

Se poate constata deci că la ora actuală risipa de hîrtie de ozalid este nepermis de mare în unele institute. Cei care slujesc noul trebuie să aplice noul începînd cu propria lor muncă. Cînd am văzut apoi ferăstrăul mecanic care rezolva atîtea probleme pe care mi le invocaseră mulți cercetători pînă atunci, cînd am văzut că prin el se realizează atîta economie de hîrtie, aflîndu-mă în imediata apropiere a Mărtisorului, mi-au venit în minte versurile lui Arghezi: „Așa cui făceam și eu, însă, vezi, nu m-am gîndit!” Da, e bine, este necesar să gîndim mai mult, să gîndim cu capetele noastre, să fim mai responsabili față de faptele noastre!

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

„E mai ușor să te bați cu pumnii în piept, decât să scrii o carte...”

Vasile Rebreanu s-a născut la 11 noiembrie 1934 în comuna Florești, din ținutul Năsăudului. Își face studiile la liceul din Năsăud; urmează între anii 1952 și 1957 cursurile Facultății de filologie din București; după obținerea titlului de diplomat

universitar, lucrează ca redactor, apoi șef de secție la revista *Tribuna* din Cluj. Din 1969 până în prezent ocupă postul de director al Studioului de radioteleviziune Cluj. Pe lângă o prezență publicistică activă în majoritatea revistelor literare din țară și în multe publicații străine, a semnat numeroase volume de proză (romane, schițe, povestiri, nuvele) din care amintim: *In plină zi* (1959), *Dimineață de toamnă* (1962), *Casa* — roman (1962), *Călăul cel bun* — roman (1965), *Pisica roșcată și ingerii* (1966), *De chemat bărbatul pe stele* (1966), *Marșul* — nuvele și schițe (1967), *Tiganca albă* (1967), *Muntele cărunt* (1968), *Securi pentru funii* (1970), *Jaguarul* (1972), *Teatru* (1972), *Marele prinț* (1972). A treia zi după război (1974), *Moartea comandoului* (nuvele, Ed. Dacia, 1977), *Iubirile cascadorului* (roman, Ed. Eminescu, 1977), *Un caz de iubire la Hollywood* (Ed. Dacia, 1978), *Cu microfonul dincoace și dincolo de Styx* (Ed. Dacia, împreună cu Miron Scorobete). A scris două scenarii de film: *Merii sălbatici* și *Gaudeamus igitur*, ca și multe scenarii radiofonice difuzate atât pe posturile centrale cât și la Radio Cluj. Sub tipar: *Pe loc repaus, asasinii*, *teatru*, *Vinătoare de vulpi*.

Orice gazetar știe că a lua un interviu unui scriitor nu este cea mai ușoară sarcină. Trebuie să-ți cauți interlocutorul, să-l convingi să accepte o discuție, să te pregătești pentru întilnirea cu el citindu-i operele, să ai norocul să fii în formă când îl abordezi și să-l prinzi și pe preopinent gata să-ți se destăinuie. De data aceasta lucrurile au fost mai ușoare pentru noi. Știind că Vasile Rebreanu e și un cunoscut autor de interviuri i-am solicitat să-și pună singur întrebări, să-și fie propriul său preopinent, luând în discuție probleme legate de destinul literaturii noastre contemporane. Scriitorul a acceptat și iată acest interviu sui generis.

★

— Ce părere aveți despre cititorii dumneavoastră?

— Excelență. Le doresc tuturor mulți ani fericiți.

— Am putea zăbovi puțin în acest capitol? Întrebarea mea nu era deloc grațioasă. Într-o vreme în care, cel puțin prin alte părți, se vorbește, se vorbește cam de mult de o criză a literaturii, a artei în general, mi se pare foarte important de știut care este relația dintre artist și publicul său. Se vorbește de concurența pe care radioul și televiziunea o fac teatrului, să zicem, literaturii, artelor tradiționale, chiar cinematografului. Cum se impacă prozatorul și dramaturgul Vasile Rebreanu cu Vasile Rebreanu, directorul unui post de radioteleviziune cu care, potrivit părerii amintite aici, s-ar afla într-o acerbă concurență?

— Să începem cu publicul. Sigur că publicul joacă un mare rol în fenomenul artistic, așa zice un rol la fel de important ca și al artistului însuși, și așa mai zice că faptul artistic este unul ce se petrece obligatoriu între doi parteneri, că absența celui de-al doilea, a publicului, face creația la fel de imposibilă ca și absența artistului. Poate exista, și cred că și există, o criză nu a artei, ci a unor zone ale artei, și asta tocmai din cauza ruperii legăturii dintre artist și public. Publicul este totdeauna loial, franc, cinstit, mă refer la atitudinea lui față de opera de artă, și el pretinde ca aceste reguli ale jocului să fie respectate întru totul și de către artist. Când un autor încearcă să-și vrăjească cititorii prin tot felul de artificii, chiar dacă întreprinderea lui este sprijinită de un tir de artilerie perfect sineronicizat din partea criticii, cititorul va sesiza relativ repede falsul și îl va respinge. Când spun „tot felul de artificii”, înțeleg chiar tot felul,

de la exercițiile de scîlțiere a limbii și logicii ambalate sub eticheta „experiment”, „noul val” (importat la noi ca moda vestimentară, la cițiva ani după ce el se învechise acolo unde fusese cîndva nou, dacă fusese), până la artificiile, acestea mai subtile deghizate, de conținut. Iată, spre pildă, două orientări care în ultima instanță se întîlnesc în același punct de plecare și de sosire. A apărut așa-zisul roman politic, descoperit, vezi Doamne, în zilele noastre, ca și cum Ciocoi vechi și noi de acum mai bine de un secol nu era roman politic, ca și cum Pădurea spinzurăților și Răscala, Moromeții sau Bietul Ioanide nu erau romane politice. S-a descoperit așa-zisul roman de actualitate, actualitatea acestuia fiind atât de stringentă, că bătea sistematic în „actualitatea” de acum trei decenii. Fenomenul, la început de mare succes, s-a demonetizat pe măsură ce devenea modă și pe măsură ce teza, dogmatismul său ieșeau la iveală. Cine a determinat demonizarea atât de rapidă? Critica literară? Nicidecum. Articole de critică, mai ales cele de bilanț, concepute după un automatism binecunoscut, vin și azi și enumeră aceleași patru-cinci nume și aceleași patru-cinci titluri la capitolul succeselor literaturii române actuale. Deși, cum spuneam, demonizarea s-a produs foarte repede, determinată de publicul care, cu bună-credință, cu onestitatea ce-i sint proprii, s-a dezis de niște autori ce-i promisese că vorbesc în numele său, despre durerile lui, despre amărăgiri și dezamăgiri ale lui, despre speranțele lui, despre forța lui de regenerare, și care autori s-au dovedit a-i întinde doar o nadă atrăgătoare dar falsă, ca orice nadă, cînd pe ei nu „cuvîntul ce exprimă adevărul” îi chinuia, le producea insomniile, le dădea febre, ci atât de omenească, atât de explicabilă și atât de detestabilă dorință de succes rapid și ieftin.

Nu ne vom apuca acum să mai recapitulăm adevărurile bine știute (teoretic) despre ce înseamnă roman istoric și roman de actualitate. Nu cred însă că am fi niște mari înțelepți dacă am trece sub tăcere și ne-am prefăce că nu observăm niște cazuri de injustiție ce se petrec sub ochii noștri. Iată, în timp ce cele cinci-sase nume (pe care nu le mai reproduc aici, tocmai din pricină că figurează, mereu aceleași, în destule articole) sint reproduce ca la xerox, îngălbenite de cînd sint expuse pe același panou al frunzașilor neprimenit de ani și ani, în tot acest timp o întreagă literatură, într-adevăr de actualitate, fie că își ia subiectele din zilele

noastre, fie că reactualizează mari momente ale istoriei, dacă nu este minimalizată cu un suris subțire, ușor rictusat de scepticism, e, în cel mai fericit caz (de unde se vede iarăși că fericirea nu există), supusă complotului tăcerii. Și astfel numele, să zicem, lui Paul Anghel, Ion Lăncăranjan, Francisc Păcurariu, Octavian Paler ne e dat să le vedem pe copertile unor cărți pe care publicul (că acesta este subiectul discuției noastre, nu?), publicul se grăbește să le cumpere și să le citească, dar nu și în cronicile literare, în faimoasele și spumoasele opinii de la masa rotund-triunghiulară și nici măcar în genezoalele însuirii bilanțiere, și așa se face că pe lângă numele lui Marin Preda, D.R. Popescu, Fanuș Neagu, care chiar că nu pot fi făcute nevăzute, apar, nici nu știu de unde, ca pe zidurile școlii în recreație, discrete semne de întrebare, ori chiar succinte judecăți licențioase, sau se organizează sedințe de discotecă cu tam-tam, ca în jurul numelui lui Eugen Barbu, sau...

— Nu credeți că sinteți prea sever cu critica literară?

— Nu sint sever, pentru că eu nu vin să fac critica, nu le pun note, nu le fac caracterizarea anuală. Eu vin doar să îmi exprim solidaritatea mea de inimă, minte și literatură cu publicul care, neavînd de împărțit nimic cu nimeni, fiind într-adevăr, așa cum se spune, suveran, Măria Sa, își poate permite — și o și face! — să își aibă propria opinie și să nu se lase înșelat nici de autorul care, cum ziceam, vrea să-l vrăjească prin diverse prestidigitatii și nici măcar de criticul care, sub masca unei obiectivități dezarmante, și dă-i și luptă, pentru niște cauze foarte firave, de obicei pierdute din naștere. Pentru că, revenind la cele spuse mai la începutul acestei convorbiri, nu știu cum își imaginează cineva că măsluirea nu sare în ochi de la o poștă, fie ea ascunsă sub o garderobă întreagă de hobețe. Cînd pui pe tine treizeci de fuste nu faci cancan. Or, tocmai cei ce se dau drept antidogmatici convingiți, dinamitarzi ai dogmatismului, instauratorii unui climat salubru, mama răniților, se dovedesc a fi niște dogmatici înăscuți, de mare calibru, electronizați și tranzistorizați, nu numai prin ceea ce scriu, să zicem că asta-i privește, ci și prin ceea ce fac. Și asta ne privește pe toți. Excluzivismul lor sterp, pătimas, invidia, alergia față de valoare, de ținuta morală, de franchețe, oroarea de a spune lucrurilor pe nume tare, clar, în fața tuturor, predilecția pentru șoapta insinuantă, măiestria în a crea false probleme și a discredita, prin orice fel de mijloace și mai ales printr-un fel de mijloace, pe scriitorii care, prin scrisul lor, se simt legați, datori, una, cu destinele țării lor.

— Vă știu o fire optimistă. Sper că cele ce-mi spuneți acum și în legătură cu care, spre regretul meu, nu vă pot contrazice, nu vă determină totuși să contemplați un tablou prea sumbru al vieții literare.

— Nici vorbă. Pentru că fenomenele despre care am vorbit așa putea să spun că sint simple accidente. Ele au existat totdeauna și, să nu fim îngrijorați, vor exista și de acum înainte. Alături de o tradiție fertilă, viguroasă, tonică, asemenea umbrei se dezvoltă și o tradiție reprobabilă. Viața literară și-a avut totdeauna periferia sa valorică. Totul e ca periferia să nu fie lăsată să se plaseze în centru.

— Cred că acest lucru e și imposibil. Dincolo de jocul dumneavoastră de cuvinte, ca să vi-l continui, periferia nu poate fi decît... periferică.

— Bine ar fi! Ce ne facem însă cu... cu ce să începem? Hai s-o luăm metodic. Ce ne facem cu manualele școlare, cu care se petrece un fenomen cu totul străniu. Se umblă la clasic, se adoptă noi interpretări ale cronicarilor, în schimb partea de literatură actuală a încremenit la momentul... la un moment de mult trecut, astfel că elevul învață autori intrați bine, și se pare că definitiv, în conul de umbră al uitării, fără să fie pus în legătură cu opere care, între timp, pentru că din fericire literatura nu încremeneste niciodată, au intrat de acum și tot definitiv în fondul de aur al spiritualității românești.

— Vă gândiți la un exemplu concret?

— Din fericire sint multe la care mă pot gândi. Să-l luăm numai pe Ion Vlasu. Ion Vlasu, în loc să aibă un destin fericit, că este un artist complet, caz unic la noi și cu totul rar în arta universală, se pare că tocmai plurivalența lui îi a țuce numai ponoase. Ion Vlasu este un mare scriitor și locul lui este cu certitudine în galeria glorioasă ce îi nemurește pe Paciurea, Brăncuși, Medrea, Ladea, Jalea. Dar el este la fel de mare pictor și la fel de mare scriitor. Dumneavoastră ați învățat în liceu despre prozatorul Ion Vlasu?

— Cînd eram eu în liceu nu se învăța despre Ion Vlasu.

— Vă pot asigura, cu fristețe, că nici astăzi nu se învăța. Se învăța, însă, cum ziceam, despre alții care... Dar sint că trebuie să mă explic puțin. De ce insist asupra acestei situații? Nu pentru că așa avea obsesia manualelor școlare, deși, ca elev în primele clase, îmi iubeam foarte mult cărțile de școală, știți că între elev și manual se stabilește o legătură foarte durabilă și foarte intimă, de altă natură decît între un cititor oarecare și o carte oarecare, și ar trebui să avem o grijă enormă față de ceea ce punem în manuale, și eu, și ca scriitor, ca cetățean al literaturii, dar și ca părinte, nu pot rămîne deloc indiferent la ceea ce Norei, fiicei mele, i se prezintă din această sublimă cetate care e literatura română. Domnule, se petrece ceva foarte ciudat! Cred totuși că nu sint într-una din cele mai senine zile ale vieții mele, din moment ce, iată, îmi vin în minte tot felul de lucruri ciudate. Îmi vine să mă și amuz. Ca membru în diverse organisme profesionale mi-e dat să văd un fel de fenomen invers, de curs invers decît cel firesc. Se știe că literatura a fost întii orală, folclorică, și abia mai tirziu scrisă. Ce se vede? Sub ochii noștri se produce acum o trecere de la literatura scrisă la cea orală, ceva nemaivăzut și nemaiîntîlnit. Autori care parca uitind că mijlocul specific de manifestare al scriitorului e scrisul, nu-i mai vezi de ani, lustru și decenii semnind o carte, un schimb, invers proporțional, pe măsură ce uită alfabetul, devin foarte activi vorbitori, un fel de acini ai șelînțelor, aezi așa zice, dacă nu i-aș jigni cumva, știind că de mult disprețuiesc ei primitivile producții folclorice. Acuma să zicem că asta o fi ținînd și de vîrstă, oameni sintem, să avem înțelegere pentru nobila treaptă a senioriei, își mai tremură mina, vederea te lasă, puterea de fantazare scade și ea, munca literară e grea, muncă de miner și de forestier, de plugar și de tăietor în piatră, vine și timpul cînd n-o mai poți face cum ai dori.

— Deși pe Voiculescu nu l-a prea auzit nimeni vorbind și la cei 70-80 de ani a dat povestirile și sonetele de o strălucire unică. Tot așa Arghezi, Galaction, Agârbiceanu...

— Da, bine, căutam totuși o explicație plauzibilă pentru niște oameni ce mă întimidează prin vîrstă. Ceea ce voiam eu să spun era altceva, că procedeu prinde, proliferarea, vād băiețaiși la prima sau a doua plachetă sărînd și ei de pe scaune cu două degete ridicade în sus. Ce-i drept, e mai ușor să vorbești, să protestezi, să te bați cu pumnii în piept, decît să scrii o carte. Ce rămîne însă din toată agitația?!

— Și totuși...

— Știu, n-am reușit nici de data aceasta să corectez tabloul, să-l pun în adevărata lui lumină, să arăt că nu sint deloc sceptice uitîndu-mă la peisajul literar actual. Spun, să se știe, că am toată stima și recunoștința pentru marii și adevărații scriitori dinaintea mea, care trăiesc și scriu și de care literatura noastră are încă mare nevoie. Sint solidar cu generația mea, care duce astăzi pe umeri greul literaturii și care are încă mult de făcut și poate, s-o facă și o face ca acest mobil greu să fie dus un fel de treburie. Nu uit o clipă că cea mai incandescentă mai plină de visuri și de sfîșietoare emoții, perioadă a vieții mele a fost tinerețea mea literară și tocmai de aceea privesc, nu numai cu interes, ci și cu o mare afecțiune, la cei ce vin și al căror scris mă umple de încredere și mă face să prevăd un viitor de aur al literelor române.

Noi, în alegeri

(Urmare din pagina 1)

albastră a cărții, ca și a studiilor la școala vie a muncii de activist, om care, plimbîndu-mă prin localitatea sa, în plin proces de urbanizare, zicea că ceea ce și-au propus este bine gîndit și trebuie să fie neapărat îndeplinit. Nu voi uita, de asemenea, cuvintele lui Constantin Cănuț, inginer șef din satul Plosca (Bistret) cu recolte bune în 1979 (la sfecla-de-zahăr, 40.000 kg la hectar) și în care cetățenii „nu se vaită de nimic” avînd muncitori buni, specialiști buni, pămînt bun. Secretul succeselor lor: mai întii, buna organizare. Mi-au dat exemplul secția de mecanizare, „un fel de uzină, unde oamenii n-au nici cinci minute întîrziere la muncă”. Apoi: buna înțelegere și colaborare dintre locuitori, începînd cu cei din conducerea comunei și conducerea unităților economice. Nici o clipă însă — așa cum îmi arăta și Constantin Ciovică, de 22 de ani președintele C.A.P.-ului din Plosca, succesele nu înseamnă autosatisfacție. Vor pentru anul 1980 o medie de cel puțin 8.000 kg porumb boabe la hectar și și-au pregătit totul: arăturile, sămînta, substanțele chimice, mașinile, reparti-

ționala, palmaresul vastei consultări electorale a cetățenilor fiind ușor de imaginat la scară națională.

zarea parcelelor pînă la nivel de echipă. „Pămîntul e bun, dar să fim și noi buni cu el”, spunea inginerul. „Avem toate condițiile. Depinde de noi”, completa președintele.

Cu asemenea bilanțuri, cu asemenea proiecte, dar mai cu seamă cu un asemenea moral de muncă și bună gospodărire am intrat și, putem spune acum, am și ieșit din alegeri. Cel cărui îi convine să creadă de la distanță că întilnirile cetățenesti din perioada premergătoare zilei de 9 martie ar fi fost simple întruniri festive se înșală în propria-i daună. Sute și sute de oameni au umplut sălile unde am fost și eu prezent producîndu-mi o mare bucurie prin responsabilitatea angajării în ceea ce trebuie să aducă noua legislație, programele ample — deja cunoscute — pentru viitorul cincinal fiind întregite de numeroase și inteligente propuneri.

Impresionant este, astfel, să vezi că oamenii pun pe prim plan problemele economice, conștienții fiind că de ele depinde starea propriei bunăstări, dovadă, totodată, că munea de educație, formarea de către partid a gîndirii lor a dat roade admirabile. Preocuparea pentru

funcționarea sistemelor de irigații s-a aflat în prim plan, alături de dorința unanimă de amplasare a unor unități de industrie mică sau de secții de semi-industrializare a produselor cîmpului, de ele depinzînd — cum mi s-a spus peste tot, cu o ardentă convingere — stabilizarea populației tinere, deci și asigurarea în timp a forței de muncă necesară pentru valorificarea marii bogății care este pămîntul. N-au lipsit, desigur, problemele legate de construcțiile noi, de șosele, poduri, linii de cale ferată sau de autobuze, de cultură, învățămînt, sănătate, regularizări de riuri, aprovizionări cu apă, comerț, combustibili, telefoane, turism etc., etc. Inscrise în rîndul acestor propuneri, o tabără destinată creatorului tînăr se profilează în mod original, cetățenii din Birca, locuitori cu case foarte frumoase, fiind dispuși să găzduiască anual, în luna iunie, un număr de poezi, pictori, scriitori, muzicieni, spre a lucra în strînsă apropiere cu oamenii văii Dunării oltenice. Transcise pe fișe, 17 domenii mari, cu zeci de sugestii cetățenesti la fiecare — iată bilanțul rămas de la întilnirile din campanie, sugestii care, înainte de 9 martie, au și fost trecute prin secțiile de resort ale conducerii județului oferind oamenilor un prim răspuns. Iar circumscripția Birca a fost una (a 11-a) din cele 13 ale Doljului, doar una din cele 369 ale țării pentru Marea Adunare Na-

țională, palmaresul vastei consultări electorale a cetățenilor fiind ușor de imaginat la scară națională.

Și mai emoționant a fost să constat — atât din proprie experiență, cit și din cele relatate de alți tovarăși — că oamenii nici n-au așteptat ziua alegerilor pentru a le cere candidaților „să treacă la treabă” și să dea deja o primă mină de ajutor la soluționarea problemelor celor mai presante. Ceea ce s-a și întimplat în foarte multe cazuri. Am intrat și am ieșit, astfel, din alegeri ca niște oameni ai muncii care n-au timp de pauze, momentul electoral fiind un excelent prilej de a clarifica și mai mult cerințele, de a stabili și mai exact sarcinile fiecăruia, de a spori angajarea.

„Ghiocelul” este un anunț de luna martie, alegerile sint pentru noi un anunț de primăvară cu și mai multă floare”, spunea într-o adunare, încercînd să dea o expresie simbolică realităților acestor zile, — profesoara de română, Elena Vasile Urziceanu, din Birca. Sigur este că alegerile au fost un anunț de și mai mare hărăncie, de trecere — laolaltă, cetățeni și deputați — la înlăptuirea programelor propuse.

Ca întotdeauna, și în aceste alegeri, noi am fost și am rămas oameni ai muncii, gospodarii...

„Noi, constructorii, sîntem, se ştie, romantici“

— Sînteţi, tovarăşe inginer Liviu Guţiu, director al Grupului de şantier Moldova-Bacău din cadrul Trustului de construcţii hidroenergetice. Deşi ardelean, lucraţi aici, în Moldova, de aproape 25 de ani, mai exact spus din toamna anului 1957, cînd, refuzînd o repartiţie de proiectant la I.S.P.H., aţi cerut să fiţi trimis aici, în Moldova, la Bicaz. Avînd deci o experienţă care echivalează cu aproape o viaţă de om, vă propun un dialog despre dumneavoastră, despre şantier, despre oamenii şantierului. De ce aţi refuzat repartiţia ministerială şi aţi cerut Bicazul?

— Din mai multe motive. Primul, student fiind, am făcut practica, aici, la Bicaz, unde, după practică mă angajam ca muncitor. Am cîştigat nu doar un ban în plus, ci şi încrederea că, la terminarea facultăţii, pot face faţă pe şantier.

— Al doilea motiv, dacă există şi un al doilea?

— Atunci, în acei ani, aici, la Bicaz, se naştea şcoala de hidroenergetică românească. De ce să fi lipsit?

— Mai e şi un al treilea motiv?

— Mai este. Ochiul întregii ţări erau aţintit asupra epopeii ce se scria la Bicaz. La radio sau în presa centrală toate buletinele de ştiri începeau cu situaţia la zi la Bicaz. Cum să nu te arunci, de tînăr, în iureşul acelei năvalnice lupte de un romantism pe care, iată, îl retrăiesc?

— Dacă tot sînteţi dispus să vă aduceţi aminte acele zile, cum aţi fost primit la Bicaz?

— Într-un mod foarte ciudat. Veni-

sem împreună cu un coleg, Octavian Filipescu, acum inginer-şef la Paltîn. Directorul tehnic de atunci, inginerul Ion Rusmănică, unul dintre cei mai mari hidroenergeticieni ai ţării, ne cunoştea mai mult ca muncitori angajaţi pe perioade scurte. N-a vrut să creadă că sîntem ingineri. L-a convins, telefonic, şeful şantierului de atunci, inginerul Octavian Groza. Aş îndrăzni să spun acum în acest interviu că felul de a fi al inginerului Rusmănică şi al unui alt inginer, Dumitru Mosora, un hidroenergetician la fel de mare ca Rusmănică, deci felul lor de a fi a imprimat şantierelor hidroenergetice din ţară un stil aparte de relaţii între oameni. Asigură-i omului, oricare ar fi el, spunea, de exemplu, inginerul Rusmănică, o linişte sufletească, protecţie şi o încredere în tovarăşia şi omenia celor cu care lucrează el. Sau, ne spunea inginerul Mosora, ai grijă ca oricare ridicare în funcţie, orice promovare, să aibă la bază doar meritele muncii şi ale priceperii, singurele cu care vor fi de acord toţi ceilalţi. Atunci şi acum, pe oricare şantier hidro din ţară, aceste două principii sînt ca două legi pe deplin valabile şi mereu active. Noi, pe şantier, nu am avut şi nu avem carierişti, oportunişti, profitorii de ocazii şi conjuncturi. Nimeni n-a încercat vreodată să sape şi să ocupe locul altcuiva. Am spus că n-a încercat, nu că n-a reuşit.

— Este o mare diferenţă, o nuanţă transantă?

— Este.

— Dar oare este lumea şantierului chiar atît de ideală?

— Este.

— Cum ne-aţi putea convinge?

— Simplu, mă credeţi pe cuvînt.

— Altfel?

— Altfel veniţi pe şantier. Veţi constata, pentru început, că, printre muncă susţinută, grea, încordată, încăpănată, bărbătească, de la răsăritul soarelui şi pînă la căderea serii, fie iarnă, fie vară, oamenii noştri schimbă înfăţişarea locurilor, a naturii. Au în ei ceva de demiurg, spun scriitorii şi reporterii. Cîstii vorbind, nu e nici o exagerare în comparaţia asta. Dar asta e numai la suprafaţă.

— Ce e dincolo de suprafaţă?

— Simplu, esenţa. Nu se poate vedea încă de la bun început, aşa, la modul turistic, faptul că oamenii înşişi se schimbă. Vin cu tot felul de apucături, de idei, de prejudecăţi, sînt suspicioşi, certăreţi, meschini, gata să sară la bătaie, vor să tragă chiulul, mai mint, mai birfesc, mai privesc pieziş. După un anumit timp, după ce au acţionat asupra lor cele două principii de care vorbeam, după ce au tras cot la cot şi au împărţit o bucată de piine cu ceilalţi, mai vechi, după ce au cîştigat exact atîta cit li se cuvine, fără un singur leu în plus, după ce şi-au dat seama, încetul cu încetul, că fac parte dintr-o mică şi totuşi mare familie în care au drepturi egale, ca toţi ceilalţi, ei bine, oamenii parcă vin din întineric spre lumină, adică se schimbă de nici nu le vine să creadă că n-au fost dintotdeauna aşa.

— Cum e viaţa pe şantier? Se spune că oamenii sînt duri, că nu e nici urmă de confort, că lipsa de educaţie şi politeţe ar fi uneori la ea acasă. Aşa e?

— Privită de dinafară, viaţa pe şantier e grea. Privită de dinăuntru e şi mai grea, dar plăcută. N-a existat confort, dar acum, pe oricare şantier, există. Baracamentele au apă, chiar şi caldă, lumină electrică, sint şcoli, magazine, cluburi, librării. Cit despre needucaţie şi nepoliteţe, ar fi multe de spus. Da, şantieristul este ceva mai dur, dar cel puţin e sincer, foarte sincer, spune lucrurilor pe nume, nu umbliă cu foftirica. Este oarecum mai sălbatic, pentru că lucrează în pustietăţi, dar, în acelaşi timp, este şi tandru, şi copilăros, şi naiv. Se supune unei munci grele, extenuante, dar se şi bucură de o clipă de răgaz, de o clipă de linişte, de o petrecere, de plăcerea unui pahar de vorbă.

— Bicazul eroic şi-a încheiat activitatea, ca să zic aşa, în 1960. Mulţi dintre şantierişti au plecat spre Lotru, spre Argeş, la Porţile de Fier I, la Someş. Cine a mai rămas? Ce s-a mai construit aici, în Moldova?

— Da, după absolvirea „facultăţii“ de la Bicaz, a plecat o armată întregă. Pe drum, mulţi s-au risipit, n-au ajuns pe şantier, şi a fost o pierdere grea pentru hidroenergetică. Aici, în Moldova, a rămas aproape tot colectivul condus de inginerul Mosora, colectiv care a construit în aval de Bistriţa alte 12 hidrocentrale, plus alte amenajări. În ceea ce mă priveşte, îmi aduc aminte că tocmai terminasem una din aceste hidrocentrale şi poate că aveam dreptul la ceva linişte, dar nu, hai la Buhuşi, unde

era un mare necaz, alunecau batardourile. Alunecau cu cîţiva centimetri pe oră, se vedea alunecarea la teodolit. S-a declanşat o bătaie înfiorătoare, zi şi noapte, cum nu cred că am mai văzut alta. Nu numai că am oprit batardourile, dar la această hidrocentrală s-a înregistrat un fapt unic. În luna martie am turnat primul beton în fundaţie, iar la 25 decembrie, în acelaşi an, am produs primii kilowaţi. Apreciindu-ne meritele şi dirzenia, conducerea de partid şi de stat ne-a acordat numeroase ordine şi medalii. Atunci am fost promovată în funcţie şi am preluat hidrocentralele din aval de Buhuşi.

— Şi iată că vine şi barajul de la Poiana Uzului.

— Da, Poiana Uzului, mindria mea, un unicat pe ţară, al optulea în lume, ca nouitate, un baraj de beton tip ciupercă cu contraforturi. Vizitîndu-l, E. Oberti, un mare hidroenergetician al lumii, a rămas uimit. Nu credea că noi, românii, am fi putut ataca o astfel de lucrare. Au urmat apoi amenajarea de la Stîncă-Costeşti, pe Prut, în colaborare cu sovieticii, concomitent cu cel mai mare baraj de anrocamente din ţară, cel de la Siriu, pe riul Buzău. Şi multe altele, că n-avem loc să le înşirăm pe toate.

— Care anume ar fi punctul fierbinie, vreau să spun nevroalgic, al vieţii, acum, pe şantier?

— O întrebare grea. Lunar, la trust, ne adunăm, pentru analize, toţi directorii de grupuri de şantier. Faceti o masă rotundă privind programul de muncă, la ora actuală, pe şantier. Veţi afla că oamenii noştri, deşi romantici, vin pe şantier să cîştige bani. Bani se cîştigă muncind. Oamenii vor să muncească, să muncească zi-lumină, dar noi nu îi putem plăti decît pentru 8 ore. Şi dacă nu-i dăm 12 ore de muncă, omul pleacă. Cu regret în suflet, dar pleacă.

— Promitem că vom veni pentru o eventuală masă rotundă pe această temă. O ultimă întrebare: cum doriţi să încheiem acest interviu?

— Stiu eu?! Menţionînd că pe la trustul nostru circula ideea că în vara acestui an, cînd se vor implini 30 de ani de la naşterea noii şcoli româneşti de hidroenergetică, şcoala care s-a născut odată cu barajul de la Bicaz, să ne stringem cu toţii, cu mic cu mare, aici, de unde am plecat. De ce? Pentru că noi, constructorii, sîntem, se ştie, romantici.

VICTOR NIŢĂ

DREPTUL LA REPLICĂ

Stimate tovarăşe
prof. dr. doc Constantin Arseni

Încerc să vă răspund ca de la elev... la profesor, deşi nu am avut din păcate fericierea de a vă avea dascăl în nici una din perioadele pregătirii mele: student, medic specialist, doctorant etc.

Cunosc munca şi realizările dv. în domeniul ştiinţelor medicale, mai ales în cel al neurochirurgiei, pentru care vă port un deosebit respect. Mărturisesc însă că nu v-am cunoscut stilul de abordare a unor probleme decît din articolul „REPUNEREA ŞTIINŢIFICĂ ÎN DREPTURI A ADEVĂRULUI (II)“ semnat de dv. în paginile gazetei „MUNCITORUL SANITAR“ nr. 7 (1434) din 19 februarie 1980 şi am rămas puţin dezamăgit că un mare profesor încearcă să pună la „colt“ un presupus elev, folosind cei mai neadecvaţi termeni pedagogici, pentru simplu motiv că acel presupus elev ar fi încercat să facă ceva pentru omul suferînd şi pentru patria sa.

Nu am avut şi nu am pretenţia că sînt o somitate, stimat tovarăşe profesor, ci un simplu doctor, care încearcă să-şi îndeplinească menirea, aşa cum m-au învăţat adevăraţii mei dascăli, aşa cum ne învăţă documentele Partidului Comunist Român.

După opinia dv., ca să descoperi ceva trebuie să porţi grade ştiinţifice. Vă pot preciza că sînt doctor în ştiinţe medicale de mulţi ani, autor a numeroase lucrări ştiinţifice publicate în ţară şi străinătate. Sînt posesor a 12 brevete de invenţie. Am obţinut premiul I şi II la Salonul naţional de invenţii 1979 — Bucureşti. Posed diplome obţinute la manifestările ştiinţifice internaţionale (Paris, Roma, Atena, Belgrad etc.).

Sînt membru al unor organizaţii ştiinţifice medicale naţionale şi internaţionale. Cu ordinul nr. 122/1976 am fost evidenţiat în munca medico-sanitară de către Ministerul Sănătăţii.

Nu eu, ci realitatea mă obligă să nu fiu de acord cu opinia dv. de aceea v-am enumerat cîteva din realizările obţinute pentru a vă face o viziune sumară asupra unui presupus elev, pe care nu-l cunoaşteaţi şi nu l-aţi cunoscut niciodată.

Nu încerc să enumăr în aceste cîteva rînduri pe marii descoperitori şi deschizători de drumuri care nu au avut titluri ştiinţifice şi nici măcar pregătirea de specialitate. Vă voi reaminti numai cazul unui simplu dentist, care nu era medic,

nu purta titluri ştiinţifice, dar a fost în stare să descopere un anestezie pe care medicina îl foloseşte de aproape 100 de ani, deschizînd noi drumuri şi posibilităţi specialităţilor cu profil chirurgical.

După părerea dv. presa comunistă din România şi televiziunea difuzează neadevăruri. Mai mult, dv. susţineţi că televiziunea şi presa ar trebui puse sub controlul unor personalităţi de talia dv.

Comunist fiind, cetăţean şi patriot, mărturisesc că nu îmi vine să cred că aceste afirmaţii vin din partea unui profesor, a cărui menire este să educe tînăra generaţie în spiritul idealurilor nobile ce animă de mai mulţi ani întreaga noastră viaţă socială şi spirituală.

Dacă dv. aţi fost convins că revista „FLACĂRA“ şi TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ prezintă neadevăruri şi procedează la o publicitate teftină, cum de aţi acceptat să daţi interviuri şi să apăreaţi în „Flacăra“ şi la Televiziune?

Din articolul dv. reiese că marile descoperiri nu se pot face decît în marile oraşe şi clinici şi nicidcum într-un oraşel de provincie cum este CIMPINA.

În acelaşi articol afirmaţi că diagnosticul pus pacienţilor filmate este „inexact“ şi că adevăratul diagnostic era „spasm facial consecutiv al unei paralizii faciale vechi“. Îmi pare foarte rău tovarăşe profesor că nu v-aţi dat seama în baza îndelungatei dv. experienţe, despre ce era vorba deşi spuneţi că aţi urmărit cu multă atenţie emisiunea; cazul în speţă nu avea nici „paralizie facială veche“ şi nici spasm consecutiv unei paralizii faciale vechi“. Pacienta este perfect sănătoasă, ce vedeţi dv. acolo era o simplă demonstraţie cu un aparat „inofensiv“.

Am fost încîntat aflînd că acum 40 de ani v-aţi luat doctoratul abordînd „nevralgia trigeminală“, dar nu am ştiut că odată cu această a fost rezolvată definitiv problema acestei maladii care are o frecvenţă destul de ridicată: 25% raportînd statistica dv. sau 40% după alţi autori. În privinţa tratamentului, tot dv. afirmaţi că au fost încercate foarte multe preparate medicamentose cu rezultate incerte, începînd cu arsenicul şi aconitina şi terminînd cu preparatele mai recente antiepileptice de tipul Fenitoină şi Tegretolului, droguri ce produc anemii aplastice, tulburări renale, hepatice, toxice etc., medicaţie care se foloseşte numai în stadiile incipente, sub 6 luni. Blocajele chimice periferice sînt „gaseriene“ cu procaină, alcool plus procaină, fenol sau apă fierbinte dau rezultate apreciate de dv. la 30% din cazuri, după cea mai eficientă alcoolizare, anestezie dureroasă la 30% din cazuri, cheraţită neuroparalitică la 15% din cazuri, prinderea altor nervi cranieni, ca

facialul, în 10% din cazuri, oculomotorii 3%, fără să mai vorbim de sindromul de trunchi cerebral şi altele. Tractomia la nivel pontin şi mezencefalic practică de neurochirurgi a fost abandonată datorită unei mortalităţi ridicate.

Nu ştiu de unde aţi luat cifra de 99,99% mortalitate; cred că aceasta se referă la morbiditatea cariei dentare după statisticele O.M.S. Am precizat riscurile operatorii, care după cum se văd şi punctate de dv. în tratatul de neurologie apărut recent, nu sînt deloc neglijabile, mai ales dacă le adunăm. Îmi reaminesc că, în urmă cu un an de zile, s-a prezentat la serviciul nostru un bolnav care a precizat că a fost trimis de dv. pentru tratament. La prezentarea bolnavului nu l-am putut consulta şi lua în tratament, intrucît, conform adresei nr. 4181/20.09.1978 şi 4352/5.09.1978 a Direcţiei sanitare Prahova, afişate în sala de aşteptare se precizează că bolnavii trebuie să prezinte bilet de trimitere şi întreaga documentaţie medicală ce a stat la baza stabilirii diagnosticului. I-am indicat deci bolnavului să aducă cele prevăzute în dispoziţiile de mai sus. Interpretarea dată de dv. mi se pare puţin pătimaşă, iar afirmaţia că sînt singurul care tratez nevralgia trigeminală vă aparţine.

Este adevărat că un student din anul III sau IV, citînd cursul indicat de dv., nu v-ar putea spune altfel, aşa cum nici un student de acum 40 ani sau chiar de acum 10 ani nu ar fi putut să spună că este posibil un transplant de inimă sau de rinichi. Ar fi fost o utopie sau o crasă ignoranţă şi ar fi căzut cu succes. Nu acelaşi lucru însă îl poate spune un specialist cu o vechime de aproape 20 ani, care prin natura specialităţii se confruntă zilnic cu patologia trigeminală sau facială. Propria mea experienţă mă îndreptăţeşte să fac unele afirmaţii în legătură cu posibilitatea tratării paraliziei faciale şi a nevralgiei trigeminale prin alte procedee decît cele cunoscute de dv. pînă în prezent. Dacă afirmaţiile noastre vi se par de domeniul „penibilului“ vă invităm să ne cunoaşteţi rezultatele.

Mărturisesc că şi mie mi-a fost greu să discern care din afirmaţiile dv. sînt adevărate: cea în care precizaţi că un nerv distrus prin neuroleza totală se reface după un interval de timp, explicînd în acest fel repararea durerii, sau în aceea în care arătaţi că o paralizie facială, odată instalată, cu o vechime mai mare de 3 luni în tratat şi 6 luni în articol, nu se mai vindecă cu nici un tratament, deoarece „tracţul sclerozîndu-se nu se mai poate reface“. Sînt convins totuşi că dv. sînteţi de acord cu faptul că fibra nervoasă nu urmează legea „totului sau a nimic“, precum şi cu concluziile ce se desprind din

experienţele lui Luco. Menţionez că lucrez de mai mulţi ani împreună cu un colectiv la elaborarea şi finalizarea unor teme de cercetare pe bază de contract cu Academia de Ştiinţe Medicale. Am finalizat pînă în prezent temele de cercetare pe 1977—1978 şi 1979, teme ce au fost recepţionate de comisiile de specialitate ale Academiei de Ştiinţe Medicale, purtînd girul unor renumiţi profesori universitari şi specialiştii, reprezentanţi de seamă ai ştiinţei medicale româneşti ca: prof. dr. doc. VALERIAN POPESCU, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, prof. dr. doc. VLAD VOICULESCU, prof. dr. doc. BALOIESCU C., prof. dr. doc. GAFAR MEHMET, dr. farm. Elena Aiteanu, dr. farm. Cruceanu M., ş.a. adevăraţi dascăli care m-au călăuzit pas cu pas pe drumul greu al căutării şi al descifrării unor lucruri „de mult contestate de medicină“ pentru care stima şi recunoştinţa mea şi a întregului colectiv nu poate avea margini. Ne-au vizitat şi sprijinit în munca noastră organele de partid, locale, judeţene şi centrale, cit şi reprezentanţii ai Ministerului Sănătăţii, Academiei de Ştiinţe Medicale, C.N.S.T. şi alte foruri. Nu m-am plîns niciodată că „nu mi-au fost înţelese revoluţionarele metode şi mai ales instrumentele proprii de lucru“; din contră, ele au fost cerute pentru a fi aplicate şi generalizate de către Ministerul Sănătăţii.

De ceea ce m-am sesizat eu a fost că anumite persoane care prin natura funcţiilor trebuiau să ne sprijine şi să ne ajute nu au făcut-o, ci, din contră, nu au respectat indicaţiile de partid şi de stat, referitor la programul de cercetare şi stimularea a fiecărui membru al colectivului care şi-a adus contribuţia la elaborarea şi finalizarea temelor de cercetare.

Funcţionăm într-o unitate integrată cu profil de asistenţă şi cercetare, înfiinţată la indicaţia organelor superioare de partid şi de stat, pentru a valorifica invenţiile create şi a duce mai departe cercetările începute, spre binele omului suferînd. Mi-aş permite să vă întreb pe ce fundament ştiinţific vă bazaţi cînd afirmaţi că aţi interzice folosirea metodelor noastre de tratament dacă ele nu vă sînt cunoscute (medicaţia şi aparatul)? Nu cumva sistemul informaţional pus la dispoziţia dv. a fost tendenţios cu scopul de a denigra creaţia originală românească?

Eu trec, stimat tovarăşe profesor, peste „cuvintele alese“ folosite la adresa mea, urîndu-vă multă sănătate şi viaţă lungă, pentru ca pînă la urmă, regăsindu-vă fără patimă să ajutaţi progresul şi adevărul să triumfe pentru binele şi fericirea omului.

Dr. Dinu FLOREA ●
dr. în medicină

Cimpina, 1 martie 1980

UN PUNCT DE PLECARE CU MARE RĂSUNET BIOLOGIC

— Tovarășe doctor Tiberiu Răibuleț, documentele pe care ni le înfățișați sint, din câte ne putem da seama, convingătoare din punct de vedere științific. Ele demonstrează că ați reușit, în premieră absolută, să evidențiați o relație de tip meridian, descoperire despre care com discuta pe larg, nu înainte însă de a vă ruga să vă prezentați. Cind ați terminat facultatea, unde lucrați, care e legătura dumneavoastră cu acupunctura și așa mai departe. Vă ascultăm.

— Am terminat medicina în 1970, la Tîrgu Mureș. Sint specialist în balneofizioterapie și recuperare medicală, lucrez în cadrul Policlinicii balneare din Hercules unde funcționează, atestat oficial de Ministerul Sănătății, un cabinet de acupunctură. Pentru a vă răspunde la ultima parte a întrebării, voi adăuga că, în 1978, am publicat, la Editura Facla din Timișoara, cartea „Acupunctura, mijloc de recuperare funcțională”, între copertile căreia am adunat datele unei bogate experiențe personale.

— Bun, să intrăm în subiect.
— S-ar cădea să facem, mai întâi, o scurtă introducere în temă.

— Pofțiți.
— Medicina clasică acceptă mai multe sisteme de relație la nivelul organismului viu, cel nervos, cel limfatic, cel endocrin, celaltc. Încă din antichitate, medicina tradițională chineză vorbește despre un alt sistem, de tip meridian, prin care ar circula, centripet sau centrifug, o energie numită Tchi. După aceeași concepție, meridianele ar fi Yang și Yin, exprimînd o serie de bivalențe. Yang, cald, uscat, soare, bărbat, exterior, Yin...

— Rece, umed, pămînt, femeie, interior, așa-i?

— Corect. Drept urmare, meridianele de pe partea exterioară a corpului, mai clare la nivelul membrilor inferioare, sint de tip Yang, iar cele de pe partea interioară, de tip Yin. În ciuda tuturor strădăniilor, sistemul n-a fost însă obiectiv-

Un medic român evidențiază, în premieră absolută, un nou sistem de relație la nivelul organismului

Fragment din meridianul vezicii urinare, porțiunea V 61 — V 67, pus în evidență pe picior, între maleolă și baza unghiei degetului V. Meridianul are, după afirmațiile doctorului Răibuleț, circulație centrifugă.

vat pînă în prezent decît relativ și inconstant, doar explorările electrodermice oferînd, sporadic, informații în plus asupra lui. De aceea, mulți medici acupunctori, străini și români deopotrivă, au privit sistemul ca pe o simplă ipoteză, incomplet verificată, tipărindu-și cărțile sub titlul generic de reflexoterapie.

— Prin asta trebuind să înțelegem ce?
— Că substratul acțiunii terapeutice a acupuncturii ar fi sistemul nervos, în exclusivitate.

— Și nu-i așa?
— O clipă, am să mă explic. La Hercules, am observat, trăind peste 5 mii de bolnavi, că unele răspunsuri terapeutice sugerau, în urma acțiunii în punctele de acupunctură, o relație de tip meridian. Am început să caut în această direcție, mergînd mai departe, izbutînd să evidențiez, pentru prima dată, această relație.

— Cu alte cuvinte, o premieră mondială?

— Da.
— Dați-ne, vă rugăm, câteva detalii.
— Afiindu-mă la București, în Clinica de balneofizioterapie și recuperare medicală a profesorului Nicolae Teleki, la Spitalul Brîncovenesc, am fotografiat o porțiune a meridianului vezicii urinare, pusă în evidență pe picior, între maleolă și baza unghiei degetului V. Vreau să aduc, pe această cale, mulțumiri doctorului Gheorghe Georgescu de la Laboratorul de medicină nucleară, care m-a ajutat.

— Tovarășe doctor Răibuleț, pe ce vă bazați cînd ziceți că e vorba despre o descoperire atât de importantă?

— Pe fotografiile și, firește, pe foaia de observație a bolnavului C. B., 27 de ani, pe care o țin la dispoziția oricui. Din mo-

tive lesne de înțeles, nu pot furniza acum detalii. În orice caz, insist asupra faptului că, din câte cunosc, literatura de specialitate, altfel abundentă, nu face nici o referință concretă la o astfel de relație.

— Și noi, din aceleași motive lesne de înțeles, nu vom insista. Credem însă că e de datoria noastră să vă întrebăm ce semnificație are descoperirea dumneavoastră.

— Ea reprezintă, în cercetarea fundamentală, un punct de plecare, o deschidere de drum, ce poate avea, pe măsura adîncirii studiilor, un mare răsunet biologic. E vorba, indiscutabil, de o primă dovadă a existenței unui nou sistem de relație la nivelul organismului viu, rămîind de văzut dacă el are un suport organic specific sau se datorează unui cîmp biologic.

— Ce-ar însemna asta în practica medicală?

— S-ar putea ajunge, eventual, la o altă înțelegere a biostructurilor. S-ar putea realiza, plecînd de la ea, o cartografie exactă a meridianelor de acupunctură și, implicit, o verificare a traseelor teoretice moștenite de la medicina tradițională chineză. S-ar putea obține, în timp, soluții terapeutice noi, capabile să conducă la vindecări rapide și depline într-o serie de maladii.

— Așadar, cum subliniați, un punct de plecare cu mare răsunet biologic. Să-l consemnăm ca atare și să vă urăm, tovarășe doctor Tiberiu Răibuleț, succes în lărgirea și aprofundarea cercetărilor legate de această descoperire prioritară. Vă mulțumim.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

O întrebare dureroasă: Ce-i de făcut pentru coborîrea medicinei preventive din manuale, principii și legi în viață?

Medicina omului sănătos între vorbe și fapte

— În lumea medicală, am auzit o nouă expresie: „era politicii științifice de menținere a sănătății”. Deci, medicină și politică! Deci, medicină și sociologie! Deci, medicină nu doar pentru omul bolnav, ci și pentru cel sănătos! Deci, mai multă medicină preventivă, ca să fie mai puțină nevoie de medicina curativă! Teoretic lucrurile sună frumos. Dar în viața de toate zilele ce se întâmplă — concret — cu această medicină a omului sănătos? Am venit la dumneavoastră, stimată tovarășe profesor Grigore Gr. Popescu, pentru că, fiind inițiator al școlii medicale românești în noul domeniu al sociologiei medicinei, v-a preocupat tocmai răspunsul la întrebarea pe care o punem nu doar noi, ci, mereu mai mulți oameni, tot mai mult contemporani, firese interesați de noutățile care privesc menținerea sănătății, implicit a calității vieții lor.

— În momentul de față, grija față de omul bolnav este atribuită instituțiilor medicale care au aproape atîtea specialități, secții, administrații, cite organe există în trupul omului. Ingrijirea omului sănătos, supravegherea stării de sănătate, prevenirea bolilor sint atribuite celorlalte verigi organizatorice medicale, care îndeplinesc dominant funcție terapeutică. Legea sanitară prevede ca dispensarele medicale, policlinicile și spitalele să desfășoare o activitate preventivă, de protecție, prevedere și promovare a sănătății, ceea ce este foarte corect. La majoritatea acestor verigi au însă adresabilitate sporită cei bolnavi. Atribuțiile sint, de asemenea, corect formulate, dar, din cauza lipsei de timp, generată de această adresabilitate crescută a celor bolnavi, responsabilitatea față de controlul permanent al omului sănătos scade. Raportul medic-om sănătos-familie nu se poate realiza decît formal. În condiții în care atribuțiile preventive revin tuturor verigilor sistemului, fără o coordonare de către o instituție specializată în prevenție și supraveghere a omului sănătos, apar paralelisme, suprapuneri funcționale, care dispersează responsabilitatea și accentuează aspectele formale ale unei „birocrații și improvizatii preventive”. Cînd toate verigile au aceleași atribuții, cînd „toți se ocupă”, răspunderea se diluează, nimeni nu îndeplinește efectiv și nu răspunde complet. Dispensarul medical și cel policlinic fac eforturi pentru a-și îndeplini parțial aceste obligații. Spitalul, prin conținutul, natura sarcinilor pe care le prestează și categoria de bolnavi gravi care i se adresează, nu poate face efectiv medicină preventivă decît doar tot pentru bolnavii internați. În aceste condiții, grija față de omul sănătos nu poate constitui o preocupare de bază a verigilor actuale, fiind realizată sporadic, în măsura în care timpul permite. Între normal și patologic există un spațiu în care apar, treptat, modificări incipiente, care — dacă nu sint depistate din vreme — evoluează negativ. Teoretic, spațiul acesta este acoperit de toate verigile organizatorice. Practic însă, în cadrul activității curative nu se poate realiza eficient identificarea lor din timp. În acest scop, pentru a face față nevoilor crescute de asistență medicală preventivă, apare necesitatea perfecționării modelului instituțional al îngrijirii medicale, prin atribuirea unor răspunderi precise în principalele etape prin care trece

ingrijirea omului sănătos, bolnav, grav bolnav, prin împărțirea responsabilităților între centre de decizie: centre de îngrijire a sănătății, centre de îngrijire a bolii, centre de diagnostic și tratament superspecializat.

— Cu alte cuvinte, propuneți, în principiu, înființarea unui centru de îngrijire a sănătății.

— Exact: Centrul de îngrijire a sănătății poate deveni o puternică unitate de asistență preventivă medico-socială, protecție, control al sănătății și educație sanitară, cu un profil conturat, circumscris practicării unei medicine a întregului organism, prin sisteme de servicii preventive de utilitate publică, la care să aibă accesibilitate directă fiecare individ, grup, familie, colectivitate. Prin control periodic, supraveghere permanentă și diagnostic precoce, el va identifica din timp abaterile incipiente de la normal. Acesta va funcționa la nivel central, cu corespondenți în fiecare județ al țării, în cadrul direcțiilor sanitare județene, și va acorda, coordona și răspunde de asistența medicală preventivă a omului sănătos, îndeplinind un larg avantaj de atribuții. Un om sănătos fiind un om care se ignoră, un astfel de centru îi va purta de grijă. De asemenea, în cadrul centrului, organizarea unui sistem centralizat de informare și orientare a cuplurilor preconjugale și conjugale tinere, în domeniul educației conceptuale a reproducției umane — acestea ar putea găsi un sprijin, un sfat calificat, o informare concretă și confidențială — acțiune care ar permite nu numai eliminarea unor aspecte negative, pe plan biologic și psihologic al avorturilor și sterilității, ci și economisirea anuală a milioane de lei, ce se cheltuiesc astăzi în contextul unor practici empirice și periculoase, care influențează calitatea produsului de concepție, în pofida efortului pe care îl face sectorul sanitar.

— Rostul instituției pe care o propuneți e convingător. Dar ce resurse — umane și financiare — ar pretinde crearea ei? Ierțai-mi prozaismul întrebării, însă gîndirea contemporană este bîntuită de criteriul economic, de criteriul rentabilității.

— La nivelul acestor centre de îngrijirea sănătății se pot coordona și evalua activitățile medicale și preventive cu alocarea unor resurse financiare minime suplimentare în cadrul unor echipe multidisciplinare. Acestea ar fi formate, pe de o parte, din medici de medicină generală, care vor fi recrutați dintre absolvenții facultății de medicină generală, care sint repartizați în primii 3 ani prin rotație în diverse spitale și care vor efectua unul din aceste stagii de 6 luni și, în cadrul centrului de îngrijirea sănătății. Pe de o parte, corpul medical specializat ar fi asigurat prin instituirea practicii ca, prin rotație, medicii din dispensare, policlinici și din spitale să participe în cadrul centrului pe baza unui program la acțiunile de control, în domeniul specialităților respective, o lună pe an (practică pe care, dealtfel, unele specialități o satisfac și acum). Acțiunile realizate prin coordonarea acestor forțe ar permite scăderea costului îngrijirii, prin supunerea medicinei preventive unui plan de eficacitate, bazat pe evaluarea randamentului ei economic și obținerea unor rezultate ma-

xime cu un cost minim. Ele ar contribui la asigurarea îndeplinirii efective a politicii partidului în domeniul preventiv; la îmbunătățirea raportului sănătate-muncă-productivitate; la identificarea abaterilor incipiente de la normal; la limitarea dependenței individului de medicina curativă; la educarea colectivităților umane pentru a veni singure în întimpinarea unui control preventiv permanent. A sosit timpul și s-au creat condițiile pentru a vedea oamenii înainte de a fi bolnavi, nu cînd sint bolnavi și uneori e prea târziu.

— Dar în învățămîntul medical cum stăm? Ce se face pentru a „cobori” era politică științifică de menținere a sănătății din teorie în practică, din comunicări științifice și din lege în viață?

— Prețuiesc învățămîntul nostru medical și valorile lui, cu care ne pîndim. Avem tradiții în domeniul medicinei preventive care au făcut gloria medicinei. Sintem inconjurați de oameni cu idei îndrăznețe. Iar dacă avem simțul realității, desigur că trebuie să-l avem și pe cel al posibilității.

— Adică?

— Simțul posibilității înseamnă a gîndi cum ar putea fi medicina preventivă și mai bine organizată, în alt fel, pentru a nu acorda mai multă importanță la ceea ce este decît la ceea ce nu este. Mi se pare semnificativă în acest sens indicația secretarului general al partidului: „Desigur, pacienții trebuie tratați, dar medicina trebuie să acționeze în primul rînd pentru a preveni îmbolnăvirea — și trebuie să acordăm atenția centrală acestei activități, inclusiv în domeniul învățămîntului și cercetării”. Medicul trebuie să dispună de o informație biologică și sociologică, informație care să-i permită studiul omului fie sănătos, fie bolnav, fie singur, fie în colectivitate. Studenții în medicină trebuie să cunoască științele naturii pe care se întemeiază medicina și să cunoască științele sociale cu implicații în medicină. Responsabilitatea primordială a facultăților de medicină este medicul de medicină generală — produs finit. El are nevoie de educație integrală, el trebuie să fie în stare să vadă omul în toate înfățișările lui bio-psiho-sociale, în întregimea lui de organism și individ social. Spiritul clinic sintetic este și rămîne fundamentul medicinei. Biologul și socialul însă trebuie, este necesar să aibă aceeași pondere în pregătirea studentului în medicină, tocmai pentru a-și putea asuma obligația socială, în primul rînd de a preveni și-apoi de a trata. Învățămîntul în domeniul sociologiei medicinei nu trebuie considerat auxiliar, ci complementar instruirii clinice; doar așa viitorul medic va ajunge mai receptiv față de rezolvarea problemelor din mediul de exercitare a profesiei sale.

— În actualul context de noi tendințe, de noi idealuri, de noi aspirații, dar și de vechi realități, disciplina de sociologia medicinei — pe care, la noi, ati întemeiat-o și o conduceți — ce stare are și ce perspective? Deci, un diagnostic!

— În era științei politice a sănătății ar avea foarte multe funcții de îndeplinit. Pentru a răspunde la această întrebare aș vrea să utilizez un model dialectic. Pînă la era științifică a medicinei teza era aceea a unei medicine individuale, în care rolul doctorului se limita la ceea ce fran-

cezii numesc „medicină de constatare”. Anteteza a intervenit cînd medicina nestiințifică a fost înlocuită cu raționalitatea științei în remediarea afecțiunilor. Acestor noi cerințe li s-au opus rezistențe, deoarece schimbarea îi forța pe medici să abandoneze moduri confortabile de gîndire și de practică. Este util să subliniez că introducerea sociologiei medicinei în programa analitică n-a fost ușoară și că i s-au opus și i se mai opun încă rezistențe. Dacă medicii din vremea lui Pasteur l-au ironizat afirmînd că n-au văzut în viața lor un microb, trebuie să ne mirăm oare dacă unui medic de azi manifestă, de exemplu, indoială, scepticism, față de „rolul social” de „medicină omului sănătos”? Cine a „văzut” vreodată vreun rol social? Poate fi el demonstrat în laborator la nivel de 0,05 de validitate? Astfel, sociologia medicinei tinde să ocupe un loc secundar după științele „exacte”, cum ar fi anatomia, biochimia și fiziologia. Cred că înțelepciunea va învinge și că încetul cu încetul ea va fi înțeleasă mai bine, fără a deplasa cu nimic importanța abordării clinice.

— După cite știm, disciplina a împlinit un deceniu de activitate.

— Și nu a fost deloc ușor să creezi ceea ce nu era creat în țara noastră, și chiar nici în sud-estul Europei: o nouă disciplină, — ca necesitate organică a unui învățămînt medical și social activ, dinamic, elastic —, disciplină care în alte țări are deja o tradiție de peste 3 decenii, disciplină recomandată învățămîntului medical de către O.M.S., pentru a i se da importanță egală cu cea care se dă anatomiei, fiziologiei, biochimiei, semiologiei. Am reușit să avem un program didactic, practic, de cercetare anual cu peste 1000 de studenți și medici; să conducem lucrări de diplomă, cercuri științifice studentesti, lucrări practice în colectivități, spital; să participăm la conferințe, simpozioane din țară, să fim prezenți în literatura medicală, socială de specialitate, în circuitul internațional, cu lucrări valoroase; să edităm cartea „Sociologia medicinei”, unica în literatura de specialitate.

— Ați participat la mai multe reuniuni internaționale, al căror subiect a fost tocmai medicina omului sănătos. Ce noutăți au adus, au propus aceste dezbateri?

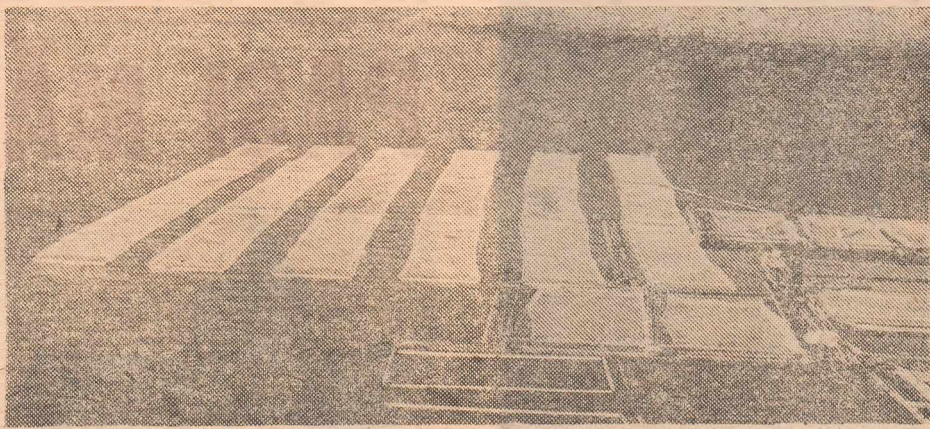
— Da, anul trecut au fost astfel de întâlniri la Amsterdam, Gand — Belgia — etc. Și chiar înțeam să remarc faptul că noutățile emise acolo de reprezentanții medicinei din diferite colțuri ale lumii, sint, de mult, cuprinse în legea noastră sanitară, iar adevărul esențial în această privință a fost rostit de președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, încă din anul 1975, cu prilejul constituirii Consiliului Superior Sanitar: „Noi nu vom judeca rezultatele activității medicale după numărul consultațiilor — sau după numărul vaccinărilor, după consumul de medicamente — le vom judeca după gradul de sănătate al populației, după reducerea timpului pierdut de societate prin neprezentarea la lucru a unor cetățeni datorită stării sănătății”. Este acesta un criteriu — științific și politic și umanitar — care ne obligă nu doar să medităm mai mult la starea medicinei preventive, ci să facem mai mult pentru realitatea medicinei preventive.

I. NICOLAE ■

Flacăra revine Fiecare luciu de apă să producă pește

E-adevărat, păstrăvul, acest prinț strălucitor al apelor de munte, nu este un pește oarecare, nu se lasă prins, cu una, cu două și nu mulți sint pescarii care pot spune că au văzut la viața lor un cird de păstrăvi. Arareori se arată el ochiului și atunci pentru o clipă doar, parcă, în vis, încât tare sint tentați să mărturisesc că pentru mine păstrăvul este mai mult o idee și nu un pește. Și totuși, pe malul lacului Bicz, la Baza Potoci a Stațiunii de cercetări „Stejarul”-Pingărați, mi-a fost dat să văd câteva mii de păstrăvi. În acea zi de sfârșit de februarie, însoțit de un cercetător, biologul Constantin Misăilă, și urmindu-l îndeaproape pe mecanicul Vasile Iota, călcam cu mare grijă, într-o echilibristică de care nu m-am crozuit în stare, pe niște busteni sub care gheata groasă a lacului crăpase pe ici-pe colo. Bustenii delimitau o suprafață de peste 1.000 metri pătrați, suprafață în care se legănau câteva zeci de viviere. Ce sint vivierele? Un fel de plase mari, ca niște baloane, înalțul cărora citeva sute de păstrăvi cresc sub permanenta îngrijire și observație științifică a cercetătorilor. Nea Vasile Iota le arunca dintr-o găleată albă de plastic hrana, un furaj special sub forma unor grăunțioare galbene, iar ei, păstrăvii, țșneau din adincul întunecat și rece al apei ca niște pumnale de argint, azvirlite la întâmplare, ca într-o joacă nebună, de un oarecare zeu al apelor. Nu știu dacă pupilele îmi erau sau nu dilatate, dar Constantin Misăilă era surprins că nu mă extaziez, că nu mă mir. Păstrăvii, în forfota lor strălucitoare, făceau să fiarbă apa, deși pe-alcouri gheata, în bucăți, mai plutea încă, la rindul ei scintind în lumina soarelui de februarie, un soare rece, cu dinți.

Nu mai că rîndurile de față nu sint nici pe departe dedicate transcrierii emoțiilor ce m-au încercat acolo, la Baza Potoci, un actual și viitor stat-major al creșterii păstrăvului în România. Am intrat eu această afirmație și presupunere în miezul problemei. Da, la Potoci, de aproape 10 ani, s-a studiat intens posibilitatea populații lacurilor de acumulare cu păstrăv. Care sint concluziile acestei îndelungate cercetări? S-a constatat încă din primii ani că lacurile de acumulare, din cauza nivelului variabil al apei, nu pot asigura înmulțirea păstrăvului care își depune icrele la suprafața apei, pe pietriș, lingă mal. Dacă nivelul ar fi rămas constant, icrele ar fi avut un mediu prielnic, dar acest lucru s-a întimplat foarte rar, motiv pentru care, în regim natural, cele 3.000 de hectare ale celui mai vechi lac de acumulare din țara noastră, Biczul, au ajuns la o densitate de numai 2 kilograme de păstrăv la 1 hectar. Și chiar dacă ar fi avut șansa ca la momentul oportun icrele să fi beneficiat de același nivel de apă și temperaturi specifice, plus o anumită calitate a apei, puieții n-ar fi supraviețuit totuși prea mult, intrucît i-ar fi lipsit acel așa-zis lanț trofic, imposibil de stabilit în condițiile creșterii și descreșterii nivelului apei. Cu alte cuvinte, oricît am popula cu icre și puieți lacurile de acumulare, șansele păstrăvului sint ultramini-me și acesta este motivul pentru care în toată lumea s-a trecut la o cultură dirijată a creșterii păstrăvului. Iar cercetătorii colectivului de ecologie acvatică din cadrul stațiunii de la Pingărați s-au orien-

La Potoci, pe malul lacului Bicz, citeva brazde plutitoare însămișate cu păstrăvi, adică o parte din vivierele flotabile

De la 2 kilograme de păstrăv pe un hectar de apă, la 50 tone pe aceeași suprafață

tat, bineînțeles, spre această direcție, rezultatele muncii lor de pînă acum fiind pur și simplu surprinzătoare, cele 2 kilograme de păstrăv la hectar în regim natural transformindu-se, printr-un calcul comparativ, în 50 de tone pe aceeași suprafață, dar în cultură dirijată. Diferența este, orice s-ar spune, incredibilă, dar ea se înscrie în media generală a producțiilor mondiale. În Olanda, de exemplu, s-a atins o recoltă record de 131 tone păstrăv curcubeu pe un hectar de cultură dirijată, iar în alte țări cu o cercetare mai veche decît la noi s-au obținut recolte medii de 100 tone. Dar, pentru că tot am ajuns să dăm citeva cifre privind nu neapărat recoltele de păstrăv în cultură dirijată din alte țări, cît răspîndirea sistemului numit acvacultură, să mai notăm că și alte specii de pești au trecut la acest sistem, iar rezultatele sint pe aceeași linie, adică spectaculoase. În Japonia, de exemplu, au fost obținute într-un singur an 2 milioane tone de calcan în fermele subacvatice aparute ca peste noapte pe fărîmurile mării, iar în Spania s-au obținut 160.000 tone midii, pe cită vreme în S.U.A. s-a realizat o producție de stridii de 260.000 tone. Ce anume ne spun aceste cifre? Că în actualele condiții de dezvoltare rapidă a mijloacelor de pescuit, aceste mijloace sint totuși mult prea costisitoare și că deci e mult mai economic și mai eficient să crești peștele, să transformi apa într-un fel de ogor sau fermă.

Dar să revenim la păstrăv. La rezultatele obținute de cercetătorii bazei de la Potoci. Anul trecut, în noiembrie, s-a ținut la Stațiunea „Stejarul”-Pingărați o

consfătuire cu o largă participare a specialiștilor în acvacultură din țara noastră. Obiectul consfătuirii: analiza stadiului actual al cercetărilor și a modului de valorificare a cercetărilor. Mai exact spus a avut loc o dezbateră concretă a tehnologiilor de valorificare superioară a zonelor și lacurilor de acumulare. Și cînd spun concret mă refer la faptul că numeroșii participanți la consfătuire au vizitat cu to-amănuntul Baza de la Potoci, au văzut, adică, la fața locului vivierele dol-dora de păstrăvi de diferite vârste, de la puieți la reproducători, crescuți în condiții de acvacultură și au putut constata că păstrăvii de consum aveau densități echivalente cu cea incredibilă cifră, 50 de tone pe hectar. Au mai putut constata că hrana păstrăvilor era elaborată după două rețete originale, brevete, deci, amănunt extrem de important, hrana nu mai era adusă din import. Au mai vizitat participanții la consfătuire și amenajările destinate incubării icrelor, clădirea viitorului pilot de producere a hranei, apoi depozitul de hrană granulată, precum și celelalte anexe ale bazei. Înainte și după această vizită au avut loc dezbateri din ale căror concluzii transcriem: „S-a demonstrat adaptarea păstrăvului în condițiile de acvacultură în apele lacului Bicz, obținîndu-se producții echivalente de 50 tone pe hectar, s-a redus ciclul de creștere a păstrăvului de consum cu circa un an mai devreme față de actualele păstrăvării pe sistem clasic, s-au realizat două rețete proprii de nutreț concentrat pentru salmonide, două rețete brevete și care asigură o conversie de 1,5-2 kilograme hrană pentru un spor în greutate

de 1 kilogram de păstrăv, s-a propus tipizarea viivelor plutitoare din plasă de rejon cu fir termo și foto stabilizat, cu o rezistență de peste 3 ani, s-au pus la punct instalații specifice de incubare a icrelor și de predezvoltare a puieților, instalații de asemenea brevete. Totodată s-a făcut și un calcul economic stabilindu-se un beneficiu antecalculat pentru o producție pe un hectar de apă la 500.000 lei, ceea ce înseamnă că investiția se amortizează în decursul a 6 ani de producție.

Dar, dincolo de aceste concluzii, iată și citeva păreri exprimate de specialiștii care au participat la consfătuire: „Cred că rezultatele de pînă acum sint foarte convingătoare și este cazul să facem un mare pas înainte pentru aplicarea cercetărilor în practica largă a producției” (N. Toniuc, secretar științific al Secției de științe biologice a Academiei R.S.R.), „Să trecem la aplicarea tehnologiei în practică la nivel de stație pilot” (Ch. Brezeanu, șeful secției de ecologie acvatică și protecția mediului înconjurător din cadrul Institutului de științe biologice București), „Finalizarea tehnologiei înseamnă stație pilot, altfel nu se poate” (I. Fulgeanu, directorul Întreprinderii piscicole Iași), „Datele care s-au prezentat sint destul de convingătoare și mai ales, prin ceea ce am văzut în practică, nu putem să le punem la îndoială” (S. Beldescu, consilier, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie), „Este necesar să apreciem rezultatele cum se cuvine cînd în condiții de lipsă de experiență în țară, acest colectiv se luptă cu tot ceea ce se poate lupta ca să ajungă la un nivel de care se pot folosi toți” (I. Burlacu, Comitetul județean de partid, Neamț), „Sint trei beneficiari care trebuie să aplice rezultatele: Consiliul Național al Apelor, Ministerul Economiei Forestiere și al Materialelor de Construcții și Departamentul Industriei Alimentare”. (M. Pcoarschi din partea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie)

Așadar, la orizont, cu atîtea concluzii și păreri ce converg spre o unanimitate, pentru specialiștii Bazei de la Potoci, viitor stat-major al acvaculturii păstrăvului din România, se profilează ca primă necesitate înființarea unei stații pilot pe o suprafață de 1 hectar, pentru fundamentarea decisivă a tehnologiei pînă acum experimentate, astfel încît să poată fi extinse și pe alte lacuri de acumulare în vederea obținerii unor recolte de 50 tone păstrăv pe hectar de lac, ceea ce ar putea duce în final la o producție de aproximativ 7-8 mii tone păstrăv față de cele numai 200 de tone realizate la ora actuală în păstrăvăriile clasice. Cu alte cuvinte, păstrăvul ar putea și trebuie să fie un pește, un adevărat pește, și nu doar idee, situație în care, să recunoaștem, încă se mai află. Acestea fiind zise, să transcriem, dincolo de oricare altă concluzie, numele celor care, printr-o muncă asiduă de aproape 10 ani, ne propun această mutație a păstrăvului de la idee la notiunea reală de pește: Ionel Miron, șeful colectivului de ecologie acvatică din cadrul Stațiunii Pingărați, cu adevărat inima întregului colectiv, Constantin Misăilă, cercetător principal, Klaus Batteș, un alt mare pasionat al acvaculturii, Constantin Rujinschi, Elena-Rada Misăilă, Constantin Măzăreanu, Ion Cărăuș, Mihai Porumb și încă mulți, foarte mulți alții.

VICTOR NIȚA

În „acțiunea compresoare” iată o soluție nouă, cu 15 ani vechime!

În articolul nostru „Risipitorii aerului”, publicat în numărul din 10 ianuarie 1980, se atrăgea încă o dată atenția forurilor de specialitate asupra risipei de energie ce se înregistrează prin mai toate unitățile industriale care folosesc compresoare tip Reșița sau chiar de alte tipuri mai vechi, aduse din import. Se risipește energie electrică, combustibili convenționali, manoperă și piese de schimb. De citiva ani, în întreprinderile în care lucrează inginerii Cornel Lătra, Mircea Clăceanu și Mihai Gh. Ioan neajunsurile legate de funcționarea necorespunzătoare a regulatorului de presiune au fost îndepărtate prin metode care, odată cunoscute, stau la îndemina oricărui specialist interesat. În cadrul unei mese rotunde organizată de revista noastră, se propunea spre generalizare cit mai grabnică soluția cea mai bună.

Avînd noi date, revenim. Neajunsurile de care vorbeam au fost sesizate constructorului în urmă cu ani, după primele zile de funcționare a acestor compresoare, fără ca pînă astăzi să se producă vre-o modificare în concepția de proiectare. Pe lingă cei trei ingineri, și alți tehnicieni, frământați de rezolvarea aceleiași probleme, neștiind unii de ceilalți, au ajuns aproape la aceleași rezultate. Unul dintre ei (cîți nu vor mai fi?), Anghel Ștefan, mecanic specialist la Întreprinderea de fabricație și montaj ascensoare București, a făcut-o în urmă cu 15 ani, imediat ce compresorul a început să funcționeze. Iată ce ne scrie după citirea articolului nostru: „În anul 1964, la compresorul tip Reșița IV 15/7, din cauza dispozitivului original de reglare a supapelor cu care era dotat din

fabricație compresorul, se mențineau îndreptate supapele de aspirație de la înaltă și joasă presiune, fapt ce determina ruperea lor după 15-20 de zile de funcționare. Reglarea incorectă a supapelor duce la pierdere de aer și consum suplimentar de energie deoarece compresorul funcționează aproape tot timpul în sarcină. Presiunea aerului de comandă a pistonelor de acționare a supapelor de aspirație crescînd progresiv deschide progresiv și supapele. Nedeschiderea bruscă și totală a supapelor face ca în cea mai mare parte a timpului compresorul să funcționeze în sarcină. De aici deteriorarea supapelor, uzură și consum de energie”.

Studiind neajunsul menționat, Anghel Ștefan a conceput un dispozitiv pneumatic format dintr-un cilindru comandat de regulatorul compresorului. La rîndul lui, cilindrul comandă două pîrghii care acționează asupra celor trei supape de aspirație ale compresorului, două de aspirație la joasă presiune și una de aspirație de la joasă la înaltă presiune, închizîndu-le și deschizîndu-le total. Dispozitivul pneumatic, conceput și aplicat la compresorul tip Reșița, din dotarea întreprinderii, a fost executat din resurse locale fără mare valoare și nu consumă energie electrică. A eliminat ruperea supapelor, determină mersul în gol și în sarcină funcția de consum și reduce cu 50 la sută consumul de energie în sarcină.

Economia de energie electrică realizată prin aplicarea dispozitivului este de 10-15 kW pe oră.

În urmă cu 15 ani, scrisoarea care semna neajunsurile, avînd alături

schita tehnică prin care se propunea remedierea lor, a fost trimisă la Întreprinderea de construcții de mașini Reșița. Răspunsul n-a întîrziat să sosească: „Sistemul propus este primitiv. Nu sistem de acord cu aplicarea lui”. Nici mai mult, nici mai puțin. La fața locului nu s-a deplasat nimeni. Un răspuns pe cit de comod, pe atît de neangajant. Remedierea era lăsată în seama beneficiarului și, implicit, și răspunderea care derivă din asta. De ce primitiv, ne întrebăm. Pentru că folosesc pîrghii inventate încă din comuna primitivă? Acest sistem „primitiv” funcționează de 15 ani, economisînd în fiecare oră de funcționare 10-15 kW. Ne-am fi așteptat ca între timp proiectantul să găsească un sistem mai tehnic, mai modern, dar anii au trecut și compresoarele tip Reșița își deschid și închid supapele la fel de incorect.

Pe marginea cifrei de 10-15 kW pe oră, în atîția ani (15), se pot face multe calcule. Acum, știînd măsura exactă, adică valoarea fiecărei ore de tergiversare, a stării de fapt, se impun măsuri prompte și hotărîte.

La I.F.M.A., unde lucrează Anghel Ștefan, pe lingă compresorul mai vechi, tip Reșița, sint montate alte trei compresoare, „Timpuri Noi”, de 10 metri cubi. Unul din ele este deja modificat după sistemul amintit. Modificarea s-a impus ca necesară pentru că au aceeași concepție defectuoasă a sistemului de reglare a supapelor de admisie: turația mare, 1.500 rotații pe minut, și mersul în sarcină mai mult timp decît este necesar, duc la supraîncălzirea agregatelor, ruperea supapelor și consum nejustificat de energie electrică. Exact ca în urmă cu 15 ani.

Și în privința montajului compresoarelor, mecanicul specialist Anghel Ștefan a avut idei pe care a fost nevoit să le pună în aplicare fără avizul proiectantului, I.P.C.M. București, care a considerat că, odată cu punerea în funcțiune, sarcinile lui s-au încheiat. Una

din cele trei pompe de 4 kW care deservesc compresorul, cea care pompa apă de răcire din rezervor în compresor, a fost eliminată. Apa curge acum din rezervor în compresor cu ajutorul „primitivului” sistem al vaselor comunicante.

Poate că sistemul propus de Anghel Ștefan nu este cel mai bun, însă de 15 ani economisește energie electrică. Anghel Ștefan și conducerea întreprinderii au avut priceperea și curajul să aducă modificări unui utilaj și montajului acestuia. Alții sint încă în căutarea unei soluții. Să le ieșim în întîmpinare! Experiențele celor mai buni tehnicieni trebuie cunoscute și generalizate la nivel republican. Calea cea mai scurtă este folosirea experienței tehnice a specialiștilor cu realizări certe pentru că de la înscrierea unei probleme în planul tehnic și pînă la rezolvarea ei mai este cale lungă. Tehnicieni de înaltă clasă și-au mobilizat capacitatea tehnică. Rezultatele s-au văzut, să le folosim!

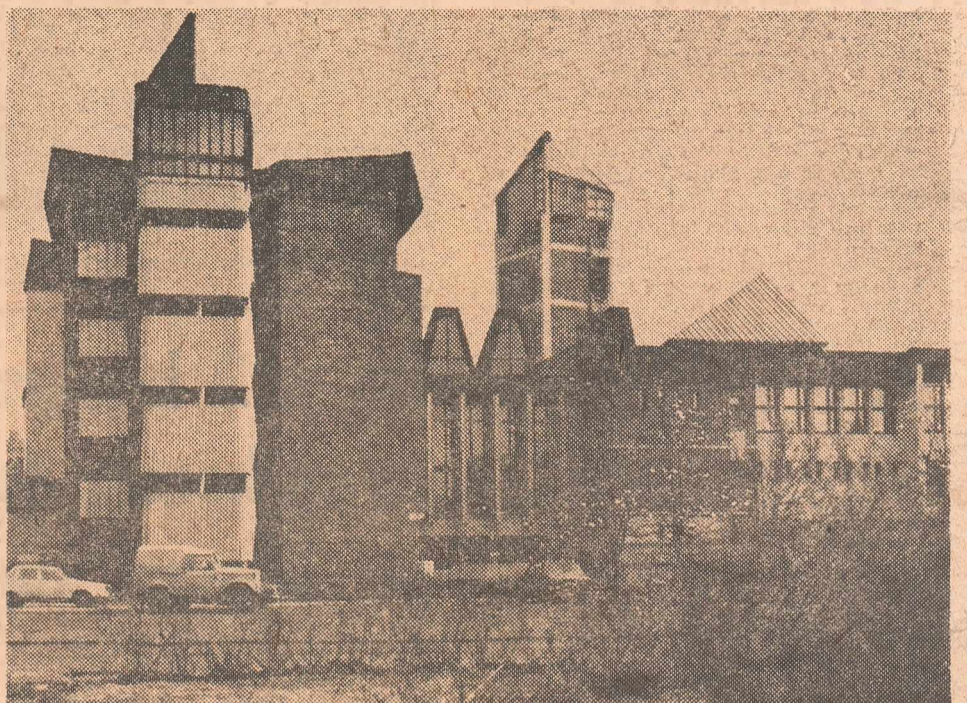
Credem că Direcția generală tehnică din M.I.C.M. trebuie să organizeze cu promptitudine un sistem viabil care să permită circulația ideilor bune între proiectanții, constructorii și beneficiarii mașinilor. Ideile valoroase, izvorite dintr-o strictă necesitate tehnică, controlabile în cazurile expuse de noi, să fie analizate iar cea mai bună să fie generalizată în fabricația de serie. Nu pretindem că spunem o noutate, însă progresul tehnic nu este posibil fără o maximă receptivitate la ideile noi și valoroase.

Numărul mare de compresoare cu defecte de concepție și care oră de oră risipește 10-15 kW impune să se ia măsuri urgente de remediere. Soluțiile ne stau la îndemînă. Un calcul economic elementar ne arată că față de costul energiei risipite cel al remediilor este infim.

OPREA GEORGESCU

În cetatea de scaun a Maramureșului PAȘI MĂRUNȚI — DUMNEA

Practic, în totalitate, punind drumurile mele cap la cap, am călătorit ca reporter de trei ori cit Marco Polo, și în România nu există oraș în care să nu fi fost. Atunci, îmi pun întrebarea, de ce mi s-a părut în această duminică Baia Mare atât de colosală? Acum 20 de ani, când am fost aici în vizită la Vida Geza, am străbătut orașul, pe jos, în 26 de minute. Astăzi a trebuit să folosesc nu un autobuz, ci autobuze, cu diverse numere, în diverse direcții. Atunci problema poluării nu se discuta. Astăzi această problemă e prezentă în comentarii printre altele și în ziarul local de către celebrul pictor Olos. Și, ca să nu intrăm în amănunte, ne rezumăm, zicând doar păcat! Mare păcat!

Dragostea pentru acest oraș mi-a venit așa, la prima vedere. Ulterior s-a adăugat, cum se zice, și un om de inimă, Iancu, apoi încă unul, și încă unul, Agache, și Toja, Pop Ionel și Tudor, minerul de la Cavnic, și Krupiczker. Mă rog, și alții. Deocamdată însă vreau să vă spun că eroul așa-zisului interviu este Iancu.

Intuiția m-a făcut să cred că am cinstea să cunosc unul dintre acei oameni care după felul cum se poartă, după vorbă și caracter să se dezvăluie firesc, fără efort, ca un adevărat senior al bunului-simț.

La început nici n-am știut cum să-l spun. (Sintem de aceeași vîrstă.) Am încercat să mă adresez cu unchiule, cu puștiule, pînă la urmă i-am spus, simplu, Iancu și așa a rămas. O inspirație de moment, banală, m-a făcut să-l întreb:

— Ascultă, puștiule, nu cumva te cheamă Iancu?

— Ba da, cine v-a spus?

— N-ai să crezi. Nimeni.

— Cum nimeni?

— Uite-așa, știu eu să citesc în stele.

— Vă e rău? Doriți ceva? Aveți gripă?

Apropo de gripă: copiii au scarlatină, adulții viroze gripale infecțioase și altele, că îmi este și teamă să le pomenesc. Cum este posibil ca într-un oraș ca dîtămăi Baia Mare să nu se compartimenteze prin extindere vechiul spital rămas pentru boli infecțioase. Și cît va mai dura ca la același spital să se instaleze măcar un fir telefonic direct între „contagioase” și spitalul extraordinar de mare din centrul orașului?

— Nu, nu doresc nimic special (am continuat discuția cu proaspătul prieten), simt însă că dumneata ești, ca să zic așa, mediul meu cel bun.

— În ce sens?

— Caut pe cineva care nu are de împărțit nimic cu nimeni și care iubește orașul acesta cu oamenii săi, sincer, așa, ca o bucurie a vieții. Caut un om, bun observator al mișcării în spațiu, neînfricat, ponderat cînd e necesar, om așezat, ironic serios, hitru, după caz, dulce ca mierea cu cetățeanul pașnic, rău ca blestemul cu hoții, pricepi?

— Pricep!

— Atunci, stăm aici la masă, bem o cafea, eu te întreb și dumneata răspunzi. Ce-ți place, ce nu-ți place. Ce crezi și ce nu crezi. Bine-i?

— Știu eu?!

— De ce?

— Păi dumneata pleci, eu rămîn.

— N-auzi, omule, că ești mediul meu cel bun?

— Bun pentru dumneata, dar?...

— Ascultă, ai de zis ceva? Da, ori ba?

— Cînd am venit la Baia Mare, a început Iancu, cetățenii erau, hai să zicem, zece mii, din care trei sferturi se complăceau într-o dulce atmosferă patriarhală. Copiii lor, avantațați de legi și de puterea brațelor, și-au construit un oraș nou. Eu, recunosc, nu am ținut deloc registrul noilor cartiere. Cert este că, dacă mă aventurez ceva mai încolo, mă rătăcesc.

— Pînă aici e bine.

— Deci copiii, după ce-au crescut, și-au construit orașul și la rîndul lor și-au luat copiii și nevetele și s-au mutat. Acolo au deschis magazine cu mobilă, cu electrică, cu „lengerie”, cu articole pentru copii

și menaj, confecții și tot ce mai era necesar.

— Îi certați?

— Într-un fel, da. Lăsați asta însă mai încolo. Să mai respir.

— Nu vă e teamă de oraș? Acum sînt peste o sută de mii de băimăreni, și toți mindri.

— Aici e aici! Într-adevăr, fiecare în parte își poartă mindria noului oraș cu sine, și asta mi se pare un pic excesiv, pentru că istoric, dialectic dacă vreți, acest progres mi se pare foarte, foarte firesc. Și apoi mai veniți și dumneavoastră, reporterii, ca să înșirați coloane de date...

— Vi se par excesive?

— Cam...

— Vedeti, aici părerile noastre se des-

part. Cred că, din contră, se scrie prea puțin pe cit se realizează. Și ca să enumerăm, sentimental, citeva date, să nu le zicem literare, să le zicem autentice, vă aduc ca argumente cele peste 60 000 case noi, învelite modern, față de cele 10 — 12 000 case cite au fost învelite cu f... Eu vin la Baia Mare după un timp și observ dintr-o dată cu ochiul versat al reporterului maratonul județului Maramureș în cursa de a ajunge din urmă județele cu tradiție în combinate, oțelării și sere. Maramureșenii, depășind calea exclusiv folclorică, și-au înființat un institut de învățămînt superior, treaptă de pe care își reconsideră întreg efectivul de potență a tineretului. La ora actuală aflu că numai în cinci ani numărul școlilor s-a dublat. Ve chile galerii, zise de pitici, săpate cu dal-

reșului ICALI

— Cum gîndești acum e cel mai bine.
— Vă rog să mergeți și să constatați personal. Tinerii consideră acest lucru un fel de „tirg al moșilor”. Și-au ridicat aici și o baracă, insalubră, de tras la țintă, cu plumbi. Trîntită ca o hirbă în imediată apropiere a turnului, alterînd atmosfera medievală. Nici nu faci zece pași și dai de-o grămadă de gunoi. Mormane de capace de bere, sticle sparte, pisici fără viață evacuate din curțile gospodărilor, case cu stucatură prețioasă deteriorate, ogivele din lemn sculptat smulse și înlocuite cu rame pătrate din fier, aiurea și oriunde, bulversînd întreaga linie arhitectonică. Cîrciumi murdare, lăzi din plastic aruncate de-a valma; cinematograful „Minerul” a trîntit pe fațada unei frumoase și vechi clădiri o palească de tablă de zinc cu mici forme piramidoidale etc., etc. Mă cuprinde o mare tristețe. Să continuu?

— Vă rog.
— Există din cîte știu un studiu de restaurare a vechiului centru, de mai multă vreme, dar care n-a fost încă pus în lucru. Această atitudine este determinată, într-o oarecare măsură, cred eu, de o optică individualistă, îngustă. Uneori se invocă așa-zisele posibilități materiale. Corect?

— Nu știu. Dumneata ești băimărean, aștept să notez cum vezi dumneata rezolvată această dilemă?

— ?!!!!!!!
— Ca să vă fie mai ușor, facem un mic exercițiu, să presupunem că sinteți primar; repet. cum vedeți rezolvată această problemă-dilemă?

— Eu?
— Da, dumneata. Am presupus că gospodăriți orașul în calitate de primar. Rămînem la această idee.

— Da!
— Da. Mi-e teamă însă să nu vi se pară puerilă propunerea mea.

— Deloc.

— Omul trase aer în piept și continuă:
— În primul rînd aș propune (și asta o zic ca să nu uit) pavarea întregului platou de jur-împrejurul turnului lui Ștefan cu piatră din gresie colorată. Aș profita de faptul că în județ e un pictor ca Olos. El ar putea să ne facă desenul. Vă imaginați ce minunat ar fi? O chestie europeană, nu altceva! Și dacă nu ne poate ajuta fabrica noastră de falanță, să apellăm la Cesaromul din București. Și pornind de aici, încet-încet, aș restaura tot centrul vechi. Apoi, l-aș innobilă cu mici magazine cu lucruri de mină, artizanat autentic, cu tot dichisul și cu tot ce-poate reface un arhitect talentat și destoinic. Cum vi se pare?

— Interesant. Dar ca să nu fim utopici, tovarășe „primar”, fonduri?...
— Fonduri? Pînă una alta, fără jenă, că vorba aceea, sîntem între noi, în primul rînd aș apela — și, sînt convins, cu ecou — la contribuția publică. După aceea, iarăși cred că o mai judicioasă gospodărire a materialelor de construcții de pe vastul șantier al orașului și chiar pe județ ar însemna ceva. Manifestările sportive, artistice etc. ar putea „dona” un meci sau două, un spectacol sau două, pentru un scop atît de nobil. O.J.T.-ul, mai ales că din asta își va face un punct de atracție, poate și el contribuie, nu? Și uite-așa aș strînge fondurile. Maramureșenii trebuie să fie convinși că pot schimba prin forțele lor proprii o stare de fapt, pentru că orice idee poate fi șlefuită în un model care să se potrivească realității. O bijuterie veche nu se aruncă, se păstrează.

— Ești un om de nădejde, Iancule!
— Mă iertați, dar asta-i oful meu cetățenesc.
— Dacă sugestia propusă de acest om ar fi luată cît de cît în considerație, atunci, credem noi, în Valea Domnițelor ar pătrunde un val de aer curat și s-ar deschide larg porțile unor oameni pe cît de vrednici, pe atît de respectuoși față de propria lor istorie, spre cîntea și lauda lor.

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL ■

La Grădiștea de Munte

După 2050 de ani bătuți pe muchie

(Urmare din pagina 1)

tea fiorului pe care-l pretindem noi împlinit în om ori de cite ori credem că l-am așezat față în față cu o culme a fantei de ieri. Oamenii merg înainte întocmai ca istoria care nu se mai poate opri. Spre o pildă, Adam Crișan a fost preț de 29 de ani pădurar, 29 de ani a bătut dealul Grădiștii, spre pădurile Fețele Albe, Pustoișul, Brusturelu și Valea Rea, s-a lipit apoi de exploatarea forestieră, a ciștigat și cu indeletnicirea lui nouă o piine frumoasă, a ieșit în pensie de citiva ani bun și dacă ar fi privit lung, cu atenție, într-o clipă de slăbiciune, cărămizile și olanele și lespezile de piatră cu muchiile răzuite, care tot ies și tot ies din pămînt, ar fi trebuit să creadă că e nemuritor. Însă nu a crezut asta, numai stîrpea lui e nemuritoare, ceea ce este altceva, și atunci nu i-a mai rămas decît să incheie repede și bine, după cuviință, toate treburile pe care le-ar mai putea săvîrși. Și sînt destule. Și tot așa gîndesc și pădurarii veniți după el. Alion Tătulea sau Vasile Bodea, iscodind creșterea pădurilor, înceată, dar plină de nădejdi pentru ziua de mîine, pentru cei ce vor veni după ei, pe Valea Anineșului și pe Valea Cetății, pe Valea Albă și pe Valea Timpului, sau pe Valea Godeanului. Sau Adam Luncaș și Cornel Anuțescu. Sau frații Aurel Enășescu, adică Aurel Enășescu I și Aurel Enășescu II, care au luat pădurile din grija tatălui lor zis și el tot Aurel Enășescu, fără cifră, să-l deosebească de alții, pentru că a fost primul și o vreme singurul cu acest prenume și cu acest nume în sat, care și el luase pădurile din grija tatălui său. Ion pe prenume, tras aici din Costești din Vale, poate după o femeie, poate după altceva, poate după ce altceva decît după o femeie, cine mai știe...

Grădiștenii sădea sînt vreo 240 de oameni cu toții, uniți în vreo 40 de gospodării, răspîndite ca vai de lume prin văi și pe creste, că dacă ar fi să dea lupii pe Muncel-Godeanu se află abia peste trei zile pe Valea Anineșului, care curge între alte obraze de munte. Și ei dăinuie aici chiar din capătul veacurilor. Povestile cu Burebista și Decebal, cu ce va fi însemnat Decebalus per Scorilo, cu ce nu va fi însemnat Decebalus per Scorilo, că Decebal va fi fost sau nu va fi fost fiul aceluia Scorilo, nu-i încălzesc nici mai mult, nici mai puțin decît pe ceilalți români. Peisajul traiului lor de fiecare zi pare un tărîm din care s-au retras stăpînii, zeii, și au rămas doar supușii, să se descurce cum vor putea, și nu numai că așa pare, dar așa a și fost, veacuri multe în sir, un tărîm văduvit de mitologie, pînă cînd au apărut pe aceste meleaguri arheologii și au dovedit că aici a fost Sarmizegetusa Regia, că dîncolo au fost sanctuarele dacilor liberi, că și mai încolo au mornit, sub scoarta prea subțire a pămîntului, calendarele lor, închipuite trainic, din piatră. Și iar, printre arheologi care vin și pleacă, printre turiști care-i calcă numai cînd se face vară și se dezgheață văile, și-i lasă iar singuri cînd e geruțat cu stîhia zăpezilor, cu vitrezișul gerurilor, nu au învățat mult mai multe decît au știut: că stîrpea lor e nemuritoare, dar că ei însiși, fiecare în parte, sînt dator să săvîrșească și mai repede, și mai bine ceea ce ar mai fi de săvîrșit încă, pînă li se vor primeni rîndurile. Iar și iar...

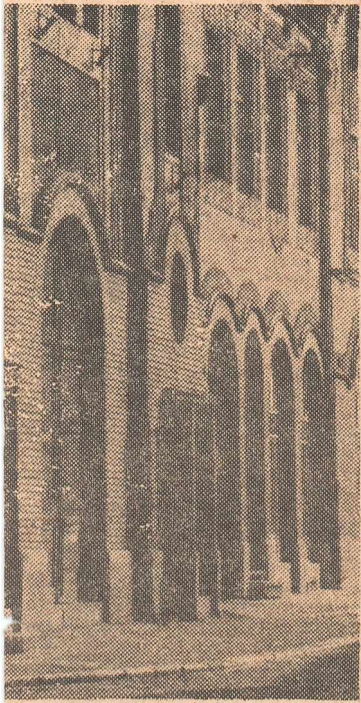
Cînd nu cîntărează codrii ca pădurari, se îndeamnă la doborît pădurile, acolo unde pot fi ele doborîte mai cu folos, în parchetele Scirna, Godeanu sau Timpu, sub Steaua Mică sau Steaua Mare, pînă la gurile alpine, unde nu se poate munci mai mult de patru-cinci luni într-un an, ca tractoristul Vasile Șerban, ca Mihai Alionescu, șeful parchetului din Valea lui Brad, ca Mihăilă Vapit și Mihăilă Herban, maiștri în parchetele Valea Albă și Dealul lui Brad, ca tafiștii Ion Cioloci, Solomon Nasta și Gheorghe Davidoiu. Sau cînd nu taie de-a dreptul se îndeamnă să scoată doborîturile de vînt din păduri care vor rămîne încă ani mulți în picioare. Adică pînă la viitorul soroc. Altfel spus, șeful sectorului forestier din Grădiștea, alt Mihai Alionescu, și el om al locului, ca toți Alionestii, are în grijă nu mai puțin de 35 parchete, din care se scoate un volum de 82.000 mc masă lemnoasă pe an, iar alt Alionescu, Antonie Alionescu, secretarul celor 52 de comunisti din Grădiștea de Munte, răsfoind cu răbdare registrul de mărçj al sectorului, ne așază înainte un adevăr așteptat; nu există casă în Grădiștea care să nu trimită măcar un om la pădure... Vasile Zemora și Ilie Luncaș descurcă treburile de aici, de la sediu, Liviu Horj deslusește mecnica întîrînirii utilajelor forestiere, Vasile Bora, în schimb, s-a înfundat în parchetele de la Valea Albă, Miron Marincă trage tare la Piriul lui Bogdan, Adam Bodea la Virtoapele. Și lemnul trebuie tras

apoi mai aproape, cu trudă nouă, pe drumurile forestiere întretinute de Laurian Grecu și Adam Lăscoi, cale de 6 km de la Valea Albă și Valea lui Brad, cale de 7 km de la Dosul lui Brad... Altă muncă, altă rupere de oase, dar și altă răsplată...

Cu vremea s-au infiripat pe aceste tărîmuri mult timp uitate meserii noi, Drumul de fier dintre Orăștie și Strimbu, aster-nut pe cale de șapte halte, îngust și fragil, ca orice drum forestier, l-a făcut pe Ion Bonta șef de gară, iar pe Aurel Pantilioiu și pe Miron Andrioi i-a făcut impiegați de mișcare. Acum, de cînd apa vijelioasă a Grădiștei a spălat terasamentul din aval, spre Costești, doar mecanicul Romulus Cioloci mai poartă o locomotivă minusculă între haltele Strimbu și Anineș, pe șinele aflate în grija revizorului de cale Ion Bogdan I, și de cînd au rămas în doi nu mai au nevoie nici de șef de gară, nici de impiegați de mișcare. Cu vremea, s-au infiripat aici meserii și mai noi, mai cu seamă de cînd tărîmurile au încetat să mai fie uitate. Sectorul minier din Grădiștea, patronat de întreprinderi prea de tot încilcite ca denumiri și subordonări ca să le mai transcriem integral pe hirtie, a strecurat un fior nou în inima acestor oameni chitii și bine așezati în preocupări vechi și străvechi. Ca urmare, Coman Secui a devenit operator geofizic subteran, Coman Enășescu și Ion Crișan s-au deprins cu indeletnicirea armării galeriilor săpate în munte. Radu Crișan a ajuns ajutor de mișc, iar Dominic Rusan și Virgil Olaru s-au lăsat ademeniți de meseria de electromecanic. Și au ajuns să umble pe drumurile de sub munte cu același curaj pe care umblau pînă ieri sau alaltăieri pe cărările aster-nute pe coastele muntelui. Chiar dacă pe sleaurile noi se cîntărește și se cerne mai puțină lumină.

Și rămîn pe la casele risipite pe culmile și în văile de jur-împrejur, pe Grădiștea și pe Dealul de Groapă, pe Muncel-Godeanu și Scirna, pe Valea Cetății și pe Valea Anineșului, pe Valea Rea și în hăul Virtoapelor, oameni cu rosturi care nu se pot da la spate. Din capătul veacurilor, creșterea vitelor s-a aster-nut aici ca o temelie puternică sub viața de zi cu zi și de ce ar fi dat la spate această indeletnicire, tocmai acum, Miron Marincă, Stănilă Crișan, Mihăilă Bogdan, Adam Bodea și Gheorghe Ciucurescu. Ultimii doi, cînd au timp, chinîndu-se și cu stupii... Cînd nu sînt la muncă, prînd jivinele locului în bătaia armelor de vînătoare Stănilă Luncaș, Mihai Alionescu sau Mihăilă Herban. Bătrînul morar Ion Bogdan, trecut de nouă decenii de viață, a dat demult în primire moara veche cu apă mai tînrului Ilie Toncea, Pîinea satului, cîntă nu se poate plămădi și coace prin case, o plămădesc și o coc, într-o brutărie nouă de tot, brutării Valer Andreș și Lazăr Nășul. Maria Secui ține magazinul ajimentar forestier Anineșu; Elena Sturza ține magazinul mixt, cu mărçuri amestecate. Meseriși de rînd, în meserii care tin de nevoile de fiecare ceas ale gospodărilor, nu ar prea fi în comună, dar cînd e ridicat pe undeva casă nouă pune mina cu nădejde Florică Bruzan, și timplar, și zidar, și de toate, și case noi și-au ridicat mai toți oamenii, ultimii dintre cei care și-au primenit rosturile fiind Ion Alionescu și Ion Crișan, pe valea mai des construită a Anineșului, sau Adam Luncaș și Gavrilă Nasta, pe lîngă moară, la intrarea în sat. Și tuturor le bate din poartă în poartă, cînd au vesti de departe, postărița Saveta Andreșoiu. Și cînd este vorba de primenirea vieții, după mame, are grija de fiil și fiicele locului învățătoarea Doina Olaru, pe deasupra și directoarea căminului cultural, și acesta nou, zidit trainic. Deocamdată trag la școală numai 13 copii, 3 din a întâia, 2 din a doua, 6 din a treia și 2 din clasa a patra. Dar viața se primenește mereu: ultima venită pe lume e fetița tractoristului Vasile Șerban, prenumele nu i se știe încă, și tot vor mai trece vreo cîteva zile pînă numele mic al noii născute va da roata satului risipit, de la ureche la altă ureche, de la o casă la altă casă...

Și asta ar cam fi totul, sau aproape totul, pentru că ce ar mai fi, între noi fie vorba, ține tot de descurcarea sub soarele lumii. De dăinuire adică, aceasta fiind și capătul fără capăt și suma a toate. Noi nu am făcut decît să despletim rar, monotone, plictisitor poate, sîrîl scurt al oamenilor și al întîmplărilor din viața lor agățată cu încăpăținare de coastele repezi ale munților străbătuți de văi și mai priporoase, jur-împrejur de cetățile vechi ale dacilor liberi. Unde peisajul pare un tărîm din care s-au mistuit stăpînii, zeii, și au mai rămas doar supușii, să se descurce cum vor putea. Unde a te descurca înseamnă a dăinui, dăinuirea fiind suma a toate. Unde suma nu a fost niciodată puțînă și nu s-a ajuns la ea scurt: una peste alta, suma asta, acum, ne scoate la 2050 de ani... Ani bătuți bine pe muchie...

t azi niște relieve pe lîngă modernile utilitate galerii noi. Iar o mină ca de la Herja a devenit mină-

plecăm de unde am rămas. Deci, un copiii, nevestele, tot bagajul de... în noul oras. E adevărat.

a!

e mine însă mă deranjează, mă starea vechiului oraș...

na, aici ai vrut să mă aduci. Spu-

tot ce știi!

e pe acum se observă cum opinia

băimăreană, atrasă firesc de ora-

1, care se înalță tot mai impunător,

e orașul vechi ca pe ceva mai pu-

l și notează: acolo se află turnul

fan... Să zic cu indulgență, sau să

prim așa cum gîndesc?

Din partea Comitetului județean Galați al P.C.R.: În scrisoarea sa, tov. Chirilă A. Liliiana se declară nemulțumită de felul cum s-a rezolvat restringerea de activitate la clasele I-IV de la Școala generală Tulucești și solicită să i se atribuie un post de învățător la această unitate școlară. Acest post nu poate fi atribuit la reducerea de activitate învățătoarei Chirilă Liliiana, care nu a fost titulară pe post de învățător la școala generală Tulucești, chiar dacă are domiciliul stabil în comună. (N.R. — De vreme ce pe dispoziția de repartizare a tov. Chirilă stă scris că „...a fost repartizată în producție la școala generală Tulucești Tâtarca pe post de învățător pentru satisfacerea stagiului de trei ani” nu înțelegem cine și de ce a transferat-o intrucit, în perioada stagiului, legea interzice acest lucru.)

Mă numesc **Cozinov Rodica**, str. Plutei nr. 2, bl. 33, sc. 4, ap. 158, București, și vă scriu în numele mai multor părinți care și-au așteptat copiii să sosească în Gara de Nord cu trenul special 3282, în ziua de 9 ianuarie. O.J.T. Buzeni și Inspectoratul școlar al municipiului București au anunțat sosirea trenului special la ora 19.09. După trecerea acestei ore, la difuzoarele gării s-a anunțat sosirea acestui tren „în jurul orei 23.30”. În această situație majoritatea celor care veniseră să-și întâmpine copiii au plecat, urmînd să revină. Dar trenul a sosit pe la ora 22.00. Cine din conducerea Gării de Nord poate răspunde de acest act lipsit de responsabilitate profesională? Mai ales că așa ceva se întâmplă frecvent în situațiile de întârziere ale trenurilor.

Asupra scrisorii adresate revistei de către Mocanu Vasilița, soră pediatră în comuna Paltin, în care arăta că Nichitoiu Ionasc, primarul comunei, ar fi profitat moral de ea și comite și alte abuzuri, ni s-a comunicat că s-a hotărît sancționarea lui Nichitoiu Ionasc.

Din partea Consiliului popular al orașului Mizil: Numita Nitu Tatiana, om al muncii la Filatura de lînă pieptănată Mizil, este trecută pe lista de prioritate, la poziția 5, urmînd a-i fi atribuit apartament din fondul de stat în cursul anului 1980.

Consiliul popular al județului Ilfov, Comitetul executiv: În legătură cu articolul „Ancheta în cazul Ionuț trebuie refăcută” apărut în nr. 2 (1283) — 10 ianuarie, al revistei, vă comunicăm următoarele: Din cercetările efectuate de personalul de specialitate din cadrul Sectorului de administrație locală de stat și autoritate tutelară al Consiliului popular al județului Ilfov se desprinde faptul că ancheta socială întocmită de secretarul Biroului executiv al Consiliului popular al comunei Băneasa nu răspunde solicitării Judecătoarei sectorului 3 al Capitalei, prin care se cerea efectuarea unei anchete sociale la domiciliul numitului Gîscă Marin, ancheta întocmindu-se cu privire la părinții acestuia. De asemenea, nu a fost respectată metodologia privitoare la întocmirea și aprobarea referatelor de anchetă socială. Apreciem că aceste greșeli săvîrșite de secretarul biroului executiv nu se datoresc relei credințe ci lipsei de experiență în această muncă, care a condus la o abordare superficială a mîndului de rezolvare a acestei sarcini de serviciu. Pentru neîndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor Biroului executiv al Consiliului popular al comunei Băneasa s-au dat indicații biroului executiv pentru sancționarea în conformitate cu prevederile art. 100 (1) lit. b din Codul muncii. Cazul respectiv a fost prelucrat cu secretarii birourilor executive ale consiliilor populare la data de 25 ianuarie 1980. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat îmbunătățirii continue a muncii noastre pe linia activității de autoritate tutelară.

Mă numesc **Chiriac Afrodita** și domiciliiez în Timișoara, zona Dimbovița, str. Pogonici nr. 3, bl. E 11, etaj IV, ap. 19 și pînă să vă scriu dv. am apelat la Grupul de șantieri 15, la ICRAL, la OJICVL... Nimeni nu mi-a dat atenție, am fost chiar insultată, iar asta, probabil, pentru că achit cu conștiințozitate ratele la apartamentul proprietate personală și pentru că am acceptat să mă mut într-o locuință care n-ar fi trebuit recepționată nimeni. De ce? Pentru că din cauza igrasiei pereții s-au făcut negri ca pămîntul, iar caloriferele nu merg nimeni.

Procuratura municipiului București: Ca urmare a verificărilor efectuate s-a constatat că plingerea petiționarei Apostol Maria prin care a solicitat re-deschiderea urmăririi penale în dosarul Procuraturii locale sector 5, privind decesul soțului său Apostol Constantin, este întemeiată. Față de infirmarea soluției inițiale de neurmărire în temeiul ordonanței Procuraturii Generale — Direcția I, s-a dispus continuarea cercetărilor pentru stabilirea cu exactitate a cauzei și împrejurărilor decesului ca și a eventualelor persoane răspunzătoare. În prezent lucrarea a fost repartizată Procuraturii municipiului București (nr. 111/II/1980) care efectuează în continuare urmărirea penală.

Subsemații **Damian Vasile și Doina**, din Buftea, Aleea Cîmpului nr. 2, bl. 22, sc. C, etaj II, ap. 12, județul Ilfov, vă rugăm să faceți publice urările noastre de bine și sănătate tov. Vlad Vasile, dirigintele Oficiului postal Buftea, pentru promptitudinea cu care ne-a rezolvat favorabil sesizarea.

Noi, locuitorii satului **Balota**, comuna Racovița, județul Vâlcea, venim în fața dv. cu următoarea plîngere: De la locuințele noastre pînă la locul unde facem naveta cu trenul trebuie să mergem pe jos 3-4 km uneori noaptea, uncori pe zăpadă mare, pe frig, ori pe noroaie. Ne-am plîns în multe locuri, dar nu ne-au rezolvat problema. Oace este atât de greu să se întîmpeze o haltă C.F.R. și la Balota?

Consiliul popular al municipiului București, Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe sociale și administrație locală: Urmare a notei apărute în revista *Flacăra* nr. 4 (1285) din ianuarie 1980, privind reparațiile ce sînt necesare blocului C4 din Drumul Murgului nr. 4, sector 3, vă comunicăm că s-au stabilit următoarele măsuri, împreună cu factorii de răspundere de la ICRAL Vitan: întocmirea documentației tehnico-economice, asigurarea participării coproprietarilor (imobilul fiind proprietate mixtă) la cheltuielile de reparații și programarea lucrărilor a fi executate cînd va fi cald.

I.C.S. **Romarta**, București: Referitor la articolul „De unde putem cumpăra iarna patine, schiuri, bocanci și chiar sanle”, apărut în nr. 5/1286 din 31 ianuarie al revistei, vă informăm că mărfurile ce fac obiectul analizei din articolul dv. au fost solicitate la timp în cantitățile necesare, dar din motive cunoscute (subl. ns.) nu s-a asigurat ritmicitatea aprovizionării raioanelor din magazinul nostru. Semnează C. Tudose, pentru director, și C. Popescu, pentru șef birou comercial. (N.R. — Care motive cunoscute?)

Mă numesc **Vasile D.**, inginer pensionar, și domiciliiez în București, str. Alexandru Moghioroș 20. Vă aduc la cunoștință o întîmplare al cărei erou nevinovat am fost: În ziua de 8 februarie, casierita Rus Florica de la Autoservirea nr. 7 din Piața Moghioroș, după ce mi-a dat restul corect de la 100 lei, adică 72 de lei, m-a rechemat și m-a apostrofat acuzîndu-mă că aș fi vrut s-o înșel eu dîndu-i doar o hîrtie de 50 lei, nu una de 100, cum era în realitate. I-am propus să facă pe loc monetarul.

M-a invitat să vin seara, ca să-l facă în prezența mea. De bună credință, am venit la magazin la orele 20. Monetarul era însă deja făcut, iar pe mine m-au acuzat de hoție. Drept pentru care întreb: Cum de-si permit să mă acuze de incoretitudine tocmai cei care m-au frustrat?

Consiliul popular al județului Ialomița, Oficiul juridic: Cu privire la cererea formulată de cetățeanul Maxim Dobre din Lehtiu-Gară, satul Răzvani, județul Ialomița, vă informăm că dacă petiționarul nu a solicitat din timp alocația de stat, aceasta nu i se mai poate acorda retroactiv (art. 16 din Decretul nr. 246/1977), lucru ce i s-a comunicat acestuia.

Mă numesc **Maria Irinia** și domiciliiez în Azuga, str. Victoriei, nr. 26, județul Prahova. De aproape opt luni primăria orașului a început lucrări de canalizare pe strada mea și se pretinde că le-ar fi și terminat, dar eu nu pot să cred. Asta pentru că în fața porții mele lucrătorii au lăsat un șanț uriaș și un tub mare de beton, ocupîndu-mi toată intrarea. Ca să ajung în stradă, eu, femeie de 76 de ani, trebuie să fac salturi peste tubul amîntit. Acum iarna e și mai greu, că s-a făcut polei și alunec ușor. De la primărie mi s-a promis că se va ridica tubul, dar nu s-au făcut de cuvînt.

Prîmim de la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Constanta: Cum tov. Miron Gheorghe din comuna Cobadin, satul Conacu, nu a depus la dosarul de pensie și actul medical de internare în spitalul TBC, anterior pensionării din anul 1970 și cum nu a prezentat respectivul act nici cînd a fost expertizat de către comisie, Comitetul filialei Casei de pensii și asigurări sociale i-a emis decizie de respingere, motivîndu-se ca mai sus.

Mă numesc **Cepreaga Hie** și locuiesc în Vaslui, str. Ana (nătescu, bl. C 1-4, sc. C ap. 2. În ziua de 8 februarie 1980 am mers la chioscul de difuzare a presei nr. 7 Gară. Solițiindu-i gestionarei Popica Zina o revistă *Flacăra* și o gazetă *Munca* mi-a dat-o doar pe ultima zi cîndu-mi că dacă vreau *Flacăra* să cumpăr și un buletin de concurs care costă doi lei. Asta se întîmplă cînd sînt de față și văd că a venit și *Flacăra*, dacă nu sînt acolo de la început îmi spune că s-a terminat, ulterior o vînde pe la cunoștințe. Este legal ceea ce face tovarășa Popica Zina?

Sînt **Șoșu Gheorghe**, str. Gheorghe Lazăr nr. 30 din Medias, județul Sibiu, și vă informez că pentru cei zece mii de oameni din cartierul Automecanica, Uzina Tirnava, străzile Aurel Vlaicu, Florilor, Alexandru cel Bun și Petru Maior ar fi nevoie de înființarea unui punct farmaceutic, care este strict necesar în acest centru muncitoresc de care aparținem.

Organele de resort din **Cîmpia Turzii** au analizat situația în care se găsește familia tov. Budai Ion și i-au rezolvat cererea prin repartizarea unui apartament compus din trei camere. Această veste bună ne-a fost comunicată de tovarășul Vasile Florian, primarul orașului.

Judecătoarea **Maria Racu**, vicepreședinte al judecătoarei sectorului I București ne solicită să publicăm următoarea precizare: Cuvintele... „De aceea, nu mă sfîesc să spun că treaba asta în limbajul nostru se numește procesomanie, că dacă acum, în final, ar fi să se analizeze toate aceste dosare, s-ar putea trage concluzia categorică — cel puțin în ce-l privește pe dr. Lavric — că este vorba de un abuz de drept...” apărute în articolul publicat în numărul 48 din 29 noiembrie 1979 al acestei reviste, sub semnătura Georgetei Blănușu intitulat „CUM A REUȘIT SĂ SE TRANSFORME O MINUNATĂ VILĂ ÎNTR-UN ADEVĂRAT INFERN”, nu îmi aparțin.

De la **Procuratura Județeană Argeș**: Ca răspuns la scrisoarea adresată de Andrei Florentina din Rm. Vlcea revistei dv. vă informăm că din verificările făcute de noi numitul Călinescu Mircea din comuna Cocu, județul Argeș, este plecat din comuna Cocu din anul 1977, angajînd lucrări cu unele cooperative agricole de producție, fără ca să le execute în întregime, ceea ce a determinat mai multe persoane să se plîngă împotriva sa postului de miliție Cocu. Am trimis plîngerile pentru cercetări la Miliția Județeană Argeș.

Din partea Consiliului popular al municipiului Galați: Răspuns la scrisoarea adresată de cetățeanul Glod Aglala din Galați, str. Dogăriei nr. 86, vă informăm că numita locuiește la adresa de mai sus cu chirie la proprietar, unde ocupă un spațiu format dintr-o cameră și bucatărie. Solicită un alt spațiu unde să-i poată face stabilirea domiciliului și mamei sale. Este muncitoare la C.F.R., iar Regionala C.F.R. Galați ne-a comunicat că este în evidență pentru a fi rezolvată în momentul ivirii unei posibilități. (N.R. Sperăm să se întîmpe cit mai repede.)

Asociația civilă a proprietarilor, bloc R 15, Bd. Metalurgiei nr. 44, sector 4, București: Am ajuns la concluzia că televizoarele din 44 de apartamente au devenit inutilizabile pentru că numeroasele noastre intervenții la I.D.E.B. — deranjamente, I.D.E.B.-centrală — s-au soldat cu tot atîtea esecuri. Așteptăm intervenția dv. pentru ca tensiunea curentului electric să nu mai oscileze sub limita normală, să putem viziona și noi programele televiziunii.

Sînt operatoare la **Întreprinderea „Textila” Cisnădie**, și vă scriu în numele mai multor colege. Sfătuiți-ne cum ne-am putea mărit și noi biblioteca pentru că de 1 an de zile ne este imposibil să mai ajungem la o carte bună. Tov. Matei (soț și soție) de la librăria din oraș tin cărțile bune pentru unele cunoștințe. Dacă noi nu avem nici timp și nici relații sîntem oare condamnați să nu ne mai putem procura cărți?

Subsemații **Keresztes Heana** din municipiul Dej, str. Cîmpului 26, bl. L 3, sc. B, ap. 13: Datorită intervenției dv., cu data de 1.X.1979 locuiesc într-un apartament frumos și confortabil, împreună cu familia mea. Vă mulțumim pentru sprijin și organelor locale pentru sollicitudine.

Noi, cetățenii satului **Mesteacăn**, comuna Halmeu, județul Satu Mare, vă rugăm ca să binevoiti să interveniți la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor să ni se aprobe și nouă o cursă de autobuz. Stația C.F.R. Halmeu se află la 7 km distanță de noi, avem navetiști, dar mai ales ne chinuim foarte tare cînd trebuie să transportăm pe cineva bolnav pînă la spitalul din Satu Mare. (Scrisoarea este semnată de zece cetățeni.)

Ghîran Marieta, Cluj-Napoca, str. Iancu de Hunedoara, nr. 18: Cu ani în urmă se găsea pe piață boia dulce, în cutii costînd 4,25 lei, produsă de o fabrică din Oradea sau Arad. Întreb Ministerul Comerțului Interior și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare care este cauza nefabricării acestui produs atît de cîntat și necesar la prepararea multor mîncăruri, și cînd va apărea din nou pe piață, așa cum a existat zece de ani? De ce să riscăm folosind falsurile de pe piața neorganizată?

Prof. **Jurici Jiva**, pasaj Micăloca, bl. 42, ap. 18, et. V Arad: Vă scriu în numele celor aproa-

pe 350 de persoane (copii, femei, bătrîni etc.), locatari ai blocurilor 41, 42, 43, 44, 45, zona pasaj Micăloca, municipiul Arad, care de 250 de zile sînt nevoiți și obligați să urce zilnic și de mai multe ori pe zi cele 160 de trepte ale blocurilor. Asta pentru că deși blocurile respective sînt dotate cu ascensoare care au fost de mult timp montate și verificate le lipsesc însă autorizațiile de funcționare pe care le refuză I.S.C.I.R. Timișoara.

Poșta redacției

INVĂȚĂMÎNT

Virgiliu Spirea — București: În conformitate cu prevederile Legii educației și învățămîntului, art. 65, învățămîntul superior tehnic seral poate fi urmat de personalul muncitor care îndeplinește condițiile prevăzute de lege și lucrează nemijlocit în producție în meserii legate de profilul său specialitatea facultății respective. **Crisanta Proșeanu** — Constanta: Poetei Ana Blandiana îi puteți scrie pe adresa Uniunii scriitorilor din R.S.R. **Ioan I. Hampu**: Am reținut propunerile dumneavoastră. Vă puteți considera colaboratorul nostru cu condiția ca materialele trimise să fie de calitate. **Ion Perșoiu** — Oltenița, Ilfov: Plafoanelor de venituri în baza cărora se atribuie bursele se stabilește anual prin decret al Consiliului de Stat. Nivelul acestor plafoane se corelează cu veniturile populației, respectiv cu majorările ce intervin în retribuția sau pensia oamntor muncii. M.E.I. ne mai precizează că pentru viitorul an de învățămînt nu se aduc modificări în aceste reglementări.

ADMINISTRATIV

Neofita Ionescu — București: În Codul muncii este prevăzut: dacă procesul de producție a fost întrerupt, persoanele încadrate în muncă pot fi retribuite cu 75% din retribuția tarifară de încadrare aferentă timpului respectiv cu condiția ca încetarea lucrului să se fi produs fără vina lor și dacă în tot acest timp au rămas la dispoziția unității. **Constantina Radu** — Craiova: Pentru maladia „miastenia gravis” se beneficiază de gratuitatea medicamentelor. Pentru obținerea lor trebuie să vă adresați poliției teritoriale de care aparțineți. **Ioan Mitu** — Pitești: Dosarul dumneavoastră de pensie a fost arămis la D.P.M.O.S., județul Argeș. **Mihai Ciutacu** — Cluj-Napoca: Încadrarea și promovarea pe funcții se face cu respectarea prevederilor Legii nr. 12/1971. În afara îndeplinirii condițiilor de studii și vechime minimă în specialitate, legea prevede (art. 10) că încadrarea personalului de execuție se face în funcție de modul în care și-a desfășurat activitatea profesională anterioară, rezultatele obținute la examen sau concurs, comportarea în societate etc. Deci îndeplinirea condițiilor de studii și vechime în specialitate nu conduce la încadrarea sau promovarea obligatorie pe funcții ci trebuie realizate și celelalte prevederi ale legii, precum și verificarea respectării acestora. De aplicarea întocmai a legii răspund conducerile unităților și organele lor ierarhic superioare. Problemele de încadrare și promovare în funcții sînt de competență exclusivă a fiecărei unități. **Ion Bentz** — București: Ați omis să menționați unde lucrați. Reveniți în acest sens.

MARGA NEDELEA

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Simple note

Cum se naște ilicitul

Aș fi vrut — o spun cu toată sinceritatea și cu tot regretul — după ce am depășit șapte decenii de existență, cind se nectutea ar trebui să pună frinele ei im- placabile pe reacțiile temperamentale sau peste o atribuită vocație profesională, să dobîndesc un grăunte de filozofie și de serenitate, mai multă comprehensiune și îngăduință, dacă vreți chiar un soi de in- diferentă, de apatie și de resemnare față de întimplările din fiecare zi și să nu mai fiu în scrisul meu bătaios, criticist și acidu- lat ca în tinerețe, ci dimpotrivă — la ca- pătul atîtor experiențe cumulate și al atîtor neghiobii și strîmbătăți trăite — să-i dau un alt timbru, o altă notă, mai dulce, mai calmă, mai sfătoasă și mai povăui- toare, ca să las impresia din alegerea cu- vintelor și rînduiala lor în pagină măcar a unei detașări din imediat care să se observe, tendința de a evada din ambian- ța de iritare și din temele iritabile care vin întotdeauna să întunece orele omului ca o eclipsă și ca niște stihii.

Spre asta aș fi năzuit. Dar viața, cu în- dărăncicia și ostilitatea ei, te vrea altfel de cum te dorești, disprețuind blîndețea și înțelepciunea, strîvind parcă nenefarii cu care te-ai pregătit s-o întîmpini.

Mi-a sugerat gîndurile astea și încă multe altele o recentă dimineață irosită inutil.

Sîmbătă 1 martie ziarele toate au pu- blicat un comunicat emis de către Banca Națională în legătură cu aplicarea Decre- tului Prezidențial nr. 361980, din care citez vorba cu vorbă : „Cetățenii care dețin me- tale prețioase — aur, platină, argint — in- diferent sub ce formă (bijuterii, monede, obiecte de uz casnic sau fragmente din acestea) și doresc să le valorifice se pot prezenta în orice zi la ghișeele Băncii Na- ționale a Republicii Socialiste România și la unitățile „Bijuteria“ ale Ministerului Comerțului Interior, existente în fiecare județ“.

Scris, asadar, negru pe alb cu o desă- virșită și exemplară claritate de exprima- re. Și dînd urmare celor citite, două zile mai tîrziu, adică luni 3 martie, îmi încep periplul.

Cîteva nevoi urgente pe care eram obli- gat să le acopăr — și cine n-a fost confruntat de ele vreodată? — m-au făcut să întrevăd soluția salvatoare pentru li- niștea mea, oferind spre achiziționare ni- ște taciturni din argint. Le-am împachetat și am pornit să-mi rezolv problema cu încredere.

Primul magazin din drum e acela adă- postit vizavi de Palatul Republicii, la par- terul clădirii Bibliotecii Centrale Univer- sitare. M-am adresat cășieritei care, a ri- dicat mirată din umeri, mi-a răspuns că nu știe nimic, i-am dat să citească comu- nicatul pe care-l decupasem din ziar și m-a îndrumat spre o unitate comercială cu acest profil din jurul cinematografului „Scala“. N-am găsit nici una. Am trecut de aici pe galerii, în spatele Palatului, unde am dat peste o cooperativă care nu cum-

pără, ei execută doar comenzi, cum se spune, cu materialul clientului ; și de a- colo mi s-a dat indicația să mă duc la „Bijuteria“ de pe Calea Victoriei, ceea ce firește am și făcut.

Două vinzătoare erau ocupate cu cetă- țeni care în orice caz nu vindeau și des- copăr alta liberă, blondă, vapoasă, muș- cînd apetisant, cu o dentiție demnă de invidiat, dintr-un măr superb, care cred că semăna cu acela din biblica legendă cu care Eva a ademenit pe dezarmatul Adam. Nu puteam s-o inoportunez cu măruntelile mele preocupări și, docil, am așteptat să-și consume savoarele. În fine, am pus-o în temă. Nu știa nici ea nimic. Îi arăt comunicatul. Aceleași nedumeriri lingă aceleași ridicări din umeri.

— Duceți-vă în strada Șelari numărul 1. Și, pornind spre adresa dată, trec prin fața Băncii Naționale. Să mă duc, imi zic, la sursă. Întreb un funcționar care mă lă- murește :

— Aici, pe Lipscani, la numărul 16. Îi dau detaliul căpătat de la „Bijuteria“ cu Șelari numărul 1 și el imi răspunde ferm :

— Păi acolo e consignație. V-a trimis greșit.

Holul din Lipscani 16 plin de lume. Mă uit după cineva care să mă edifice. Și se ivește portarul în uniformă lui gri, cu șapca pusă pișicher pe-o sprinceană, lung, uscat, ațoș, sculptat parcă într-un hreon, preocupat, grăbit, absorbit de varii și multiple responsabilități, care-mi spune din mers :

— Pe scară, la etajul I.

Portarul dispore și mă îndrept spre frumoasa scară de marmură albă, pe care o găsește barată, cu un cordon de velur roșu. Caut eventual în doșul ei soluția de a poposi la etaj și nu află nici o altă po- sibilitate. Și cînd cerberul reapare îl în- treb în nou cum pot ajunge la serviciul respectiv, pentru că drumul pe scară e in- dicat ca fiind oprit. Răspunsul lui :

— Cît aveți ceasul ?

Era ora unsprezece și cinci minute.

— Apăi, mai sînt douăzeci de persoane sus și s-a închis, fiindcă nu se primește decît pînă la ora douăsprezece.

Am plecat. În stradă, trei tineri, te- meinic prăjiți de soare, m-au interceptat cu întrebări insistente, dacă am metale prețioase, asigurîndu-mă că ei plătesc foarte bine. Tratați ca și cum nu i-am auzit, s-au depărtat de mine și au acostat alți doi bătrîni care n-au mai putut nici ei urca probabil scara de marmură, îngră- mādindu-i într-un gang chiar de la incepu- tul străzii.

Nu știu dacă au succumbat sau nu în brațele celor trei tineri cu epiderma ge- neros solarizată. Repet : nu știu. Dar, mi-am spus, ca să se confirme încă o dată adevărul că drumul spre iad e pavat cu bune intenții : așa se naște uneori ili- citul.

L. KALUSTIAN

Sînt rîni pe care doar omenia le vindecă!

Are 60 de ani și locuiește în satul Ho- bița, comuna Pui, județul Hunedoara. Este, după propria expresie, „țaran co- operator, fără altă meserie, avînd lipsă chiar din umăr membrul superior drept din cauza rînirii în timpul îndeplinirii ob- ligațiilor militare față de patrie“. Zi- cîndu-și bine că-am scăpat cu viață sau din neștiință, nefiind nici prea școlit, fie din pricina modestiei, s-a-ntors acasă fără să ceară vreun sprijin material. De a- tunci, a trăit cum a putut împreună cu soția. N-a avut noroc nici la copil. Doi au fost și amîndoi s-au stîns de mici. Are o căsută, un lot individual și puteri din ce în ce mai puține. Este și vîrsta înain- tată, îi lipsește și brațul și nici pîntece- le nu-l lasă în pace ; i-au trecut prin el niște gloanțe.

Un om de bine dintr-un sat vecin s-a apropiat de el, i-a ascultat păsul, l-a sfătuit să ceară o pensie pentru că i se cu- vine. Au mers împreună, din loc în loc, din spital în spital, din arhivă în arhivă, pînă au dat de documente. Simpla lipsă a membrului superior drept nu li se pă- rea nici lor suficientă. Auziseră că numai actele vorbesc. Au găsit și foaia de ob- servație clinică nr. 956, întocmită de spi- talul Z.I. 251, în perioada 02.11.1944— 01.02.1945, care lapidar constată „Lipsa membrului superior drept prin dezafticu- lare în articulația scapulo-humerală“. Mai departe se spune și cauza invalidității : „accident survenit în timpul și din cauza îndeplinirii obligațiilor militare în timp de război (rînit la data de 01.11.1944)“. Fără a intra în amănunte, amintim că a fost rînit în luptele pentru eliberarea Beiușului și este veteran al războiului an- tifașist. S-a înarmat cu tot felul de copii și noi constatări ale unor comisii de ex- pertiză și a răsuflat ușurat. Numai că greul de-abia acum începe...

A întocmit un dosar din care nu lipsese documentele eliberate de Spitalul militar Sibiu în 02.X.1979 și cererea de pensie IOVR la care spera. S-a adresat Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri so- ciale a județului Hunedoara, Oficiului de asigurări sociale și pensii Deva. De aici, dosarul a fost trimis la Centrul Militar al aceluiași județ, de unde a făcut cale în- toarsă, fără vreun rezultat pozitiv. Sfătuit să mai încerce, a îndrăznit să vină la București pentru prima dată în viața sa. Numai că și organele cărora li s-a adresat din Capitală au trimis dosarul tot la Di- recția pentru probleme de muncă și ocro- tiri sociale din Deva de unde, de data aceasta, a primit un răspuns mult mai am- plu, dar care nu l-a încălzit cu nimic.

Așa cum i s-a precizat în 29 octombrie 1979, i se repetă prin adresa nr. 5/s din 29 ianuarie 1980 că nu poate fi înscris la pensie IOVR pentru faptul că tuturor in- valizilor și accidentaților de război clasați de organele medicale în timpul războiului, ca invalizi de război, li s-au întocmit do- sare de pensii și au fost înscrși la pensie în acea perioadă, dacă au îndeplinit con- dițiile de pensionare. Mai departe i se reproșează faptul că nu prezintă acte de clasat ca invalid de război decît la 2 oc- tombrie 1979, după 32 de ani de la termi-

narea războiului, fapt pentru care legal i se respinge înscrierea la pensie. „Conform prevederilor Legii nr. 79/1941, în baza că- reia s-au acordat pensiile invalizilor pro- veniți în timpul războiului, s-a putut face în termen de cel mult doi ani de la trece- rea armatei pe picior de pace, care a avut loc la 15 septembrie 1947, deci puteați fi clasat pînă la cel mai tîrziu, 15 septem- brie 1949, nu după 30 de ani. În cazul dumneavoastră, nefiind clasat ca invalid de război în termenul menționat mai sus, în această situație nu ați dobîndit cali- tatea de invalid de război“. Semnează di- rectorul Ileana Bărtaș și șeful de oficiu Ruxandra Girbea, mulțumite, probabil, că au mai rezolvat un caz, nu înainte de a invoca și precizările Ministerului Muncii nr. 256973/14.12.1978, în care se prevăd tot datele legii din 1941.

Desigur, acestea sînt prevederile. Legea este totuși destul de veche și tocmai din cauza aceasta e păcat să nedreptățească un om. Un om a cărui singură vină este aceea că și-a vărsat singele pentru pămîntul patriei și atîns de gloanțele dus- manului a pierdut un braț, pentru ca vă- zîndu-se scăpat cu viață s-a bucurat așa de mult că-și poate din nou reîntîlni ne- vasta și satul, încît nu și-a mai dorit pen- sie. N-avea de unde să știe că și peste ani va rămîne tot singur cu băbata lui, cum îi spune, fără nici un ajutor. Pînă acum pe unde a fost pe la uși și prin audiențe, a înflînit numai oameni ce s-au străduit să-l convingă că nu se poate. Care nu se găsește nimeni care să-i spună, în sfîr- șit, că se poate? Orice veșmînt mîncă, oricît de mic ar fi ea, este un suport de actuala Lege a pensiilor. N-are putea întimpla același lucru și cu un invalid de invalid de război? Fiindcă, în fine, cîre em că omenia societății noastre, prin legi- lor noastre ne determină și pe noi, că sînt de găsit soluții și în cazul unor ex- cepții cum este cea a lui Petru Popa, în cazul adică al unor oameni care nu se încadrează milimetric în litera unor pre- vederi. Un om care și-a pierdut brațul pe cîmpul de luptă în serviciul patriei, merită această atenție din partea noastră.

ION PREDOȘANU

Din nou despre HOȚII DE BENZINĂ

Revenînd în domeniul furturilor de ben- zină trebuie să arătăm că, avansînd tot mai mult în acest caz, cercetările au lăr- git cercul infractorilor depistați, acesta incluzînd gestionari de depozite, expedi- tori, conducători auto, gestionari stații PECO, mecanici, electricieni, metrologi ș.a. Sesizînd posibilitatea de a se căpătuî rapid, pe căi ilicite, în comerțul cu ben- zină, o serie de elemente lacome, avide după bani s-au bătut pur și simplu să pună mina pe așa-zisele posturi rentabile din cadrul Centralei PECO. Asemenea unor funcții de responsabili de restauran- te și complexe hoteliere cu... vad bun, și cele de gestionari de depozite sau de stații de benzină ajunseseră să se obțină cu mare greutate, contra unor deloc negli- jabile intervenții și... atenții.

Acest sistem ne spune destul de mult despre ordinea și disciplina ce domnea în Centrala pentru desfacerea produselor pe- troliere, de modul în care era respectat aici principiul promovării în muncă după meritele și gradul de pregătire ale celor vizați. Ca să nu mai vorbim de capacita- tea acestei instituții de a organiza un con- trol calificat și eficient privind respectarea legalității în unitățile subordonate, atîta vreme cît sub nasul ei se jongla cu zeci de tone de benzină, cu tot felul de matra- pazlicuri, fără ca cineva să se sesizeze și să ia măsuri pentru a opri la timp acest mod de prejudiciere gravă a avutului ob- ștesc, de înșelare sistematică a cumpără- torilor. Unul din cercurile de infractori cu activitatea cea mai susținută a fost grupat în jurul și în legătură cu stația PECO din strada Caporal Ruică, aparținînd de depozitul „Titan“. La această stație, ca dealtfel și la celelalte unități de profil, se desfaceau produse petroliere atît pentru populație, contra numerar, cît și pentru autovehiculele proprietate socialistă, pe bază de bonuri cantități fixe.

După cum bine cunosc automobilisții,

livrarea benzinei se face prin intermediul acelor pompe mecanice care dispun de un ceas marcător ce indică cantitatea de benzină vindută și suma ce trebuie încasată și de un contor totalizator destinat înregistrării cumulate a cantităților de combustibil desfacute prin utilajul respec- tiv.

Deci, vine omul, cere să i se facă plînul în rezervor, se uită pe ceasul pompei și citește că i s-au livrat, de exemplu, 20 de litri de benzină, care îl costă 150 de lei, plătește și pleacă. Totul e automat. N-are cum să verifice nici dacă i-a fost livrată exact cantitatea marcată de aparat, nici dacă din punct de vedere calitativ carbu- rantul corespunde cifrei octanice pe care a solicitat-o. Sigur, el nici n-are vreun mo- tiv să se îndoiască că ar putea fi înșelat, întrucît știe că pompele respective, rod direct al fecundității „marelui zeu al teh- nicii“, sînt mai riguroase și mai scrupu- loase decît orice contabil din lume. Aceas- ta, desigur, dacă în „viața“ acestor aparate nu se amestecă nimeni pentru a le dere- gla socotelile.

Ei bine, cei care au cumpărat produse petroliere de la stația de benzină din strada Caporal Ruică au avut neșansa ca în „viața“ pompelor de livrare de aici și în puritatea octanică a produsului vin- dut să se amestece, cu intenție, o sume- denie de indivizi care învîrteau treburile pe acolo, cu numire oficială desigur.

În afacerea ce s-a țesut în jurul acestei stații de benzină sînt implicați nu mai puțin de 18 infractori. Este evident că spa- țiu nu ne permite să ne referim la toți și, dealtfel, nici n-ar fi important acest lucru. Îi vom viza doar pe cei care au pus la cale angrenajul delapidării și care s-au înfruptat substanțial din avutul obștesc.

Acțiunea a început în trei : gestionara Cojocaru Stelica, mecanicul de întreținere Tudor Radu și metrolorul coordonator Petrescu Alexandru. Aceștia au căzut la

înțelegere să fure și au trecut la treabă cam prin luna iunie 1977. Conform proto- colului, Tudor Radu, mecanicul, a inter- venit asupra corpului măsurător al uneia dintre cele două pompe de CO 98 ale sta- ției, reglîndu-l în așa fel încît să debiteze către clienți o cantitate de benzină mai mică decît cea indicată de ceasul de mar- căj ; Petrescu Alexandru, metrolorul, a re- aplicat sigiliile violate de Tudor ; iar Cojocaru Stelica încasa banii și făcea îm- părțea, mecanicul primînd cîte 2 lei de fiecare litru furat, iar Petrescu cite o sută de lei pe săptămîna, partea leului revenin- du-i, desigur, gestionarei.

Triumviratul nu și-a păstrat caracterul ocult plînuit inițial, treptat cercul infrac- torilor lărgindu-se și cu ceilalți gestionari ai stației : Savu Maria, Ionescu (Sîto) Maria, Spulber Constantin, Bătăiosu Gheorghe, Bordei Georgeta, Tudor Con- stantin și Cenan Mihai Nicolae, care sim- țînd că e rost de bani mulți și nemuncați s-au aliniat fără ezitare primilor.

Astfel, vinzînd la fiecare 10 litri de li- vrare cîte 210 mililetri lipsă, în perioada iunie 1977—martie 1979, la stația de ben- zină Caporal Ruică s-au delapidat, nu- mai prin această metodă, peste 45 000 litri de benzină CO 98, în valoare de peste 200 000 lei.

Infracțiunile comise la această stație de benzină nu s-au limitat însă la înșelarea cumpărătorilor asupra cantității. O altă modalitate de a fura folosită de gestiona- rii Cenan Mihai Nicolae și Cojocaru Ste- lica a constat în contaminarea benzinei CO 98 cu benzină CO 90, prin care cu complicitatea electricianului Gheorghe Petre, acesta din urmă asigurînd modi- ficarea contorului totalizator, cei doi gestionari și-au însușit suma de 25 717 lei, reprezentînd contravaloarea a 5 715 litri, benzină CO 90, vindută ca benzină de CO 98.

Infracții în cadrați la această stație de benzină au avut relații de afaceri și cu gestionarii depozitului PECO „Titan“, de unde se aprovizionau. Aceștia din urmă (este vorba în speță de Pastiu Alexandru și Anton Gheorghe), avînd importante plusuri în gestiune și neputînd să le va-

lorifice direct, ei nedesfăcînd produse în numerar, au intrat în legătură cu același Cenan și Cojocaru și, prin intermediul unor șoferi animați de dorința de a obține cistiguri ilicite, au livrat importante can- tități de benzină CO 98 și 90 către stația Ruică, în care, desigur, drept produse inferioare (petrol sau par- chetin).

Ne întrebăm cu nedumerire de unde proveneau aceste plusuri de benzină în depozitele respective. Dacă sistemul de evidență, constînd în măsurarea prin cîm- țărare a produselor existente în gestiune și apoi desfacerea acestora către stațiile de benzină în litri, care se pare că dă di- ferență în favoarea gestionarilor, datorită posibilității majorării densității reale a produselor, asadar, dacă acest sistem este deficitar, de ce nu este schimbat? Cine ne obligă să menținem un procedeu care facilitează fraudă ?!

Pentru că, iată, profitînd de acest be- neficiu, ca și de alte nereguli, infractorii Pastiu Alexandru și Anton Gheorghe au scos din gestiunea depozitului „Titan“, va- lorificînd în interes propriu, cu ajutorul lui Cenan M. Nicolae și Cojocaru Stelica, nu mai puțin de 12 tone de benzină CO 90 și 7 tone și jumătate de benzină CO 98, în valoare totală de peste 85 000 lei !

În condițiile în care societatea noastră face eforturi susținute pentru a realiza economii la consumul de energie și de combustibil, de a evita influențele nefaste ale crizei mondiale din acest domeniu, este cu totul condamnată, ca datorită unor deficiențe de ordin organizatoric, datorită neîndeplinirii îndatoririlor de către o serie de factori investiți cu răspun- deri însemnate pe această linie, datorită lipsei de educație și de conștiință, a lăcō- miei și necinstei unor indivizi, avutul obștesc, noi toți, sîntem pușcați de im- portante valori materiale. Este imperios necesar să nu mai fie tolerate sub nici o formă astfel de manifestări, să se ia cele mai severe măsuri împotriva tuturor celor care, în mod activ sau pasiv, înalcă le- gile țării, modul nostru de viață socialist !

VALERIU RÎMNICIANU
ION CHILOM

Iubirea de frumos

Kanyadi

Pe strada Horea din Cluj-Napoca îl știu lucrând pe confratele meu Kanyadi Șandor, poetul secui de origine. Cu un deceniu și jumătate în urmă l-am călcat pragul într-o seară de iarnă împreună cu Marin Sorescu, unde am rămas între copii și poeți clujeni maghiari până spre ziua, ascultându-ne unii pe alții, vorbind în ritmul vocației noastre despre durerile și bucuriile noastre. A doua zi spre București am dat în sac de câteva mere pe care soția poetului mi le dăruise de drum lung. În altă seară l-am avut oaspete între pruncii mei aici în București și Kanyadi, mi-aduc aminte, că admira clopotele de oi și că aduse din satul meu și care îmi atrărnă până astăzi de bibliotecă.

Ne-am promis reciproc să ne vizităm satele din care ne tragem. Eu sint sigur că strămoșii lui Kanyadi sint iobagii lui Gheorghe Doja, ars de viu și el, știu de asemeni că știe despre iobagii mei strămoși ai lui Horea cel tras pe roata istoriei...

De curind m-a vestit că în toamna acestui an a intrat în paradisul cimitirului din satul meu și a rupt câteva brinzișe vineții pe care le-a culcat între paginile cărților intru aducere aminte.

Din casa lui, extinsă cu mina lui și a soției și a pruncilor, pe acoperiș, ca să se vadă cit mai departe, se aud apele Someșului și-n fiecare dimineață, odată cu ele, clopotele de aur ale celor două catedrale ale orașului care în inima sa de poet una sint, înrouate de lacrima bucuriei sub stelele Lucefărului de ziua.

Primească aceste rinduri ca semn al dragostei frățești ce i-o port și care am îndrăznit s-o arăt public la cei cincizeci de ani ai săi de viață impliniți de curind.

IOAN ALEXANDRU

FILM

Mijlocăș la deschidere

Pe cit de neinspirat și de necomercial (în sensul publicitar al cuvintului) este titlul filmului regizat de Dinu Tănase după un scenariu de Mihai Istrățescu — pe atit pe mare este surpriza pe care și-o produce: un admirabil film de actualitate, plin de viață, de tinerete, prospețime și candoare și, poate că mai ales, plin de un firesc tulburător. Este unul dintre cele mai frumoase filme de acest gen produse de cinematografia noastră.

Casa de filme Unu își face, încă o dată, un punct de onoare din preocuparea, din încapăținarea (demnă de toată admirația noastră) de a se apleca asupra acestor subiecte atit de așteptate de public.

Repet, titlul nu-ți spune mare lucru și nici așiful nu conține nume cu rezonanță; fotografiile, de asemenea, sint departe de a te atrage. Odată însă pătruns în sală, după stingerea luminilor, ecranul filmului lui Dinu Tănase începe a-ți înfățișa o lume diversă, formată în mare majoritate din tineri, acțiunea se derulează strins, cu nerv, contrapunctată de secvențe statice dar fermecătoare pentru că numele acestora este duioșia (și numai văzind filmul veți înțelege ce rol au aici decorurile arhitectului Aureliu Ionescu, imaginea lui Vasile Drăgan sau montajul Rodicăi Fălcoianu).

În marea, în copleșitoarea majoritate film realizat cu actori neprofesioniști (această chestiune, a „neprofesioniștilor”, ar merita a fi discutată mai pe larg!), MIJLOCĂȘ LA DESCHIDERE ne oferă revelația unor tineri interpreți surprinzător de „maturi”, născuți parcă în fața aparatului de filmat, de un firesc tulburător (stupefiant, de-a dreptul, în rolul principal, acest Ștefan Maitec! După Anda Onesa, acest tânăr, sint convins, reprezintă una dintre piesele de bază ale bateriei actorilor noștri de film „fără studii de specialitate”).

Încă o dată Dinu Tănase ne dovedește că are o personalitate artistică distinctă: dezinvoltura cu care trece de la tonul grav din DOCTORUL POENARU, la umorul tonic amestecat cu un soi de nostalgie din actualul film, își are la bază, evident, un înalt profesionalism. Și cred că mai e ceva: pomeneam de nostalgie — da, chiar el, Dinu Tănase, se află acum la vîrsta la care, poate, își permite să aibă nostalgia vîrstei adolescentine, vîrsta eroilor săi din film... Și este bine că o are.

Tineretea nu admite compromisuri! — spune, strigă parcă întregul film. Dragostea poate trece prin momente de cumpănă, de derută, dar nu poate fi decit una singură adevărată, iar dacă nu ai găsit-o încă, nu-i nimic, mai ai timp! Un singur lucru contează, o singură legătură umană este de nedesfăcut, orice s-ar întimpla, și aceasta este PRIETENIA, scrisă cu majuscule. În acest sens (și dincolo de alte memorabile secvențe, cum ar fi aceea a antrenamentului de rugby), finalul filmului este absolut de excepție! Cele două pulovere albe, fluturate de cei doi vechi și buni prieteni, unul în tren, altul pe motocicletă aflat pe o șosea paralelă, reprezintă simbolul purității. Unul dintre ei „s-a așezat la casa lui”, celălalt abia acum pornește în viață.

Puloverele au fost croșetate însă de aceeași mină...

HORIA PĂTRAȘCU

Un dicționar așteaptă...

...Un act de dreptate

Se petrec în cultură, uneori, întâmplări ciudate și nu incupe nici o îndoială că o astfel de întâmplare o constituie și apariția în Editura Litera a Dicționarului jocurilor populare românești de G. T. Niculescu-Varone și Elena Costache Găinariu-Varone. Nu vrem să fim greșit înțeleși. Editura Litera este o instituție stimabilă, dar ne îndoim profund că misiunea ei ar fi aceea de a reedita, la aproape cinci decenii de la apariția ediției prime, lucrări de larg interes național, și asta chiar pe banii strînși cu trudă de oameni ajunși la vîrsta senectuții adînci. Dicționarul jocurilor

P. MIHAI

populare românești nu este o operă oarecare, pe care numai autorii s-o dorească miruită cu lumina tiparului, și reparația lui în aceste condiții nu poate fi considerată un act de dreptate, ci un act de nedreptate. Cînd a devenit publică prima lui ediție, în 1931, cuprinzînd 2 500 jocuri, dintre care peste 400 erau inedite, au referit elogios despre ea Nicolae Iorga și Mihail Dragomirescu, Nicolae Carotjan și Moses Gaster. alți oameni reputați de cultură din țară și străinătate. El marca, într-adevăr, un moment de referință în dezvoltarea folcloristicii românești, după cum un moment de referință marchează și reparația lui recentă, într-o ediție revăzută și adăugită. G. T. Niculescu-Varone și Elena Costache Găinariu-Varone, în ceea ce îi privește, au făcut totul și chiar mai mult decit totul. Achiziționîndu-le lucrarea, a cărei lipsă dintr-o bibliotecă publică nici nu se poate concepe, așezămintele culturale ar veni în întîmpinarea sacrificiului lor cu un gest de așteptată generozitate. Ar fi un act de dreptate.

Pentru un tirg bucureștean al ceramicii populare

În calitate de colecționar de artă populară românească (sint posesorul unei vaste colecții, în care predomină ceramica țărănească și asupra căreia o seamă de publicații, inclusiv „Flacăra”, și-au făcut onoarea de a se opri în mai multe rînduri), aș dori să fac o propunere, care, de fapt, nu-i doar a mea, ea intrînd în sufragiile a numeroși colecționari și iubitori ai frumuseții.

Este vorba de tirgurile sau expozițiile cu vînzare de ceramică populară, tirguri care, după opinia etnografilor, a criticilor de artă, a colecționarilor și a creatorilor inșiși, se vădesc printre cele mai vii, mai eficiente mijloace de contact între meșterul-artizan și public, cu rezultate în folosul ambilor, inclusiv, sau în primul rînd, pentru perpetuarea acestui străvechi și original meșteșug. Competiția între meșteri s-a dovedit a fi în cadrul acestor tirguri o veșitabilă sursă de autentică artă, un filtru de cernere a valorilor de o marcată eficacitate. Din păcate, Bucureștiul absentează din această acțiune. La ora de față, în țară se țin, periodic, doar două asemenea tirguri, cu participare în mai multe zone: unul la Sibiu (oraș fără tradiție a domeniului, limitînd, prin chiar acest fapt, participarea și competiția) și unul în Horezul Vlcei (localitate care, și ea, fiind izolată, limitează și participarea meșterilor, și afluența vizitatorilor). Bucureștiul ară, după cum se știe, o vechi și faimoasă tradiție, reprezentată prin acel „Tirg al Moșilor”, încă viu în memoria noastră, menționat de N. Iorga, C. C. Giurescu, C. Bacalbașa, ș.a., tirg în care un întreg sector era rezervat olarilor. Oare nu s-ar putea reinvia această tradiție, cel puțin în ceea ce privește arta ceramicii? Oare un magazin ca „Bucur Obor” (în colaborare, desigur, cu factori de artă) n-ar putea să preia, cu folos deoptrivă comercială și artistică, patronajul unei astfel de inițiative? Manifestările de acest fel inițiate pînă acum de Muzeul satului; laudabile în intenție, n-au izbutit, tocmai prin lipsa unei competențe comerciale, de care instituțiile muzeistice nu dispun, să capete amploarea cuvenită, să stîrnească interesul miilor de bucureșteni doritori să-si îmbogățească locuințele nu cu obiecte de serie, cum se văd prin magazinele de artizanat, ci cu piese-unice de artă, autentice și frumoase. Personal am înfățișat această propunere conducătorii magazinului „Bucur Obor”, care s-a arătat sensibil la idee. Comitetul municipal al culturii și educației socialiste, împreună cu factorii comerciali de resort, n-ar putea ajuta la materializarea ei?

Nicolae ZAHĂCINSCHI
farmacist

EVENTIMENT EDITORIAL

După Imnele Transilvaniei, Ioan Alexandru este prezent în librării cu Imnele Moldovei. Inspirația acestui poet de largă audiență publică tinde să se materializeze, cu alte cuvînte, într-o geografie de suflet. Nu este vorba aici despre o poezie adusă în manuale, ci despre poeme care aspiră la rangul de manual, didactica spiritelor, în înțelesul cel mai elevat al cuvintului, rămînd o constantă a substratului tuturor demersurilor lirice semnate de Ioan Alexandru. Iată de ce considerăm apariția Imnelor Moldovei, Editura „Albatros” 1980, un veritabil eveniment editorial. Într-unul din numerele viitoare vom consacra cronica noastră literară acestui important moment al liricii actuale.

CAP LIMPEDE

TEATRU

Teatrul „Ion Vasilescu” (director Sorana Coroamă Stanca) anunță o a treia premieră. O comedie. Este vorba de Revelion la Baia de aburi de Emil Braghinski și Eldar Rezanov, text prezentat în traducerea lui Călin Florian și Tudor Stierade.

Spectacolul Teatrului „Ion Vasilescu” dorește să evedentizeze și să ironizeze un pericol ce pâste societatea modernă: tipizarea cotidiană, standardizarea întâmplărilor de viață. Regizorul a urmărit latura grotescă a întâmplărilor, subliniînd-o prin gesturile automate, convenționale, aceleași, ale actorilor, ceea ce face ca spectacolul să aibă o falsă atmosferă, operetistică, iar spectatorul se amuză vizavi de pătaniile burlescului Viktor Lucasin aflat într-o fericită ipostază — aceea de logodnic.

Lucrurile se incurcă, logodnicele se incurcă, și în același timp incurcarea noaptea de revelion nu duce, nici mai mult, nici mai puțin decit la descurarea vieții eroilor. Comedia are un story, respectat de regizor cu strictețe, cu o prea mare strictețe, căci aici își avea din plin rostul fantezia. Actorilor le place povestea, le place să-si joace rolurile, dar nici ei nu se amuză, luînd totul prea în serios sau devenind prea convenționali la capitolul umor. Viktor își găsește în actorul Boris Olinescu un bun interpret, la fel și Nadia — Saada Maria Dandă. Victoria Mierlescu are, poate, cel mai mult haz, fiind foarte bine distribuită în rolul mamei lui Viktor. În rest echipa nu depășește un nivel mediu, comun de interpretare.

Pe scenă se mișcă mult, se ridică prea mult degetul amenințător, actorii sint supuși la gesturi nefirești, rigide — ceea ce

conduce totul spre o stridentă nejustificată, căci oricît de sucite și incilicite ar fi situațiile, în viață, oamenii le rezolvă mult mai firesc. Concepția regizorală devine uneori desuetă, negăsind soluțiile cele mai nimerite pentru rezolvarea situațiilor create. De aici și lipsa aceluia ris cu poftă la care ne-ar fi îndemnat textul.

Scenografia încarcă prea mult spațiul scenic, acum cînd teatrul modern tinde spre sugesție și nu spre imaginea concretă a realității, spre materialitatea ei.

Incheiem citîndu-i pe autori, din dorința de a sublinia și noi încă o dată adevărul spuselor lor: „În secolul nostru, omenească posedă un simț al umorului mai ascuțit, și prin ris poți ajunge mai repede la inima omului...” Credem că asta a fost și intenția spectacolului, ne-realizată însă pînă la capăt.

C. D.

TV

Cu Inimă fierbinte, piesă cu titlu de basm, Octavian Sava își propune să descopere și să demonstreze ce daruri, ce însușiri trebuie să întrunească un om — caracterul său! — pentru a fi ales reprezentant al obștii în care trăiește. Pentru aceasta, dramaturgul pornește foarte simplu, foarte firesc să-l istorisească viața personajului principal. Și-asa, cu bucațica (dramatică), descoperim că Ioana și-a început viața ca într-o baladă, în care un tată se zidește pe sine în moarte pentru a-i trăi copilul în libertate; descoperim că Ioana a fost crescută de o mamă adoptivă, dar mai bună decit mama adevărată pentru că reprezentă un nou umanism; descoperim că Ioana a fost repetat umi-

lită de viață, dar că nu s-a lăsat nici înăspriță, nici înrăită de viață; descoperim că Ioana în orice încercare a răspuns cu demnitate și generozitate; descoperim că Ioana își iubește mai mult lumea sa — alcătuită și din oameni buni și din oameni răi, egoiști, meschini — decit se iubește pe sine; într-un cuvînt, descoperim că Ioana este un adevărat om de caracter, un adevărat om de omenie. Și sigur că un asemenea personaj ne cerește. Cum tot sigur este, știut este, că pentru un scriitor e mai greu să construiască un personaj pozitiv decit unul negativ. Lui Octavian Sava i-a reușit întreprinderea.

Spectacolul — prezentat de Teatrul TV — s-a bucurat de o distribuție de zile mari. Fac mărtoșirea că pentru Valeria Seciu — o actriță din înalta și restrînsa familie a stelelor — am stat, în fața micului ecran, și a

doua zi, cînd cele 100 de minute ale spectacolului s-au reluat; pentru că este o împlinire de spectator tulburătoare să vezi cite drame și cite bucurii, în cite nuanțe și cu cită parcimonie în exteriorizare, se pot desfășura pe chipul ei liniștit și frumos. Apoi, Irina Petrescu și Gheorghe Cozoric; Gilda Marinescu și Silviu Stănculescu; Horațiu Mălăe, Vistrian Roman, Dan Condurache și toate celelalte nume ale distribuției, chipuri pregnante ale artei noastre actoricești. Regia a ales nu doar actori speciali, ci și un ton special pentru întregul spectacol: acela al dramei care se trăiește cu tonuri blînde, cu dureri reținute, cu decență. Și piesa și spectacolul ne-au demonstrat că se poate trăi cu putere de sine; că se poate doborînd puterea de a da mereu curaj celorlalți. Totul e să ne alegem — fiecare în și-ne sa — fie țărănește,

Mult e dulce

Metalul opac rănește

Adie un pui de vint limpede. Sub lunecarea lui un simbol rodește, altul se incovoie și se pierde. În acest spațiu senzitiv, distanțele capătă hotar lămurit, gândul ia forma luptei, cuvântul se înspăimintă de excese. Inchipuții-vă, într-o clipă de coșmar, că oamenii s-ar fi născut la vîrsta maturității, fără darul dumnezeiesc de a mai trece prin copilărie. Ce lucru groaznic! O lume s-ar fi întins pe pămînt lipsită de mirare și de nostalgie și s-ar fi adevărit în succesiunea veacurilor doar neamuri de îngîmfati, într-o zvîrcolire brutală, pe marginea morții.

Arta, asemeni triumfului de om, e nesfîrșita deschidere spre extazul încercat numai în zilele copilăriei. E o adunare de primăveri, adică o fluentă de simboluri întinzîndu-se din răsărit pînă în apus de soare și închizîndu-se apoi în scoica nopții ca o perlă ce va da fruct în tirziul de după noi. Singură decantarea — izvoarele ce pun argînt și aur în țesătura întîmplării — poate naște artă. Vreau să spun că artă de pasaj nu există (oricît s-ar practica!) și că nu a dăinuit nicăieri. Arta aceasta e ca un om care s-a născut la șaptezeci de ani. Arta fără nici o cheltuielă sufletească n-are memorie, pe cînd arta adevărată e incapabilă să uite.

Arta adevărată e sugestie, iar sugestia duce în vis. Arta nu înseamnă precizie — broștia gogonată pe care-o lăsam să se tolănească în voie pe fatada atelierelor de reparat ceasornice — arta încintă necunoscutul din om, timpul pe care nu și-l știa al său, devenit dintr-o dată timp nervos și distinct, proiectat deopotrivă pe simțuri și pe actul gîndirii. Arta trezește și dezvălă sentimentul acceptării miraculoase a unei existente deasupra realității și care încorporează totuși și realitatea. Arta adevărată extenuază, smulge timp viu, real și îl dă iluziei: din creuzetul iluziilor timpul se întoarce în real totdeauna mai încărcat de prospectime, mai puțin confuz, mai ușor de răbdat.

Arta care nu e decît exagerare în plan linear duce la pierderea drumului spre virful munților. Muscat, vlăstarul de aur deschide floare; metalul opac rănește.

Spontaneitatea artei adevărate e atît de chinuitor lucrată încît lasă impresia că scîndărea cuvîntului se produce în lant și se înmulțește neconștient.

În arta fără rădăcină în inimă (chiar dac-o străbate uneori și cite-un fulger) numai plictiseala e biruitoare.

FĂNUȘ NEAGU

Eveniment cultural

O carte — sumă a cunoașterii

Noul roman al lui Marin Preda, **Cel mai iubit dintre pămînteni**, este povestea unui om care trebuie în orice clipă să lupte pentru fericire, s-o cucerească întotdeauna pe o redută, stăpînînd-o scurtă vreme și pierzînd-o de fiecare dată, pentru ca iarăși să pornească în căutarea ei. Acțiunea se desfășoară o bună parte în anii de început ai revoluției noastre. Victor Petrini, protagonistul cărții, are un destin înconfortabil. Aflat în închisoare, el își așterne pe hirtie evenimentele vieții, le ordonează ca să le priceapă și să îndure mai ușor ceea ce soarta îi rezervă. Eroul își anchetează ca un procuror infailibil propriul său caz pentru a înțelege unde a greșit el și unde sînt de vină ceilalți. Rînd pe rînd Victor Petrini își evocă părintii, primele iubiri, anii de facultate. Încercarea sa de a rămîne printre cărți ca într-un adăpost inviolabil și de a scrie opuri filozofice este zadarnică. În exis-

a-mi dedica tot restul vieții numai munci mele. Cunoșc și fata și reversul lucrurilor și nici o surpriză nu mă mai poate cîntîi. Dar din nou realitatea este mai neașteptată decît își inchipuie Victor Petrini. În viața lui se ivesc o nouă femeie, Suzy Culala. Pasiunea sa inflăcărată pentru ea îl poartă cînd pe culmile bucuriei, cînd îl lasă pradă desnădejdiei. Datorită unui nefast concurs de împrejurări comite o crimă. Este din nou închis și condamnat. După eliberare se desparte de Suzy și primește un post de profesor la o școală din mediul rural. Victor Petrini plătește scump orgoliul său de a dori să fie „cel mai iubit dintre pămînteni”. Însă nu-și pierde nici acum încrederea în oameni și își pune la dispoziția altora experiența: „Și atîta timp cît aceste trepte urcate și coborîte de mine vor mai fi urcate și coborîte de nenumărații alții, această carte va mărturisi: dacă dra-

tența lui intervin mereu alte și alte fapte care îl îndepărtează de masa de lucru și îl smulg cu brutalitate din pacea bibliotecii. Operele visate rămîn în faza de proiect și retragerea într-o sferă ocrotitoare a cugetării pure e o utopie. Contactul cu societatea îl antrenează într-un iureș de întîmplări nebanuite. Victor Petrini se îndrăgostește de Matilda, sotia unui bun prieten de-al său, Petrică Nicolau. Femeia divorțează și cei doi amantii întemeiază o căsnicie. Dar liniștea rivniță de Victor Petrini întirzie să apară. Eroul este acuzat pe nedrept de colaborare cu o organizație teroristă și e trimis la ocnă. După ani grei de detenție revine printre ai săi însă nu-și mai poate ocupa postul de asistent universitar. E nevoit să lucreze cu o echipă de deratizare, devine strungar, mai tirziu contabil la Oraca. La seria de nenorociri se mai adaugă una: Matilda îl părăsește pentru un însemnat personaj politic. Dacă într-o vreme Victor Petrini ajunsese să blameze cărțile („Cărțile pe care le iubisem nu mă mai atrăgeau. Abia aveam puterea să nu-i învinuiesc pe cei care le scriseră de insignifianta spiritului și a filozofiei în fața istoriei brutale și nepăsătoare a oamenilor”) incapabile să-l apere de vîietul epocii, eroul speră din nou să-și găsească liniștea în mijlocul lor: „Contemplam, în timp ce ea vorbea, zilele și anii de singurătate care mă așteptau în mijlocul cărților și caietelor mele, într-o simplă odaie în care, imi spuneam, nu va mai intra nici o muiere, pură sau impură”. El crede că nimic nu-l va mai rupe de la truda sa, că nimic imprevizibil nu-l mai așteaptă. „Nu pot spune, gîndii, că n-am trăit destul pentru

gostea nu e, nimic nu e”. Depoziția lui se constituie astfel într-un „manual de fericire perfectă”, într-un îndreptar scris cu o limezime de cleștar și de o mare liniște sufletească.

Cartea e o admirabilă pledoarie pentru dreptul omului de a se implini așa cum crede el de cuviință, în conformitate cu aspirațiile cele mai nobile ale umanității. Într-un secol care a cunoscut destule orori Marin Preda înalță un imn de slavă stăpînului planetei care izbutește în continuare să se opună tuturor tentativelor de a-l nimicii. Victor Petrini reușește să dănuie în ciuda tuturor forțelor coalizate împotriva lui. El nu se supune rigorilor mecanismului istoriei care caută să-i batjocorească spiritul înalt, să-l transforme într-o unealtă, lesne de manevrat, lipsită de conștiință. Bogăția lui sufletească hrănită de o temeinică cultură umanistă îl salvează de la înregistrarea în convoiul firilor lașe și trădătoare, uniformizate prin frică. Într-o vreme în care, de pildă în locul lui Eminescu se predau la universitate poeziile lui Ion Păun Pincio și ale lui Necu-luță, marii filozofi erau îndepărtați de la catedră, se inscenau procese, se frîngeau destine, iar în unele scaune se instalau cîteodată oameni care falsificau istoria. Victor Petrini e un învingător prin credința sa nestrămutată că „sîntem toți zeități ale acestui pămînt” și că orice încercare de a mutila viața, de a o înghesuși în tipare, trebuie combătută ca o crimă împotriva umanității. El își face din iubire o armă cu ajutorul căreia străbate valurile istoriei. Ea îi asigură libertatea și demnitatea într-o societate aflată în vîltoarea revoluției și deci nescutită de erori, unele cu

grave consecințe. La un moment dat dragostea constituie sînzurul refuzului al lui Victor Petrini și e simptomatice faptul că în cel de-al treilea volum al cărții — episodul cu Suzy — semnalele lumii exterioare răzbat cu dificultate pînă la eroul cufundat în vîrtejul pasiunii sale clocotitoare, concepută ca un ecran protector față de tot ce e rău și primejdios. În locul celor care rivnesc să restrîngă omenirea la cîteva șabloane autorul aduce în scenă personaje pline de viață, cu sentimente pătimate, trăind cu frenetie orice clipă. Marin Preda descrie pe numeroase pagini plăcerea oamenilor simpli, de bună credință de a se întîlni și de a discuta deschis, fără nici un gînd dușmănos, în jurul unei mese îmbelșugate sau de a trece prin natura fastuoasă ca niște vicuitoare superbe și imposibil de înfrînt. Climatul de suspiciune și frică este spulberat fiind contrar esenței omului. Acesta nu poate fi ținut sub suzeranitatea unor legi contrar legilor firii, debordantă în libertatea ei. Cartea lui Marin Preda exaltă capacitatea umană de a rezista oricăror oprimări. Totul era pregătit ca Victor Petrini să fie distrus pentru totdeauna. Și totuși el refuză martiriul și de fiecare dată găsește suficiente resurse în sine și în cei din jur ca să renască și să biruiască tenebrele. O luptă încrîncenată dă eroul cu destinul potrivit și izbutește pînă la urmă să domine evenimentele. Izbînda lui se datorează în primul rînd creației. Însurînd în cuvinte, fraze ceea ce i s-a întîmplat, el reușește să se ridice deasupra contingențului și să-l domine ca un demiurg. Expunîndu-și experiența el se instrăinează de propriile lui fapte și le contemplant el însuși cu o vădită curiozitate, ca și cum ar fi aparținut altcuiva. Odată ajuns la zi cu istoria sa cartea se încheie și protagonistul își sărbătorește triumful dovedind că soarta nu e implacabilă, nu e hotărîtă în mod irevocabil de altcineva și poate fi imblinzită prin luptă.

Sînt, desigur, senzaționale referirile la personalități politice de seamă ale momentului respectiv — Stalin, Gheorghiu-Dej, ca și aluziile la diverse alte personaje ale istoriei și culturii nenumite direct însă destul de lesne de ghicit. Ele apar în roman cît se poate de firesc și nu creează nici o clipă impresia că au fost aduse pentru a ațîța fantezia cititorului și a-l capta atenția prin mijloace extra-literare. Nu se face nici o reverență cititorului înșelat doar de amănuntele picante ale istoriei. Romanul se parcurge cu un permanent interes pentru a afla peripețiile lui Victor Petrini și nu pentru dezvăluirile din „spatele usilor închise”. La fel de pasionant de urmărit sînt și ideile expuse cu strălucire în roman într-o țesătură plină de atracție. Marin Preda vorbește profund și seducător prin intermediul personajelor sale despre probleme vitale pentru condiția umană: inocență și vinovăție, curaj și lașitate, umilită și orgoliu, putere și aservire. E viziunea unui intelect care a văzut și știe multe și nimic nu-l mai poate contraria. Un mare romancier, aflat în culmea forței sale creatoare, istoriseste cu seninătate despre bolile infernului în care e aruncat omul înainte de a ajunge să cunoască împăcarea, fiind ferm convins că drumul acestuia, pînă la urmă, e o înaltare și nu o înjosire. De aceea, cu toate că e vorba de o anumită evocare și de o anumită societate, cartea pare să fie dedicată stăpînului dintotdeauna al acestei planete, o carte — sumă a cunoașterii, venită parcă de demult și menită să înfrunte vremurile viitoare, fără ca, nimic din frumusețea ei să fie stîrbită.

GEORGE ARION

N.R. În interesul cititorilor, spre binele literaturii române, **Flacăra** își propune să revină asupra acestei cărți, din păcate prea repede epuizată din librării.

grîul de negară; fie moral-filozofic, binele de rău; fie omeneste, slăbiciunile de țarie.

REVISTA

În revista **Ramuri** (februarie 1980) criticul și istoricul literar Serban Cioculescu „semnalizează”: „În curînd va apărea în Editura „Nagard” G. Călinescu, **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent** (editia 1941) reproducută integral în patruzeci de fascicule, expediate în zece tranșe lunare recomandată abonatăilor, se acceptă comenzi pînă la 31 ianuarie 1981, în mod individual, numai prin carte poștală vizată la C.E.C. odată cu achitarea abonamentului de 500 lei în Contul nr. 5192 Lugoj. Cartea poștală cu adresa

abonatalui în majuscule pe verso va fi trimisă pe adresa: Draganfond, str. Ion Creangă nr. 7, Lugoj 1800” ● Frumoasă pagina **Diu lirica universală** a revistei **Familia** pe luna februarie în care sînt cuprinse poeme de Jorge Luis Borges, James Joyce, Manuel Rojas în tălmăcirea lui Andrei Ionescu și o Almei Maria Moldovan ● Constanța Buzea prezintă în **Amfiteatru** nr. 2/1980 un tîrnăr poet într-adevăr remarcabil: Patrel Berceanu: „Imposibil să nu scrii poezii / într-un tramvai de clasa-doua / fără mașini de compost oboseala / poftiti biletul păstrați-vă roua // și-a-pol rugina e-o limbă pe care-o cunosti / femeile-s ferigi agățate de plase olfacte / cum să nu scrii poezii în tramvai / cînd disperarea merge pe roate”.

PLASTICĂ

IOAN ȘEU

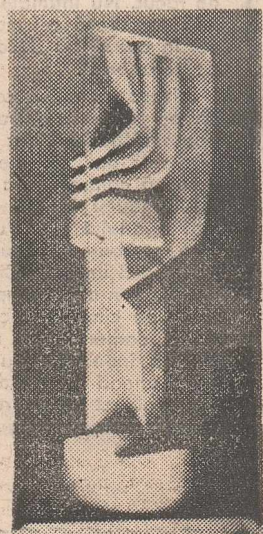
Cînd nu se ostenește cu lemnul, Ioan Șeu se încălzește la focul cuptoarelor în care arde ceramică, oale de pămînt ca s-o spunem pe șleau și, dacă-l judecăm ca ceramicist, vom înțelege că arta lui revendică o situație oarecum intermediară. Nerupt prea mult de meșteșugul olarilor olari, el prelucrează cu măsură formele tradiționale, conform unor sugestii preexistente în in-suși echilibrul lor, potențial sau ca tendință. Și se oprește chiar pe pragul dincolo de care pîn-dește un constructivism sadea, întemeiat întii pe vagi elanuri antitactice, apoi deschis la tot ce se opune net cutumei, ca să sfîrșească prin diluția

fanteziei în canoane noi. Și ne oprim aici, ceramica fiind pentru Ioan Șeu un violon d'Ingres. Îndeobște, sculptorul nostru se ostenește cu lemnul. Între o expoziție închisă recent la Deva și o expoziție pe care o va vernisa curînd la Sibiu, lucrările sale traversează răgădul binevenit al unei rodnice sedimentări a simbolurilor încifrate în ele. Nu încapă nici o în-doiială că de la **Strigarea peste sat** (1975) — ansamblu sculptural inspirat de un cunoscut motiv folcloric transilvan — arta lui Ioan Șeu a cîștigat în profunzimea menită să-i confere audiență în înțeles superior. **Călărețul trac, Cu fața spre soare și Flacăra** restituie lemnului o noblețe pierdută a sculpturii primitive, din vîrste uitate ale umanității. Modernă este, însă modalitatea sculpturii de a

anexa artei sale sugestii arheologice și etnologice, pe drumul spre o sinteză a arhaicului cu spiritul neliniștit al timpului nostru. Acut modernă este și tendința de a subordona viziunile plastice nevoii de comunicare, de a gîndi fiecare demers sculptural ca un element al unui limbaj, și frust și rafinat în cazul de față, însă indiscutabil elocvent și personal. Cel puțin așa interpretăm noi **Semnele, Perenitate, Detașare și Mireasa**. Apoi s-ar mai cuveni să rostim și cîteva vorbe despre tăietura robustă a sculpturii lui Ioan Șeu, despre eleganța ei întemeiată pe simplitate. A-dăpîndu-se la izvoare vechi, îndelung verificate în timp, acest sculptor din Deva și-a cîștigat un binemeritat renume într-o zonă a țării în care accesul la inspirație s-a

dezbatut de livresc și în care materialul sculpturii nu se recuperează din demolări.

MIHAI PELIN

Un muzeu in labirint

Aventura unui sălbatec (X) O sinucidere în paradis

Autoportret dispărut

„Ce vom face noi vișătorii?”, se întrebase Gauguin cândva. La cincizeci de ani e gata să răspundă. Va înghiți arsenic, terminând și cu visurile și cu suferințele. Într-o zi, când n-a mai putut să-și forțeze iluziile, s-a urcat pe munte și a încercat să-și pună capăt zilelor. Din fericire, doza fiind prea mare, i-a provocat vărsături care au anulat efectul otrăvii.

Întrebările însă rămân. Cum să te sinucidzi într-un paradis? Și ce paradis mai e acela în care oamenii poartă arsenic prin buzunare? Pictorul abia terminase, jos, în coliba lui, marea sa pinză *De unde venim? Ce sintem? Încotro ne îndreptăm?* Iar un om nu-și poate pune aceste întrebări pentru că în clipa următoare să înghiță arsenic, imi spun, decît dacă nu mai vede altă cale de a supraviețui. *Espérer c'est presque vivre...* Dacă Gauguin nu mai vrea să trăiască, înseamnă că nu mai poate spera. Că nisipul legat cîndva într-o batistă la capătul unui băț a sporit atît de mult încît nu se mai văd limitele deșertului. Și chiar înmiresmată, singurătatea e greu de îndurat.

Oricărui artist, dacă nu-i mai rămîne nici o altă speranță, îi rămîne arta sa. Dacă își pierde prietenii și iubirile, îi rămîne măcar lupta cu îngerul. Dacă rămîne într-o înfricoșătoare singurătate, mai poate să ridice în această singurătate o credință. O operă. O himeră. Un artist care încrușișează brațele nu crede, poate, destul în arta lui. Nu crede că arta merită să trăiești la nevoie numai pentru ea. Și atunci își părăsește tabloul pe care titlul abia s-a uscat pentru a da un răspuns la întrebarea pe care și-a pus-o, înghițind ca Doamna Bovary otrăvă. Cum să-l privesc pe Gauguin astfel fără să aducem grave prejudicii artei? O artă care nu e în stare să îndure orice ca să existe ne va stîrni totdeauna unele îndoieli privind rostul ei. Ii putem ierta lui Gauguin ura împotriva civilizației cîtă vreme putem crede că a dorit o valoare mai importantă decît ea, dar dacă singura concluzie e arsenicul, atunci cum să visăm mai departe la aventura lui? Înfrîngerea nu i-ar aparține exclusiv. Ar aparține artei. Și dacă putem accepta eșecul unui om, nu putem accepta eșecul artei. Dincolo de toate experiențele penibile pe care a trebuit să le înfrunte, ea trebuie să-și urmeze drumul. Nu se poate opri pe un munte, declarînd în timp ce ne arată doza de arsenic: iată răspunsul.

Mi s-a reproșat uneori încăpățînarea cu care am susținut că nu bolile, nu suferințele nu-au umplut bibliotecile și muzeele. Te înșeli, mi s-a spus. Ne place sau nu ne place, durerea și bolile au hrănit geniul. Incuviințăm sau nu, Golgotele au făcut spiritul să vibreze. Din cel mai tulburător norol, au țîșnit florile cele mai prețioase. Focul comoriilor nu dansează mai bine decît deasupra țărîinii stropită cu sînge și sfințită cu suferință. Ce să le răspund acestor oameni? Să-i contrazic cînd ei imi aduc aminte că geniul (etern) a trebuit să locuiască adesea în haîna (trecătoare) a suferinței și că statisticile ne pot demonstra oricînd o realitate greu de trecut cu vederea? Sau cînd îl invocă pe Pascal: „calitățile în exces ne sînt dușmani, dar nu pe față; nu le simțim, le îndurăm”. Da, așa stau lucrurile. Știu și eu. Însă trebuie să adaug că nu statistica am negat-o. Și nici acum n-o neg. Ci concluzia că suferința e necesară dacă nu vrem să golim lumea de genii; mai mult, poate că suferința ar trebui provocată, nu-i așa? Că bolile ar trebui ajutate, rănile făcute să singereze, durerea răspîndită, sporind astfel șansele de a îmbogăți muzeele și bibliotecile. Dacă la fiecare pas va exista o Golgotă, dacă vor fi cit mai mulți oameni împinși la disperare, dacă fericirea va fi limitată la maximum, atunci vor fi mai multe șanse să avem un nou Van Gogh, un nou Gauguin. Nu contează că Rafael a fost fericit și totuși un pictor mare. Nici că Renoir sau Tițian pictau la optzeci de ani cu ochii uimiți încă de frumusețea lumii. Acestea sînt excepții. De regulă, geniile au avut nevoie de arsenic sau de pistol ca să curme o viață de lup jigărit, asta ar trebui să recunoaștem?

— Dar în orice labirint nu există decît o singură soluție. Să te întorci cu ajutorul dragostei acolo unde soarele și speranța strălucesc. Și poate că firul Ariadnei depinde de noi. Dacă știm să-l descoperim. Cum zicea Montaigne, orice raționament e ca un vas cu două toarte, trebuie să alegi partea care-ți corespunde, dar într-o lume în care speranța se confruntă cu amenințările omul are o singură alegere de făcut. Nu întimplător, probabil, cazurile de solitari care ne interesează cel mai mult sînt cele „imperfecte”, în care cei în cauză au descoperit în singurătate că ea e totuși de nesuportat.

Privesc ultimul autoportret al lui Gauguin cu gîndul că un om care se întreabă *Încotro ne îndreptăm?* nu se poate sălbătici chiar dacă se afundă tot mai mult în iluziile sale de „sălbatec”. În insulele Marchize, Gauguin își botează coliba „casa bucuriei”. Ironie? Sau Jean Valjean, tot tirîndu-și lanțul, a ajuns să-l iubească? Într-o zi de mai a anului 1903, un indigen, un fost canibal din Hive Hoa, străbate cătunul și strigă „Gauguin a murit, nu mai există nici un om”. Ciudat și tulburător strigăt! Chiar dacă Gauguin n-ar fi umplut muzeele cu soare tropical, el a făcut pe cineva să creadă că după moartea sa nu mai există oameni. Iată un amănunt a cărui semnificație e trecutîndeobște cu vederea, în vreme ce Gauguin e privit uneori cu o admirație convențională, care își alege drept obiect nu opera, ci celebritatea ei. Uitîndu-se că un răspuns se poate demoda. O întrebare niciodată.

OCTAVIAN PALER ■

De la reportaj la literatură

O carte precum recenta *Trecerea prin foc* de Ion Chiric era aproape inevitabil să fie scrisă. Și aceasta din mai multe motive. Întîi, pentru că autorul ei vine dintr-o asemenea lume a incandescențelor, însuși debutul său literar, în urmă cu aproape două decenii, în „Lucașăruț”, producîndu-se cu un poem intitulat „Fiul uzinei”, expresie a experienței nemijlocite a muncitorului care era pe atunci. Făcîndu-și printr-un efort lăudabil studiile liceale și universitare, rămînînd devotat verbalului, a îmbrățișat de mulți ani cariera de gazetar, fiind corespondent de presă în județele de la confluența Munteniei cu Moldova și Dobrogea. Trăvialul de reporter pasionat i-a oferit, între altele, șansa unică de a urmări nașterea și devenirea unui mare colos industrial cum e Combinatul siderurgic din Galați, pe porțile cărui, după cum ne avertizează într-un scurt argument introductiv al cărții, intră și ies zilnic 43 000 de oameni. Cititorul sau comentatorul literar grăbit ar putea crede că acest volum e o simplă selecție din paginile reportericești apărute în acești ani, în principal în cotidianul tineretului. Nimic mai eronat căci *Trecerea prin foc*, pe cît de patetică în scriitura și observațiile sale de viață, amintind lirismul grav al unor volume de versuri ca „Os-

păful pămîntului” sau „Bucuria de a fi”, e o carte bine gîndită, elaborată ca o șarjă. Dealtfel multe din paginile sale au o deplină autonomie față de reportajele pe aceleași teme apărute la timpul respectiv în presă, fiind scrise anume pentru această *Trecere prin foc*. „Povestind despre oamenii care fac fontă, oțel, cocs și laminate — se confesează autorul în același argument invocat și mai înainte — trebuie să treci cu ei prin flăcări, să te purifici”. Din acest punct de vedere aceste reportaje ale lui Ion Chiric sînt o carte de inimă, scrisă dintr-o suflare, ca o baladă. E plină de luare aminte în acest sens întimplarea pe care o relatează în finalul cărții cu un prieten fotoreporter ce negăsind un unghi favorabil pentru a surprinde întreaga panoramă a combinatului conchide salvator: „Voi face montaj”. „Reportajul nu este fotografie — comentează Chiric. Decupează și el din realitate, dar principala sa condiție este să surprindă mișcarea, evoluția, conflictul, să dezvăluie intensitatea trăirii, complexitatea vieții (sublinierea noastră). Tocmai în aceasta și rezidă valoarea literară a reportajelor din această carte, care se citește ca un veritabil roman, cu personaje reale, care dealtfel și revin pe parcursul povestirii, ca

niște figuri foarte familiare autorului.

Dramaticul încordărilor de muncă, împingîndu-i nu o dată pe oamenii oțelului spre posturi extreme, eroice, alternează cu pagini lirice, uneori nelipsite de un umor de bună calitate, despre cotidian, cum sînt cele intitulată „O zi fără eroi pozitivi”, „Siderurgistele nu fac minuni”. După cum, stilistic vorbind, monumentalitatea unor reportaje ca „Fisura și adevărul” sau „Balălia pentru F. 5” e estompată, spre a o face mai apropiată cititorului, de un mozaic de scurte întimplări ca acelea orchestrate în „Întregul și părțile sale”. Eroicul și sublimul nu exclud, în viziunea reporterului, comportările și ambițiile mărunte, astfel că uneori își permite să fie malițios și să ia în răspăr.

Ceea ce, ca un rîu incandescent, într-o cetate de foc, te poartă de la pagină la pagină prin acest univers alit de captivant e patosul autorului în înfașurarea cît mai nuanțată a oamenilor, de care se simte legat ca în procesul elaborării unei șarje.

Să-i recunoaștem Editurii Emi-nescu capacitatea de a promova în colecția sa „Reporter” asemenea pagini de autentică literatură, inspirată din cea mai ardentă actualitate.

NICULAE STOIAN ■

Pururea

Unul din cursurile de limbă ale studenției mele referea, cu o anume suficiență, la fondul lexical, mult, puțin ce ne-a rămas de la geți și de la daci. Un număr nu prea mare, abia vreo sută și ceva de cuvinte, venind către noi, după spusa titularului aceluși curs, printr-un fel de operațiune de reducere la absurd. Ce nu semăna, adică, din vocabularul nostru cu vorba altora, ar fi putut fi autohton. Acest fel de a pune problema dovedește nu numai o logică săracă, dar și un soi de umilință foarte păgubitoare în plan cultural. Se știe doar că orice întîlnire spirituală înseamnă și un schimb de substanță. Împrumută fiecare de la fiecare. Că unii pot lua mai mult și da mai puțin, e o altă chestiune. În fine, un al doilea fapt care m-a necăjit la acest curs — nu numai grăbit dar și cam subțirel — de substrat dăcic: ni se spuinea că toate aceste cuvinte, ce se presupun a veni din vechimea dăcică, sînt substantive și anume substantive din marginea preocupărilor strict gospodărești.

O seamă de intervenții în chestiunea substratului dăcic din ultimii ani mi-au reactivat nedumeririle studenției. De ce „pururea” trebuie discutat împreună cu „zestre” și de ce „zestre” ar fi un cuvînt de interes minor într-o demonstrație a valorii substratului?

Extraordinarul studiu „Sentimentul românesc al ființei” ce ni l-a dat Constantin Noica ne arată ce putere uriașă are prepoziția *întru* în limba noastră: „Pentru o închidere ce se deschide — scrie Noica — limba noastră are un cuvînt deosebit, prepoziția *întru*, ce nu-și găsește lesne echivalentul în marile limbi europene”. Sigur, Noica nu

țințește atît cuprinderea unui fapt lingvistic, cît al unuia de spirit, al unui semn filosofic: *întru* ca posibilitate a împletirii ființei cu devenirea.

Dar „pururea”? N-ar fi „pururea” vorba și conceptual care să deschidă o altă înțelegere asupra cuvintelor socotite dăcice? N-ar fi oare trebuință de o inteligență și generoasă și activă atunci cînd atacăm problema înțelesurilor unui cuvînt? În „Scrisorile din Pont” (IV, 13, 22), Ovidiu mărturisește că a scris „o cărticică în limba getică, în care cuvintele barbare au fost asezate după ritmul versurilor noastre. Le-au plăcut... Am început să am faimă de poet printre numeroșii geți barbari”.

O serie de articole publicate în revista noastră și remarcate cu tonul cel mai încurajator de unele somități ale vieții noastre științifice — precum Hadrian Daicovicu — pledau pentru un curs de limbă dacă la universitate.

Niște dascăli ne-au obiectat cîteva entuziasme la această idee și ne-au arătat de ce nu se poate face un astfel de curs. Am regăsit, peste ani, suficiența de odinioară, din anii studenției, cînd se constata existentul, dar nu se pregăteau instrumentele pentru prospectarea neștiutului. Un cărturar care-și numără numai neștiințele nu-i un cărturar adevărat. Înteressant este că din alte domenii vin oameni să observe ce nu observă unii lingviști. George Dinizvor, reputat specialist în profesiune și membru al mai multor academii de știință, dintre cele mai mari din lume, a citit pe Ovidiu și, deodată, a văzut o idee. Foarte bine, a zis, să socotim numai cuvintele pe care ni le dau ca probabile din fondul dăcic cărțile de gramatică. Studiindu-le înțelesurile, mai bine-zis sfera înțelesului, care nu e niciodată mică, fie cît de

umil cuvîntul, George Dinizvor a avut luminația unor vorbe de boltă în plan spiritual. Înaintînd în studiu, cu flacăra mărturisirii lui Ovidiu în față, el a compus un ciclu de poeme, avînd fiecare o cheie într-un cuvînt de origine dăcică. Iată exemple: caier, dor, aprig, lespede, zestre, zare, abur, mugur, genune, mal, nimica, a curma, mare, a urma.

Nu-i nevoie să fii tocmai poet ca să vezi că toate acestea trimit lesne la cuvinte ce ne vorbesc de munci importante ale gîndirii umane, de vesnicie și pace stelară, de real și imaginar, de adîncul simțirii și de aburul de destrămare al acestui adînc, de mîrșine și tîrșie, de tot și de toate. Poemele ciclului sînt compuse în ritmurii latinești. Un specialist în versificație clasică va ști să distingă în truda lui George Dinizvor un plan extrem de ambițios, un ritual al formei cum nici un modern nu-l ține. Străduința lui, prin urmare, este de a da cuvîntului cel mai trăsnic corset și, cu toate astea, să-i ceară un maximum de filosofie. O spune, de altfel, într-o postfață la lucrul său poetic care este totodată și o adevărată istorie a folosinței metricii clasice în literatura română. Odele la limba dăcică — sub pseudonimul *Pururea* — sînt evocări, strigări, mai bine-zis, la cele trecute în slava celor ce ne-au rămas. O operă, cum zice chiar el, „pe-o singură coardă”, nu atît creație, cît poetică, adică provocare, îndemnul mînătură din prisosul aceluși *„Pururea”* ce stă și înăuntrul Coloanei infinite a lui Brîncuși, și în portul țărînilor din marile vetre ale dălnurii românești, și în cîntecul popular, și, mai presus de orice, odată cu laptele supt de la mamă, în cugetul fiecărui nou-născut.

TUDOR OCTAVIAN ■

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Giftgas

Deportații sosiți pe rampa morții de la Birkenau-Auschwitz erau întimplați, aproape totdeauna, de însuși faimosul Mengele. Căpitanul doctor SS Josef Mengele, înconjurat de o suită de SS-iști, vorbea calm, politicoasă. Explica răbdător că pînă în lagăr mai sînt 4 kilometri. Repeta mereu că știe cît de grea, incomodă și obositoare a fost călătoria, totuși trebuie să spună, cu regret, că nu dispune de suficiente mijloace de transport. Camioanele și autobuzele la dispoziție, lămurea el, abia vor putea face față bolnavilor, bătrînilor, copiilor. De aceea roagă — nu ordona, ruga — ca noii sosiți să se grupeze în două coloane. În stînga — mamele cu copii, bătrîni și bolnavii. În dreapta — cei apti pentru muncă și care se pot deplasa pe jos pînă în lagăr.

— Coloana din stînga poate porni spre mașini — aproba Mengele, imediat după constituirea coloanelor, și arăta cu mîna direcția de urmat. La cîteva sute de metri se vedea, într-adevăr, o mașină. Dar

numai una: avînd însă pe ea însemnul Crucii Roșii, li liniștea și pe cei mai neîncrezători.

În clipa în care coloana din stînga se punea în mișcare, pe peron se dezlănțuia vacarmul.

Coloana trecea prin fața căpitanului doctor SS Josef Mengele, care cu zimbetul pe buze urmărea dacă indicațiile lui au fost respectate.

Cînd într-un rînd apărea cîte o mamă fină, în plină putere de muncă, SS-iștii se îndreptau grăbiți spre ea.

— Doamnă, dumneavoastră păreți sănătoasă, vă rugăm să lăsați copilul din brațe, să-l dați bunicii ori bunicului și să treceți în coloana din dreapta.

— Nu, nu-l las singur, mai bine mor, dar de copil nu mă despart — izbucnea, disperată, tinăra mamă.

— Nu înțeleg de ce vă alarmați, doamnă. Noi nu insistăm, a fost doar o părere, calma situația Mengele, și coloana își continua drumul. Înainta încet. Parcă se tira. Erau bătrîni paralizați, care abia puteau fi duși de alții. Mame cu cîte doi copii în brațe țipau după al treilea, rătăcînd în cea învîlmășeală de oameni. Altele erau trase înapoi de

copii ce plîngeau că și-au uitat mînea în vagon și nu vor mai avea cu ce să se joace. Unii, mai în vîrstă, se certau din pricina medicamentelor lăsate în rucsac sau a actelor de identitate pe care, în mare grabă, le-au lăsat, cu poșetă, cu tot, în vagon.

Și astfel, coloana din stînga (într-una din ele s-a aflat și mama cu cei doi frați gemeni ai mei, care nu impliniseră încă 14 ani, și cu mezinul familiei, Valentin, în vîrstă de 8 ani), toate coloanele din stînga, formate din toate transporturile soosite la Birkenau-Auschwitz din toate colțurile Europei, se tirau încet — plîngînd, țîpînd, rugîndu-se și blestemînd — direct în camerele de gazare ale unuia din cele patru crematorii ce ardeau zi și noapte.

De-a lungul drumului, pînă la camerele de gazare ce așteptau cu ușile deschise, bătrîni și bolnavii, mamele și copiii nu întîlneau nici un camion, nici un autobuz. Mașina cu însemnul Crucii Roșii, spre care arăta cu mîna căpitanul doctor S.S. Mengele, exista în mod real. O întîlneau. Dar în ea nu se urca nimeni, niciodată. Nici un copil, nici un bolnav. Nu era loc. Mașina cu însemnul Crucii Roșii era plină cu cutii. Cutii cilindrice, cu inscripția *Giftgas*, gaz otrăvitor. Cantitatea necesară pentru asfixierea celor din coloană.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112398

Vis românesc

maică, floare te-am visat
pe-un picior de verde plai
miere bună mi-duceai
de la cumpăna din sat.

taică, floare te-am visat
cum ciopleai o stea de verde —
poarta care nu se pierde
și sub carc-am învățat :

„cum se naște o statuie,
cum o stea pe cer se suie,
cum se naște o idee
cum se stinge o știință“

— Maică, floare te-am visat
— Taică, floare te-am visat
înhămați la griu curat
trăgeați carul tot în sat.

Tirgoviște —

la sensul comunist

Tirgoviște, trecut la viitorul mare
prezent ce urci prin cartă națiunii
ca Turnul ce l-au înălțat străbunii
pentru oțelul vieții din cupatoare.

Tirgoviște, oraș cu porți de floare
cu oameni ca albinele la stup
ce veniciea mierea dulce-o rup
în singe dăltuind cărări de soare.

Tirgoviște, coroană de Chindie
în stele lucii visuri dăltuind
de sub pământ străbunii-n noi suind
cu aripi, în orașul Poezie...

Apus de soare...

O pasăre...
trezește somnul greierilor...
se leagănă zarea
pe un pește...
ceasul mai picură
pe ape...
nu știu cine
a închis un ochi...

O călătorie spre sud...

cumpănă-n frunză-coloană frageză de
apă,
conceptul de sete
ca o sare de plumb înflorită...

pasăre-n foc de verde
prin rădăcină verde
călătorindu-și pe fluierul verde
cerul cu elemente de primăvară...

la polul de floare al gării de nord
cumpănă-n frunză, dulce fiord —
cu trenul de sud, cu ochii de sud
— inima mea, te-aud, te aud...

VOICU C. CONSTANTIN ■
învățător, județul Dimbovița

„Bine te-am găsit, Cărbunești...“

Cu aceste cuvinte, puse în capul unei ta-
biete, Tudor Argezi — cărbunesteanul
Tudor Argezi, orice s-ar zice! — deschi-
dea primul număr al revistei craiovene
„Ramuri“, serie nouă, din august 1964.
„Ca meridionali ai românilor“ — scria
maestrul — oltenii nu sintără totuși nici
gasconi, nici sumbri și luciferici ca latinii
din Andaluzia. Ei sint români de o specie
sui-generis, care au știut să ia limba ro-
mânească pe cobiliță și în răspăr, minată
ca și o răzmeriță a lui Tudor din Vladi-
miri la îmbobocirea suavă cu care ne dă
binete gorjanul în țări“...

I-am regăsit pe acești meridionali ai
românilor, duminică, 2 martie, la Cărbu-
nești, în sala cinematografului comunal,
veniți la o curată sărbătoare a limbii ro-
mâne, genezoasă ca un cec în alb. Veniți
pentru bucuria pură a întâlnirii cu purtă-
tori ai acestei limbi, cu niște inși din
București și din țară care practică profes-
siunea bizară a zmingălii hirtiei cu li-
tere. Aici, în Cărbunești lui Argezi, în
această duminică cu zăpezi serafice pogor-
rind către noi dinspre codrul cel mare al
Mamului, „zi frumoasă și albă ca o bise-
rică la priveghere“, cum ar fi zis maestrul
(și parecă a și zis-o cindva, zugrăvind o
duminică oltenească), se încheia, sub
auspiciile „Cintării României“, printr-o
întâlnire a cititorilor cu poeți și cu proza-
tori. „Luna cărții la sate“, aflată anul
acesta la a XX-a ediție, o întâlnire la fel
se petrecea, în aceleași clipe, sub aceleași
auspicii, într-un loc din alt cap al țării, în
Vinătorii Neamului, tutelat de umbra lui
Sadoveanu. Paringul poeziei și Ceahlăul
prozei românești își dădeau mina, înșea-
cați într-o veșnicie, peste zăpezile veșni-
ciei, peste veacul care s-a scurs de cind
Oltenia și Moldova i-au dăruit României
și lumii. Și primind amindoi, de pe cul-
mea acestui veac, ofranda cititorului să-
tean de carte, darul lui de iubire, dorul
lui de cunoaștere.

De douăzeci de ediții, adică de două de-
cenii, „Luna cărții la sate“ nu e o lună,
ci un perpetuu anotimp cultural, destăi-
nuind satul epocii noastre ca pe un avid
receptor de literă scrisă, cu un apetit al
lecturii în accelerată creștere de la an la
an. Aflăm, dintr-un comunicat statistic, că
numai în ultimii patru ani, prin rețeaua
cooperăției de consum și prin activitatea
celor 5 500 de difuzori de carte, în satele
noastre au pătruns peste 9 900 de titluri,
într-un tiraj de peste 40 de milioane de
exemplare. Mai aflăm, din același comu-
nicat, că în satele și comunele românești
funcționează peste 2 200 de librării și ra-
ioane de librărie, peste 6 500 de puncte de
desfacere a cărții în incintele magazinelor
de țară, vreo 4 700 de puncte de difu-
zare în cadrul unităților agricole socia-
liste, al întreprinderilor și instituțiilor din
mediul rural. (O singură disonanță: multe
din cele 40 de milioane de cărți s-au vin-
dut nu prin așezămintele specializate, ci,
precum înșeași datele de mai sus o mărtu-
risesc, prin acele magazine de stămburi,
fierărie, bomboierie, băcănie uzuală, care
au în anexă un stand de cărți, adică prin
cooperățile sătești. Un regret, zicea un
scriitor, compensat totuși printr-o semni-

ficație: este vorba de o mai dreaptă aze-
zare printre produse a produsului li-
terar...).

În Cărbunești, localitate cu vreo 8 000
și ceva de suflete, cu țărani-membri ai
C.A.P.-ului, cu țărani-muncitori în indus-
trie (mineri, petroliști, constructori), cu
sute de intelectuali (profesori, învățători
medici, economiști, ingineri), librăria a
vindut, anul trecut, cărți în valoare de
230 000 de lei, iar bibliotecă publică a di-
fuzat 37 000 de titluri. Faptul cel mai
demonstrativ e însă, ni se spune, cel ce
ține de ordinul calității, cel ce privește
direcțiile principale de preferință ale unei
mase de cititori care și-a schimbat de la
an la an compoziția, intelectualizându-se,
trezind de la lectură distractivă la cea in-
structivă, în proporție de masă. Diferen-
țierea pe vîrste, profesii, gusturi e rapidă,
iar faptul că în acest Cărbunești găsești
cititori de tratate și de lucrări speciale, de
cărți tehnice și politice, alături de cititori
de poezii și de romane istorice, indică
spectrul larg în care se cuprinde această
dialectică a lecturii.

În sala cinematografului, în această du-
mnică de 2 martie, cititorii și cei ce scriu
pentru ei s-au întîlnit, cum spuneam, la o
generoasă sărbătoare a limbii române,
inaugurînd, pe plan național, seria de ma-
nifestări dedicate centenarului lui Ar-
gezi. Am asistat la multe întîlniri de
acest fel (am fost la cîteva chiar aici, la
Cărbunești!) și întotdeauna, ca și acum,
m-a impresionat atenția încordată a sălii
față de cele ce se spuneau pe scenă (se
spuneau mai cu seamă versuri și, evident,
se cita copios din Argezi), atenție în
care, ca într-o oară, puteai lua pină și
amprente respirăției. M-au impresionat
adinea dragoste și adincul respect al sălii
față de scriitor, față de întîlnirea cu el,
cu acest om care e privit, spunea cineva,
printre oamenii celorlalte mesleșuguri
blajine, ca un extravagant răsăditor de
pomi pe tărîmurile închipirii, ca un pa-
radoxal crescător de păsări măiestre și-
nitate fabulos dintre orătării, ca un ultim
și solitar truditur pe negrul ogor al nop-
ților, la ceasurile cînd satele dorm. Ță-
rării cooperatori din Cărbunești îl întîl-
neau deci, în bătrîna lor așezare, pe „ul-
timul individual“, ascultîndu-i cuvîntul cu
emoția cu care ascuți — cu care țărani
român ascultă de cînd se știe — mesajul
spiritului. Ce cutie de rară rezonanță, ce
aluat psihic superior ne oferă această
lume, azi transformată din temelii, supusă
unor vertiginoase prefaceri ale structurilor
și mentalităților, dar păstrînd toate
ferestrele cugetului deschise, păstrînd
buna credință față de fantezie, păstrînd
bucuria cea pură a lansării în poezie, în
fabulos!

Chiar și sub imperiul modernității, al
rusticului leagăn argezean citadinizat, in-
dustrializat, tehnicizat, al volumului de
proză vîndut printre suluri de stofe, al
plachetei de versuri amestecată cu frigi-
dere și cuie, se dovedește, încă și încă o
dată, că veșnicia s-a născut la sat.

ILIE PURCARU ■

Teatrul scurt pe marea
scenă a teatrului orădean

Fără îndoială că mișcarea teatrală ro-
mânească cunoaște o perioadă de fruc-
tuoasă activitate. Iată, nu s-au stins e-
courile Festivalului teatrului istoric și ale
Zilelor Caragiale de la Craiova și un alt
centru cultural al țării a preluat ștabela
competiției teatrale. Teatrul de stat din
Oradea a găzduit pentru a patra oară,
la sfîrșitul lunii februarie, **Săptămîna
teatrului scurt**, semn al utilității acestor
manifestări artistice de ținută, al necesi-
tății confruntărilor directe cu publicul.
Săptămîna teatrului scurt este organizată
anual de Teatrul de stat din Oradea —
director Mircea Bradu —, ca un oma-
giu adus lui Iosif Vulcan, mare anima-
tor cultural, dramaturg, fondator și di-
rector timp de 40 de ani al revistei **Fa-
milia**, întemeietorul „Societății pentru
crearea unui fond de teatru român în Ar-
deal“, el însuși autor de piese scurte.
Așadar, pe cît de generos este punctul de
plecare al organizatorilor — Comitetul de
cultură și educație socialistă al județului
Bihor, ATM-ul, Revista **Familia** și Tea-
trul de stat din Oradea — pe atît de pre-
tențioase sînt obiectivele urmărite. În
primul rînd, **Săptămîna teatrului scurt** își
propune să determine cît mai multe tea-
tre profesioniste să-și îmbogățescă re-
pertoriul cu piese scurte românești și
străine (clasice și contemporane) cu un
profund mesaj umanist, educativ. Apoi,
să popularizeze piesa scurtă în rîndul

Actorii Anca Alecsandra și Mircea
Crețu într-o scenă din spectacolul cu
piesa **Cuiul sau iepurii** de D.R. Popescu

spectatorilor, contribuind și pe această
cale la îmbogățirea bagajului lor spiritual,
la educarea lor estetică. Pornind de la
aceste deziderate majore, ce stau în fața
organizatorilor, fiecare nouă ediție a
Săptămîinii teatrului scurt aduce noi spec-
tacole pe scena orădeană; fiecare nouă
ediție aduce o șansă teatrului scurt în lă-
murirea statutului său; de pildă în legă-
tură cu dilema, existentă încă, dacă spec-
tacolul cu piese de acest gen trebuie să
fie asociat cu alte piese (gen spectacol
coupe) sau se pot prezenta ca atare; prin
discuțiile la obiect din cadrul colocviilor
se caută să se elimine paralelismul pre-
supus a fi între piesele scurte pentru a-
matori și cele pentru profesioniști. Se re-
marcă din ce în ce mai mult necesitatea
participării dramaturgilor români contem-
porani, pentru că la **Săptămîna teatrului
scurt** tocmai ei au lipsit. Repertoriul e
sărac, e mereu același. Urmărind progra-
mul, observăm prezența pieselor semnate
de Mazilu, D. R. Popescu, D. Solomon,
Băieșu, Romulus Vulpescu, dar ne între-
băm unde sînt piesele lui Lovinescu,
Everac, Sorescu, Mihai Duțescu, Mircea
Bradu, Alexandru Sever și alții. Notăm
și cîteva premiere absolute — **Omul de
palantă**, piesă cu care Mircea Săndulescu
debutează ca dramaturg, sau **La doi pași,
orașul** a lui Iosif Costinaș, dar unde sînt
piesele din repertoriul clasic, ale lui Iosif
Vulcan, Alecsandri? Caragiale ne de-
monstrează încă o dată și aici la Oradea
cît este de inepuizabil — spectacolul cra-
iovenilor, dar, mai ales, grupajul de
Schițe prezentat într-o remarcabilă mon-
tare regizorală de teatrul clujean (regia
Alexandru Dabija) sublinia acest
adevăr. Au fost prezentați și autori stră-
ini — Cehov, Brecht, Osvoldo Dragun,
Priestley, Fernando Arrabal. Dar teatrul
scurt se scrie mult, s-a scris mult și cre-
dem că o mai atentă muncă de căutare din
partea secretarilor literari, de atragere a
dramaturgilor români și de stimulare a
creației prin instituirea unor premii în
urma concursurilor ar îmbogăți creațiile
acestui gen dramatic.

O altă problemă a teatrului scurt se
află încă sub radicalul diferitelor păreri
contradictorii — și anume dacă piesa
scurtă poate fi montată pe marea scenă
sau numai de studioul de teatru. Inter-
vine, așadar, o altă noțiune: **studioul de
teatru**, problemă ce a constituit tema Co-
locviului de la Pitești, desfășurat în prima
sa ediție, la începutul lui martie. Iată, alt
prilej pentru regizori, scenografi, drama-
turgi, iubitori de teatru de a schimba o-
pinii utile. În sala „Studio 125“ din Pi-
tești, sală amenajată conform proiectului
regizorului Liviu Ciulei, au fost prezenta-
te spectacole remarcabile, propunîndu-
ni-se cîteva opțiuni regizorale curajoa-
se. Organizatorii au publicat și un inter-
esant și informat jurnal al reuniunii
„Studio 80“, adevărat document de
lucru. Nu ne rămîne decît să salu-
tăm toate aceste frumoase inițiative, să
le încurajăm și să urmărim viitoarele ma-
nifestări (Brașovul se pregătește pentru
o nouă dezbateră legată de teatrul con-
temporan) care răspund dezideratelor so-
cietății de azi, și din care nu au de cîști-
gat decît spectatorii, adică oamenii acestor
zile.

CORNELIA DJIGOLA ■

Etc, etc, etc...

„Cumpănă“: fortuit sau intimplător

Cronicarii cinematografiei (în marea
lor majoritate cronicare) nu au nici ei
o viață prea ușoară. Invidiați de unii
care își închipuie că nimic nu este mai
plăcut și mai ușor decît să vezi gratuit
o mulțime de filme, să cunoști actori
și regizori de film cu duimul, com-
pătimiți de alții care înțeleg condiția
profesiei de a vedea și ceea ce nu ai
dori să vezi, ei, acești magistrați ai
peluculei, își exercită dreptul de a-i
judeca pe alții în întinericul sălilor de
cinema. Categoriile în care se împart
sînt mult mai numeroase decît sînt ei
înșiși și de aceea rareori se întîmplă
să întîlnim în cronicile lor puncte de
vedere comune. Priviți în rîngul ima-
ginar în care își împart aprecierile și
își fac eschivele, acești critici cinefilii
corespund categoriilor boxerilor, tre-
cerea de la o categorie la alta fiind fi-
rească, fortuită sau forțată. Impresia
însă generală este că spre deosebire de
„întîlnirile internaționale“ (de exemplu
cu Alain Delon sau cu Elisabeth Tay-
lor) în care majoritatea adoptă aceeași
tactică, în „întîlnirile interne“ tactica
diferă, începînd cu contestația furibun-
dă (la comedii, mai ales) și sfîrșind cu
„noncombat“-ul la filmele tematice.
Cînd cronicarul nu vrea să „combată“
apelează la prognoza meteorologică.
Cînd vrea, folosește „divorțul“ cronicar:
dintre scenarist și regizor, divorț anun-
țat de obicei în seara premierei, cînd
toate cuvintele frumoase pe care aceș-
tia și le-au spus în interviuri paralele
se transformă în acuzații. Frumosul cu-
plu scenarist-regizor care a spus „da“
în fața directorului Casei de film se des-
tramă odată cu primele cronici nega-
tivate sub privirile producătorului-dele-
gat, martor la divorț de ambele părți.
Cînd aceasta nu se întîmplă, atunci,

în virtutea obiceiului, cronicarul pre-
supune „divorțul“ și își sprijină argu-
mentația pe contradicțiile inexistente
dintre cei doi „factori“ de realizare a
filmului. Pînă aici schema este tradi-
țională. Se întîmplă însă, rar, e drept,
să se creeze o unanimitate de păreri
între cronicari în ceea ce privește un
film sau altul. Această întîmplare, cînd
nu este motivată de interese de grup,
este cît se poate de binevenită pentru
cititori, deși pe unii îi poate deruta.
Sînt cronicari cunoscuți îndeosebi prin
prezentarea inversă a unui film. Scrie
X sau Y că filmul cutare e prost,
atunci cititorii lor fidelii se vor duce
să-l vadă. Și invers. Cînd și unii și ce-
lalți scriu că filmul este ori numai
bun, ori numai prost, apare deruta.
Din fericire, aceasta se întîmplă totuși
rar, în mîna republicii de sub drapelul
alb al pinzei ecranului criteriile va-
riînd de la un om la altul și chiar de
la o zi la alta. Se poate spune că fil-
mele care determină o atît de mono-
lită „unitate a contrariilor“ au ceva
special și sînt la fel de rare. Un ase-
menea film este **Cumpăna** întîmpinat
cu vîi reproșuri de redactorii sau co-
laboratorii revistei **Cinema**. Foarte
bine, înțelegem, cu gîndul cînstit că și
critica de film este o profesie în care
nu te poți transfera ușor, deși ni se
pare că și regizorul (în cazul de față
Cristiana Nicolae), nu numai filmul
său, are „meritul“ de a-i fi contrariat
prin absența sa la avanpremierea cu
presa. Ceea ce nu înțelegem este „ca-
lapodul“ pe care a fost întîmpinat
încă de la prima cronică a sa, semnată
de Ecaterina Oproiu. Se scria în aceas-
ta că regizoarea a distrus un scenariu
excepțional al lui Horia Pătrașcu prin
lipsă de inspirație. Că de fapt l-a ig-

norat și de aici s-au tras toate relele
filmului. Principiul era cît se poate de
simplu și „în tradiție“: de o parte a
baricadei scenaristul, de cealaltă regi-
zorul. Numai că, iată, un mic amănunt
il răstoarnă: unica variantă a scena-
riului literar se afla la scenarist și nu
fusese niciodată nici măcar imprumu-
tată cronicarului! Și atunci? Aflînd
probabil de inexistența publică a sce-
nariului literar, alți cronicari (în tre-
cînt, fie „pus, colegi cu funcții mai mici
la **Cinema**“) au „comentat“ decupajul
(scenariul de lucru al regizorului, „bu-
cătăria“ lui). Pentru aceștia din urmă,
și în special pentru Mircea Alexan-
drescu și Valerian Sava, încercarea de
a face critică literară în contradictoriu
pe seama unui film este ceva nou,
presupunînd un efort remarcabil, dar
demonstrativ o cauză mai bună. Aparent
paradoxal, ce laudă colegul M.A., con-
vins fiind că autorul textului la înde-
mină este scenaristul, neagă colegul
V.S. cînd se află că autorul aceluiași
text este de fapt regizorul. Mai mult,
noi am fost niște naivi pînă acum cre-
zînd că unui film trebuie să i se facă
neapărat cronică de film! Că pentru a
aprecia sau nu un film trebuie să
mergem să-l vedem! De ce să nu ci-
măm decupajul, formulînd pe marginea
lui subtile observații de psihologie
(V.S.)? Și de ce, nu s-ar putea scrie,
pur și simplu, despre regizor și fără
să mai facă și filmul? Cam așa: „re-
gizorul, cum „vedem“ în decupaj, a
vrut să filmeze așa și așa“. „România
film“ ar difuza astfel și decupaje, nu
numai filme.

Am cunoscut pe cineva care la un
examen a fost întrebat dacă a citit
Minăstirea din Parma. „Nu, a răspuns
acel cineva, dar am văzut filmul“. În-
trebîndu-l pe cronicar dacă a văzut
filmul, ar putea răspunde și acesta,
nu-l așa, că a citit cartea. Numai că
evit să-l întreb, atîta timp cît nu știe
că „fortuit“ înseamnă „intimplător“ și
nu forțat.

IULIAN NEACȘU ■

„Jucătorul de fotbal e ca un copil, trebuie sărutat numai când doarme”

— A venit vremea, tovarășe Nicolae Proca, să ne înținem de cuvânt și să oferim cititorilor interviul promis în urmă cu câteva săptămâni. De acord?

— De.
— Ne bucură sincer faptul că, împotriva a ceea ce se spune despre dumneavoastră, sinteți așa de vorbăreț! Cu toate acestea, ne-am gândit să vă punem o întrebare care să încălzească și mai tare atmosfera. Ce-ați face dacă vi s-ar oferi, azi, conducerea tehnică a echipei naționale de fotbal?

— Poftim?!

— Întrebarea a fost prea transantă?!

S-o indulcim nițel. Ce-ați face dacă vi s-ar oferi, mine, conducerea tehnică a...

— Aș refuza.

— De ce?

— Orice antrenor cu judecată ar proceda la fel.

— De ce?

— Pentru că o astfel de propunere ar veni prea târziu.

— De ce?

— După mine, construcția echipei naționale ar fi trebuit începută mai demult, din clipa în care a fost clar că fotbalul românesc nu mai avea nici o șansă în campionatul european. Atunci, da, mi-aș fi asumat o asemenea responsabilitate, socotind că aș putea schimba ceva până la abordarea preliminariilor campionatului mondial. S-a pierdut însă, din păcate, un timp prețios și mă îndoiesc că azi, cînd calificarea pentru Spania bate la ușă, ar fi cineva în stare să îndrepte lucrurile.

— În ce sens să le îndrepte?

— Să renunțe la nume și să încerce, cu curaj, promovarea jucătorilor tineri. Mie, de pildă, mi-a fost tare drag Dudu Georgescu, ca și Dumitru, dealtfel, dar el nu mai e ce-a fost! S-a impus, în schimb, o generație tină, pe mîna căreia aș fi mers fără ezitare.

— La cine vă gândiți?

— La Antohi, la Floren, la Geolghiu, la Kolfer, la Vamanu, la Irimescu, la Ticleanu, la alții.

— Unii dintre aceștia au jucat în națională, așa-i?

— Au jucat, dar prea puțin. Cam de la Angelo Niculescu, fotbalul nostru tot căută, tot formează, tot se angajează, dar nu iese nimic!

— Cine-i de vină, tovarășe Proca?

— Să zicem că nu e treaba mea să răspund la această întrebare.

— Să zicem că e.

— Ștefan Covaci s-a străduit să impună un suflu nou și, pînă la un punct, a reușit, dar fotbalul nostru i-a lipsit și îi lipsește o orientare generală, elaborată de un colectiv larg de tehnicieni. În fiecare an, conștient de defecte, el își propune să umble la cite ceva, ba la tactică, ba la tehnică, ba la creșterea capacității de efort, ba la jocul atacanților centrali, ba la una, ba la alta, dar o face mereu pe felii, de parc-ar privi realitatea cu un singur ochi.

— Și acela, adesea, închis pe jumătate!

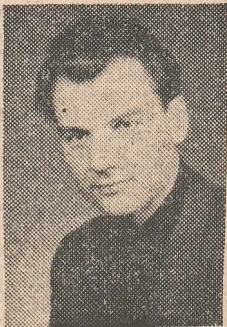
Vă cerem scuze pentru întrerupere, continuati.

— Ca și cînd un arhitect, avînd de ridicat un bloc, ar ignora ansamblul, proiectînd doar un etaj!

— Frumos spus. Dați-ne un exemplu.

— Cel mai la îndemînă. Regulamentul de transferări. Din cauza rigidității lui excesive, în repetate rînduri obiect de critică în presă, 3 ani n-a mișcat nimeni,

Nicolae Proca, antrenorul singurei echipe divizionare care n-a pierdut, în acest campionat, nici un meci!

spre paguba promovării. După care, în iarna asta, fără ca regulamentul să fi suferit modificări de esență, fiecare a plecat unde și cînd a vrut, federația fiind pusă în situația, dictată de cluburile puternice, de a încălca propriile-i legi!

— N-o să vă întrebăm ce-i de făcut, stim, un regulament echitabil, egal pentru toată lumea. Se zice că federația lucrează la el, vom mai vedea. În altă ordine de idei, am fi curioși să aflăm dacă vă considerați un antrenor dur. Da sau nu?

— Poate e prea mult spus.

— Cum ar fi trebuit să spunem?

— Un antrenor care își face, 24 de ore din 24, datoria.

— Nu cumva exagerați?! Și-apoi, nu toți antrenorii își fac datoria?

— Nu și-o fac toți, din păcate. Superficialitatea antrenorilor e, după mine, una din trăsăturile fotbalului românesc. Mulți dintre confracții mei lucrează după ureche, în grabă, fără tragere de inimă, aducînd mari prejudicii acestei meserii. Eu, revenînd la întrebare, imi fac datoria, nu le cer jucătorilor decât să procedeze la fel. Caut să-i feresc, pe cit posibil, de greșeli.

— O clipă. Cum reușiți?

— Le las cit mai puțin timp liber. Altfel zis, stau cu ei toată ziua.

— Mai aveți ceva de adăugat?

— Ar mai fi, firește, multe de spus. De pildă, cred că, ajungînd într-o echipă cu pretenții, cel puțin 3 sferturi din fotbalisti sint curății, sint corecți. Dacă ei se strică, unii o fac, nu începe nici o invidială, vina aparține, în primul rînd, antrenorilor și conducătorilor. Jucătorii exploatează la maximum neîntelegerile dintre aceștia, ridicînd nasul, mîrînd pretențiile, încercînd să impună legea lor.

— Există o astfel de lege?

— Există. Eforturi cit mai puține, avantaaje cit mai multe.

— Ce trebuie să facă antrenorul în asemenea cazuri?

— Să le preîntîmpine, rămînd mereu stăpîn pe situație. Fiînd exemplul.

— De acord, ce trebuie să facă pentru a rămîne mereu stăpîn pe situație?

— Să nu greșească niciodată grav, să nu accepte compromisurile.

— E posibil așa ceva în fotbalul nostru? Dumneavoastră, tovarășe Proca, n-ați greșit niciodată?

— Ba da, am greșit. În 1975, de pildă, cînd m-am întors la echipă, cedînd presiunilor, fără să fi fost complet restabilit în urma unei operații de rinichi. Văzîndu-mă fără forță, citiva jucători au speculat această slăbiciune, mergînd pînă acolo încît, din răzbunare, au subminat echipa.

— Și ce-au cîștigat?

— Am fost dat afară. Asta au cîștigat.

— De-atunci n-ați mai greșit?

— Greșeli mărunte, pe care, ajutat de conducerea clubului, le-am îndreptat. Cînd m-am întors la Brașov, n-am fost de acord cu includerea unor jucători în lot, știîndu-i refractari la efort și nu numai atît. Am fost sfătuit, cu tact și diplomatie, să încerc, dar am refuzat. În cele din urmă, călcîndu-mi pe inimă, am acceptat, pentru a mă convinge, în timp, că mă încăpătinasem fără motiv, cei 2 fotbalisti în discuție fiind alții decît cei pe care îi știam eu.

— E vorba, dacă nu ne înșelăm, de Bențea și de Chioreanu, da?

— Nu știu.

— N-ați abdicat niciodată de la această atitudine de intransigență față de fotbalisti?

— Da, dar fără știrea lor. I-am iertat uneori, dar nu le-am spus-o. Jucătorul de fotbal e, cel mai adesea, ca un copil, trebuie sărutat numai cînd doarme!

— Chiar așa?!

— Chiar așa.

— Dacă ne aducem bine aminte, cu ani în urmă, pe unul din ei l-ați palmuit!

— E adevărat, i-am dat cîndva două palme lui Florescu, dar nu regret nici azi gestul făcut! Venise beat la antrenament. Din păcate, nici palmele acelea nu l-au îndreptat. Cu calitățile lui, Florescu ar fi trebuit să joace, meci de meci, în echipa națională, dar el se chinuiește și azi în divizia B. Nu i-a plăcut munca, de aceea n-a jucat și nu joacă decît jumătate din cit ar putea. Pînă la palme însă, am încercat cu el toate metodele, degeaba.

— E adevărat că, la Tirgoviste, ați avut unele incidente cu Florin Grigore?

— Totul se află?!

— Ca să vă întîm, se!

— Cînd a venit de la Moreni, Florin Grigore abia dacă știa să facă o centrare. În primul an a muncit ca la galere, harnic și ascultător, perfecționîndu-se și ajungînd, pe merit, în echipa națională. După aceea însă i s-a urcat la cap, trecînd la un mod de viață dezordonat, i-am prezis că n-o va duce mult așa, că va ieși din formă la fel de repede cum a intrat. Judecînd după evoluțiile lui sterse din ultima vreme, pare-se că am avut dreptate.

— Ce veți face dumneavoastră cînd veți ieși la pensie?

— Ehe, mai e mult pînă departe! Dacă m-o ține inima, imi voi crește nepoții.

— Am intrat, cu voia dumneavoastră, în ultima linie dreaptă a acestui dialog. Unu. De unde credeți că trebuie să începă operația de redresare a fotbalului românesc?

— De la cimentarea unei unități de vedere între conducătorii și antrenori. Cu alte cuvinte, cei 2 gîndind și acționînd strîns uniți, jucătorii să nu aibă cui să se plîngă.

— Doi. Care e principala obligație a unui antrenor?

— Să aibă, clare, o metodică de antrenament și o concepție de joc, în funcție de care să poată judeca, în timp, cit a făcut și cit îi mai rămîne de făcut.

— Trei. Cite vedete trebuie să numere o echipă?

— Dacă se poate, 11! Numai că în fotbalul modern s-a văzut asta și la ultimele campionate mondiale, vedetele au cam dispărut. Ca și posturile, dealtfel. Ca și golgeterii, al căror număr e în scădere. De unde, ca o precauție firească, o mai mare atenție antrenamentului generalizat, în așa fel încît vedetă să fie echipa. Patru?

— Ajunge. Vă mulțumim.

OVIDIU IOANIȚOIA

Scurt, foarte scurt

● Invingînd pe Grivița roșie, cu 13-6, Steaua s-a defasat în campionatul de rugby

● Am primit, zilele trecute, o scrisoare din partea lui Pavel Rusz, tatăl multiplei campioane de patinaj viteză, Agnes Rusz. Ea atacă, cu argumente, citeva din practicile secretarului federației de specialitate, Grigore Arjoca. O vom publica săptămîna viitoare

● În cronică meciului de baschet dintre I.C.E.D. și C.S.U. Brașov, „Sportul” ne informează că „din motive obiective, antrenorul Cimpeanu nu a putut prezenta în timp util legitimațiile de joc, fapt pentru care arbitrii au consemnat forfaitul echipei I.C.E.D.”. Am fi curiosi să știm care au fost acele „motive obiective”!

● Continuă să se bucure de succes în librării, acolo unde n-a fost încă vîndută, cartea „Il Dio și diavolii din fața porții”, povestea palpitantă a carierei fostului portar Mircea David, transformată în volum de George Mihalache. După meciul de sîmbătă, Steaua — F.C.M. Galați 2-2, Dumitru a intrat în cabina oaspeților și i-a strîns mîna lui Titu Tească! Tată, se spune că ar fi zis Dumitru, ești mare și te felicit! Pentru rezultatul de la București, merită felicitat, pe drept, Titu Tească. Pentru gestul din minutul 91, merită felicitat Dumitru. Mai ales că, pe vremea cînd cei 2 colaborau în Ghencea, relațiile nu erau chiar amicale

● Cîntînd ziarul județean „Pentru socialism” din Baia Mare, „Săptămîna” aduce la cunoștința publicului, și bine face, că antrenorul Cernăianu l-a palmuit pe Terbes, la Neapole, într-un hol de hotel, în vîzului lumii! Că antrenorul naționalei noastre a pierdut campatul, lăsîndu-se pradă nervilor, cum treacă-meargă, dar, ne întrebăm, de ce oare a simțit el nevoia de a-l incrimina în plus pe jucătorul băimărean, afirmînd că a jucat slab tot turneul?

Poate pentru că se simțea cu musca pe căciulă! ● Cu prilejul campionatelor de sală ale atletilor juniori, au fost doborîte sau egalele 10 recorduri. La mai mult!

● Excelente paginile dedicate, în revista „Sport”, ascensiunii voleiului românesc

● „Lanternă roșie” a diviziei A, Gloria Buzău, pare iremediabil sortită retrogradării. Cludat e că Gloria a pierdut o grămadă de puncte și, implicit, contactul cu plutonul datorită, invariabil, golurilor primite în ultimele 10 minute ale partidelor. Așa s-a întimplat cu Steaua, cu Dinamo, cu Satu Mare, cu Galați, cu Vîlcea și așa mai departe. Într-un clasament sentimental, înocmit de suporterii buzoieni după rezultatele înscrise pe tablele de marcaj pînă în minutul 80, Gloria se află pe locul 8! Cînd te gîndești că la juniori se joacă numai 80 de minute?!

● În Marele Premiu al R.F. Germania, luptătorii noștri s-au comportat foarte bine, Alexandru, Boțilă, Păun, Rusu și Draica ocupînd locul 1 într-o competiție la care au luat parte sportivi din alte 12 țări

● Surclasată la Partizanske, Confecția București a pierdut ocazia a se califica în finala Cupei cupelor la handbal feminin

● Să fim vigilenți: bisitele și pocițele din plastic, ne avertizează „Sportul”, impun o pregătire superioară. Să nu ne lăsăm.

Trei zile de tenis în sala Floreasca

Noua echipă de tenis a României, cu un Ilie Năstase strălucitor și cu tînărul Florin Segărceanu în plin efort de maturizare, a întîlnit la sfîrșitul săptămîinii trecute reprezentativa Austriei, o formație în cadrul căreia jucătorii Kary și Reininger au încercat să opună o rezistență cit mai îndrîjită jucătorilor noștri. Victoria pe care am obținut-o în aceste condiții este deci cu atît mai reconfortantă, certificînd justificate speranțe pentru viitorul acestei echipe redutabile, căreia îi dorim o ascensiune cit mai rapidă spre fazele finale ale „Cupei Davis” lăta citeva înscemnări din cele 3 zile de întreceri.

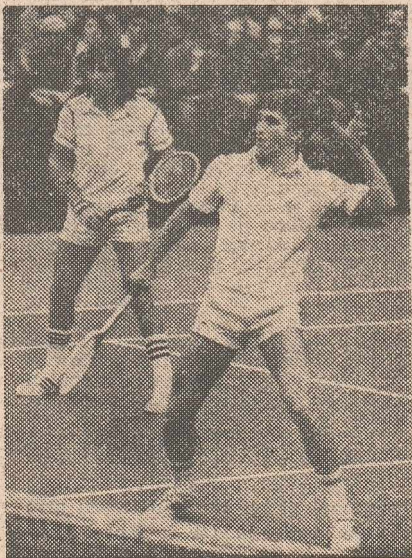
Ziua I. Meciul Năstase-Kary își avea importanța sa, în primul rînd ca debut de întîlnire, dar mai ales fiindcă el ne putea spune ceva despre forma actuală a lui Ilie. În scurt timp ne-am edificat: a fost vorba de un adevărat meciul Năstase, încheiat cu o victorie clară în trei seturi. L-am văzut pe Ilie jucîndu-se cu adversarul lui, scotînd la un moment dat o minge din aut pentru a continua o fază frumoasă, mingea a lovit însă banda și a revenit în terenul nostru. Ilie i-a aruncat o privire strengărească lui Kary, dar austriacul n-a reacționat în nici un fel, pentru el punctele au fost întotdeauna mai importante decît orice minge frumoasă, asta l-a scos din sărite pe Năstase, care a trimis imediat, parcă pentru sancționare, un „as” plin, ca un fulger galben (după culoarea mingii) înfioț în colțul spațiului de serviciu. Putin mai tîrziu, însă, la o minge întoarsă pe spate, prin fandare de Ilie, o execuție care l-a surprins total pe jucătorul austriac, Kary l-a aplaudat totuși pe marele nostru campion, aflat într-

adevăr într-o formă de zile mari. Duelurile la fileu se transformaseră în scrimă curată, retrunirile în teribile croșee de decapant, passing-shoturile parcă ar fi fost expediate dintr-unul din acele teribile „instrumente” ale jucătorilor de pelotă bască, iar serviciile lui Ilie aveau ceva din decizia, insoțită de incitura de rigoare, a tăietorilor de lemne... Un regal! A urmat apoi meciul Segărceanu-Reininger, cîștigat de jucătorul austriac, pe care statura și forța l-ar fi recomandat mai devreme pentru box sau haltere, decît pentru sportul alb. La încurajarea coechipierilor lui, aflați în tribună, care mai întii si-au dat între ei coate și au zîmbit în barbă, dar mai apoi s-au arătat a fi primii surprinși de neașteptata reușită a lui Reininger, jucătorul austriac a adunat punct după punct, servînd cu o forță impresionantă, reușind 12 „as” dar și 20 de duble-greșeli, în fine, măcinînd prin forță fizică orice încercare a lui Florin de a imprima jocului un plus de tehnicitate. La sfîrșitul meciului, Segărceanu a recunoscut că a jucat mult mai slab decît s-ar fi așteptat, fiind marcat, de cum a intrat pe teren, de un imens nod în gît, care pur și simplu i-a tăiat respirația.

Ziua a II-a. La scorul de 1-1, partida de dublu devenea decisivă pentru stabilirea cîștigătorului întîlnirii. Avînd lîngă el un jucător ca Năstase, Segărceanu si-a revenit, tot mai vizibil după fiecare minge, ajungînd mult mai aproape de valoarea lui. Sigur, cel mai bun din cei patru jucători care s-au aflat de o parte și de cealaltă a fileului a fost tot Ilie Năstase, care ne-a incîntat cu puritatea velleurilor, cu anticipările lui suprinzătoare, cu ne-

asteptatele schimbări de direcție a loviturilor. Pasul cel mare, pentru victoria din ziua finală, fusese acum făcut.

Ziua a III-a. Primul meci l-a opus lui Segărceanu pe Kary, jucător considerat de toți specialiștii superior lui Reininger, cel care-l învinsese pe Florin în prima zi. Kary a obținut în cele din urmă, e adevărat, victoria scontată — dar după un meci mult mai greu decît s-ar fi așteptat jucătorul austriac, un meci care, va rămîne multă vreme în amintirea spectatoților. A fost, totodată, sintem sigur, cel mai greu examen pe care l-a susținut pînă în acest moment Florin Segărceanu. Mai bine de o oră de joc — în prelungi-

rile setului 4 — partida s-a menținut pe mîchie de cuțit, într-o atmosferă atît de plină de electricitate încît un chibrit aprins din greșală ar fi declanșat precis o explozie! Mai bine de două mii de spectatori au stat cu sufletul la gură, așteptînd totul de la Florin, iar tînărul nostru jucător le-a îndreptății în general speranțele. Într-un singur moment Segărceanu s-a pierdut de tot, nemiștînd pur și simplu ce să facă: atunci cînd se afla la un pas de cîștig! Meciul cu Kary a fost, poate, un adevărat examen de maturitate pentru Segărceanu — pe care, să fim drepti, el nu l-a absolvit decît parțial. Nu-i mai puțin adevărat că jucătorul nostru ar fi putut încheia disputa în favoarea lui, dacă unul dintre cele două match-balls pe care le-a avut nu s-ar fi transformat — dintre-un exces de obiectivism al unui arbitru — într-o minge în aut, pe care o vom revedea cu ochii minții încă multă vreme de acum încolo... Finalul întîlnirii, ca într-o piesă optimistă, a aparținut tot lui Năstase, care si-a luat foarte în serios rolul de cîștigător și responsabilitatea de a-l face praf pe Reininger, aducînd punctul victorios al echipei României. Ilie s-a jucat, în prima zi, cu Kary — dar lui Reininger s-a străduit cit a putut să-i administreze o corectie exemplară, lucru care s-a și întimplat. La un moment dat, după o minge absolut fantastică a lui Năstase, ochii uimiți ai lui Reininger s-au întîlnit, vreme de o clipă, cu cei ai lui Gogu Viziru, mucleul nostru căpitan ne jucător, care a dat din cap și a făcut un gest teribil de semnificativ, un fel de „ce să-ti fac, așa-i Ilie!”, atît de compătîmîtor în aparență...

După trei zile pline, România învinge Austria la tenis, în „Cupa Davis”, cu 3-2 calificîndu-se pentru întîlnirea cu Anglia.

Dumitru GEORGE ●

Ochii și urechile lumii

Clepsidra de martie

Erau cinci vagabonzi, bătrâni, în Dijon, dormeau cînd în gară, cînd în parc, într-o noapte l-au găsit mort, de frig, pe „colonelul” lor, Georges Picard, într-o casă părăsită, pe un maldăr de cartoane, cu pieptul gol sub o vestă ruptă, era un fost căpitan în infanteria colonială, povestea tot timpul cum a luptat în războiul din '39, în Rezistență, în Indochina unde pierduse un braț, avea rozeta de cavaler și cordoanel de comandant al Legiunii de Onoare, un hotelier a adus la poliție o valiză lăsată cu câțiva ani în urmă de un „client nedelicat”, era plină cu medalii, cu citări în ordine de zi pe armată, cu tăieturi din presă care elogiiau „valorosul soldat” pe nume Georges Picard.

În altă parte, la Grenoble, un om de 60 de ani, Robert Pagaron, depune o plîngere la poliție că un șofer de taxi a refuzat să-l primească în mașină cu cinele său. Dar acest ciine era însoțitorul și călăuză d-lui Pagaron, în drumurile sale. Șoferul se apăra susținînd că nu și-a putut da seama că dl. Pagaron e orb.

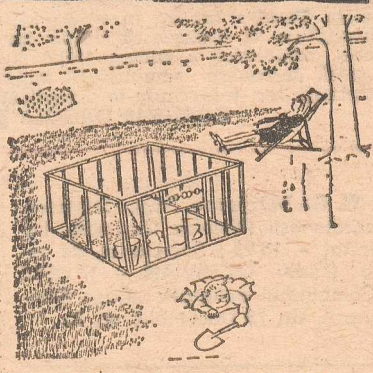
După aceea, moare Firmin Bouglione, om la 75 de ani, imblinzitor de fiare sălbatice, din celebra familie de dresori Bouglione. Se duce de aici și unicul fiu al lui Richard Strauss, Franz, 83 de ani, multă vreme secretar particular al tatălui său. Dispar și vreo sută de oameni, printr-o surpră a tribunelor în arena din Sinelejo în nordul Columbiei, pe cînd multimea de 15 000 aclama intrarea taurilor pentru corridă — plouase prea mult, se slăbiseră fundațiile, erau și prea mulți spectatori. Se prăpădește și David Janssen, la doar 49 de ani, actorul principal din „Evadatul”, un foileton faimos de televiziune în care fiecare episod începea cu cuvintele bătute în piatră, știute de toți coșii: „O victimă inocentă a justiției...”

Tribunalul forțelor armate din Lyon condamnă la 7 ani închisoare un soldat, în vîrstă de 19 ani, care a ucis, cu un cutit, un subofiter ce-i ceruse să-și radă barba și, la auzul refuzului, îi mai dăduse și doi pumni în față. (Locotenentul companiei purta el însuși barbă.) Acuzatul, la bară, susține că acceptă disciplina dar nu suportă umilințele. „Sînt un om, nu un ciine”. Un timp din asistență este somat să se așeze în fața sălă sărăcășă a lui. Cînd zîmbește insistent. Acesta iese din sală fluierînd nonșalant. E condamnat la 7 zile arest ferm. Un argentinian bate recordul mondial de înot cu minile și picioarele legate: 58 de ore și 18 minute. Un însărcinat cu afaceri de pe lingă un prim-ministru occidental felicita direcțiunea unui abator pentru „modernismul inițiativelor ei”: vitele, pentru a le atenua șocul transportului, sînt însoțite pînă la instalațiile de căsăpire de o melodie duioasă.

Dacă, o clipă, logica urii s-ar suspenda, oamenii — abia atunci — ar înnebuni.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

(Din „Schweizer Illustrierte” — Elveția

„Autonomia”... foametei

Lumea de azi nu ar exista fără colaborare. Dinamica schimburilor materiale și spirituale este atât de intensă și multilaterală încît cu greu ne-am putea imagina cum ar arăta pămîntul dacă circuitele comerțului, spre exemplu, ar îngheța la un moment dat. Toate statele au de primit și de oferit, toate au de învățat, toate sînt interesate ca această colaborare să devină din ce în ce mai viguroasă și, este încă destul loc și pentru așa ceva, mai echitabilă.

Sînt țări care depind de colaborare, comerțul fiind cordonul lor ombilical. Japonia nu are materii prime. Le importă în întregime. Dar nu este singurul caz. Am în față o telegramă transmisă de France Presse care precizează cazul Elveției: ea depinde de străinătate în ce privește carburanții în proporție de sută la sută, în ce privește fierul și oțelul, tot așa, adică sută la sută, cu doar cinci procente mai puțin în domeniul materiilor prime pentru industria chimică și așa mai departe. Nici domeniul alimentar nu face excepție: 40 la sută din produsele alimentare se importă.

Pentru a se evita fluctuații nedorite, în circumstanțele unor perturbări neplăcute pe canalele comerțului, guvernul elvețian, adresîndu-se unei populații prudente, de altfel, și foarte econoame, a sugerat ca fiecare familie să posede în cămară, în permanență, 2 kg de zahăr, 2 litri de ulei, 2 kg de orez și altele asemenea în porții de cite 1—2 kg. Este vorba de un stoc minimal, un fel de poliță de asigurare alimentară pentru o săptămînă. Probabil că unii elvețieni răspund acestei doleanțe concepute să asigure în masă o eficiență, deși scurtă, autonomie alimentară. Probabil că alții stochează mai mult și, în sfîrșit, ceilalți nu își iau cămara în serios.

Oricum, este vorba de posibilitatea de a se organiza o asemenea „cumpătare civilizată”. Mai grav este cînd atare sugestii sînt aberante. Este cazul țărilor foarte sărace, cînd o rețetă de cămară, fie și în dimensiuni de 2 kg la citeva produse, ar părea o trufașă provocare. O provocare la adresa sărăciei lucii, a poverii apăsătoare care nu numai că nu permite depozitări, fie și modeste, dar chiar minimul de supraviețuire de la o zi la alta.

Cîtez dintr-un studiu care, pe bază de probe, a eliminat orice neclaritate în domeniul stării de sănătate alimentară a așa-numitei lumi a treia: „Autosatisfacerea țărilor în curs de dezvoltare cu calorii va scădea de la 92 la sută în 1980, la 80 la sută în anul 2000. Importurile de cereale ale țărilor deficitare vor atinge 180 milioane tone, iar cele de carne 14 milioane tone. Chiar și în condițiile unui ajutor alimentar anual de 32 milioane tone, adică de peste trei ori nivelul actual,

Anglia: Șomeri, în căutare de lucru, la unul din oficiile de plasare ale orașului Liverpool (După „Newsweek”).

Moștenirea Picasso

Donația Picasso, făcută statului francez de către moștenitorii marelui artist, este, fără îndoială, cea mai importantă succesiune de artist, atît din punct de vedere al numărului operelor de artă, cit și al calității lor. Picasso a păstrat pentru el, în intimitatea sa, cele mai importante opere (așa le considera el din punct de vedere mai ales sentimental). Cele mai de seamă dintre acestea, alese de către Jean Leymarie și Dominique Bozo, vor constitui patrimoniul Muzeului Picasso care-și va deschide porțile în 1981, cu prilejul sărbătoririi centenarului nașterii artistului, la Paris în Hôtel de Salé. Clădirea, construită în 1656 de către arhitectul Aubert de Fontenoy, a fost destinată încă din 1976 să adăpostească Muzeul Picasso.

În Franța, un rol important în păstrarea inestimabilelor comori de artă din cadrul moștenirii Picasso l-a avut legea din 31 decembrie 1958, unică în lume, conform căreia pentru „apărarea patrimoniului național” moștenitorii unor opere de artă nu le pot vinde în străinătate sau colecționarilor particulari, decît cu acordul statului francez, acesta avînd dreptul de preempțiune. După moartea lui Picasso, survenită în 1973, Maurice Aicardi, însărcinat de către Valery Giscard d'Estaing, pe atunci ministru de finanțe, cu reglementarea moștenirii, a luat legătura la Mou-

gins cu Jacqueline Picasso, văduva artistului. S-a izbit de numeroase dificultăți de ordin financiar-fiscal și juridic pe care le-a surmontat, dar au intervenit, puțin timp după reglementare, fapte noi: revendicarea, de către copiii naturali ai artistului, a unei părți din moștenire și moartea fiului lui Picasso, Paul. Pentru a apăra dreptul fiecăruia dintre pretendenții statului a pus sub sechestru întreaga moștenire și a numit un administrator al acesteia însărcinat să o inventarieze. A fost numită o comisie însărcinată să expertizeze și să evalueze operele care în proporție de 90% erau create de către Picasso. După moartea lui Paul Picasso a trebuit să se deschidă o a doua succesiune și de-abia după aceea a putut să fie semnat actul final al moștenirii și s-a putut relua procedura de donație către statul francez. Donația aceasta, cu un regim special („dation”), cuprinde peste 4 000 opere (228 picturi, 149 sculpturi, 1 500 desene, 1 596 gravuri, 500 planșe reprezentînd scene din baletele rusești, 95 piese din ceramică, 33 caiete de studiu). Dintre acestea, cele mai reprezentative au făcut obiectul unei grandioase expoziții la Grand Palais din Paris, expoziție care a arătat numeroșilor vizitatori adevăratele „jubiri” în materie de artă ale maestrului. Au fost prezentate lucrări din întreaga

costul acestor importuri va apăsa foarte greu asupra balanțelor de plăți ale țărilor în curs de dezvoltare care, de la un excedent de 6 miliarde dolari în prezent vor ajunge la un deficit de 36 miliarde dolari la sfîrșitul secolului.

Malnutriția rămîne o problemă gravă. Caloriile disponibile pentru fiecare locuitor din țările în curs de dezvoltare vor crește treptat, dar distribuția lor va veni și mai inegală. 390 de milioane de oameni vor fi, în continuare, subnutriți, față de 415 milioane în 1974—1976. Creșterea nesatisfăcătoare a producției agricole va frîna prosperitatea satului, iar populația rurală, în continuă creștere, va alimenta fără încetare exodul rural îndezirabil către oraș. Creșterea economică generală va suferi în numeroase țări unde agricultura constituie sectorul prioritar. Datele sînt furnizate de F.A.O. Studiul nu se mulțumește să prezinte și să exolice. Oferă și soluții. Multe. Iată una dintre ele: „Începînd cu acest an — se arată în studiu — țările în curs de dezvoltare vor trebui să găsească un de an o sumă de 39 miliarde de dolari pentru a finanța dezvoltarea și modernizarea producției animale și vegetale, achiziționarea de echipamente, semințe selecționate, îngrășăminte chimice etc. Iată de ce țările dezvoltate ar trebui să se angajeze să acorde un ajutor mult mai important agriculturii țărilor sărace. Acest ajutor se ridică în prezent la mai puțin de 5 miliarde dolari — cifră cu mult inferioară necesarului de 13 miliarde dolari prevăzută pentru 1990 și 17 miliarde dolari la sfîrșitul secolului”.

Așadar, în unele cămări se adună cite ceva, altele nici nu există și în felul acesta ideea de colaborare este măcinată, din start, de un viciu nu de formă, ci de cel mai palpabil conținut.

Deocamdată autonomia alimentară a unora și autonomia foametei altora conturează o enormă prăpastie care trece prin cămară, cînd există...

RADU BUDEANU ■

activitate creatoare a lui Picasso, cuprinse într-un arc de timp unic într-o viață de artist (1895—1972), lucrări ce constituie adevărate jaloane în urmărirea creației marelui artist. Majoritatea dintre acestea nu au fost văzute decît de către citiva intimi ai artistului, astfel încît pentru mulți dintre vizitatorii expoziției prezintă un Picasso inedit (ne referim mai ales la sculpturi). Operele expuse reprezintă un fel de jurnal intim al celui mai mare artist al secolului nostru, oglinda sufletului său reflectă imaginea pe care el și-o făcuse despre lume. Dealtfel, Picasso spusese cîndva: „Toate picturile și desenele mele răspund exact unei viziuni a lumii”. Deși a trăit cea mai mare parte a vieții în Franța, Picasso a rămas un adevărat spaniol avînd insolenta unui hidalgo, fascinația vieții, sentimentul tragic al morții.

Picasso care spusese: „dati-mi un muzeu și îl voi umple”, nu avea în muzeele franceze, în 1947, decît o singură lucrare. În felul acesta, 1981, anul centenarului Picasso și al deschiderii muzeului ce-i va purta numele, constituie o adevărată revanșă pentru acel '47 de care oamenii de artă francezi nu vor să-și mai aducă aminte. Operele artistului din toate perioadele sale de creație vor putea fi admirate în cadrul unui muzeu care va constitui, fără îndoială, unul din punctele de atracție ale orașului de pe malurile Senei.

NICOLAE N. RĂDULESCU ■

Planta și baobabul

Într-o lucrare de înaltă tinută științifică, apărută sub egida Consiliului pentru relații externe din S.U.A. și care analizează minuțios și aprofundat impactul cursei înarmărilor nucleare asupra ansamblului vieții internaționale a anilor '80, printre atîtea date și situații elocvente, printre atîtea aprecieri și argumente rigurose argumentate, întîlnim ca o prezentă cu totul insolită în cuprinsul unui text redactat într-un ton pe cit de grav, pe atît de auster, o metaforă. O metaforă ce revine în citeva rînduri, ca un veritabil leitmotiv, pe parcursul unei întregi secțiuni a volumului, consacrată actualei situații din cîmpul înarmărilor și politicii nucleare. Autorul acestei secțiuni, Michael Mandelbaum, profesor, între altele, la Harvard, Yale, Cambridge și Columbia, părăsește la un moment dat tonul sobru al comunicării științifice pentru a continua astfel: „Cu trei decenii în urmă, planta nucleară domina grădina vieții internaționale. Dar pe parcursul acestor trei decenii, de cînd a apărut actualul regim nuclear — în parte chiar din cauza lui — alte probleme au răsărit... În jurul acestei plante, altă floră s-a ivit din pămînt. A încerca să doborî planta ar însemna să distrugi ceea ce s-ar afla sub ea în cădere. Căci deși această plantă este stînjentitoare, fragilă în punctele ei sensibile și departe de a fi perfectă în structurile sale, actualul regim nuclear rămîne cel mai bun sprijin”.

De prisos a mai spune, după citarea acestui pasaj, că întreaga armătură teore-

tică și țesătură metaforică a studiului profesorului Mandelbaum nu poate fi mai mult decît o nouă și zadarnică încercare de justificare a viabilității statu-quo-ului în domeniul competiției armelor atomice, a veritabilei fatalități — în opinia autorului — a coexistenței tot mai primejdioase a omenirii cu arma nucleară (dealtfel, prima frază a studiului său sună astfel: „Lumea a învățat să trăiască cu bomba”).

Că omenirea nu poate — și nu are cum — accepta, resemnată, o asemenea alternativă terifiantă, este un adevăr ce tine de domeniul logicii elementare, de bunul simț al fiecăruia. Vom lăsa, de aceea, deoparte orice argument de natură politică, economică și militară care este capabil să infirmă fără drept de apel teoria ce încearcă să prezinte „actualul regim nuclear” drept „lucrul cel mai puțin rău dintre relele existente”. Și vom invoca un argument ce ține exclusiv de logica elementară, de judecata sănătoasă a fiecăruia. Argument grație căruia metafora plantei rebele a înarmărilor nucleare nu poate fi nicidecum asimilată în conștiința generală. Este vorba de parabola baobabului, dintr-o tulburătoare carte pe care autorul ei a închinat-o „unui om mare”, dar unui om mare „pe cînd era el băietel”, adică la vîrsta dreptei judecăți, a purității absolute și a dragostei de viață neumbrită încă de vreo undă de rezervă, de suspiciune sau resemnare. Cartea este „Micul prinț” a lui Antoine de Saint-Exupéry.

Așadar, „pe planeta micului prinț se aflau niște semințe îngrozitoare... semințele de baobab. Pămîntul planetei era plin de ele. Or, de un baobab, dacă prinzi de veste prea tîrziu, nu te mai poți descotorosi niciodată. Năpădește întreaga planetă. O străpunge cu rădăcinile. Și dacă planeta este prea mică, dacă baobabii sînt prea mulți, o fac să sară-n aer. E ceva ce ține de disciplină, mi-a spus mai apoi micul prinț. După ce te-ai dichisit de dimineată, trebuie să dichisești cu griji și planeta. Trebuie să te străduiești să smulgi întotdeauna baobabii, de îndată ce-i deosebești de copăceii detrandafir, cu care se asemănă mult, cînd sînt tineri”. Lansînd, la capătul acestei istorioare, chemarea „Copii! Fiți atenți la baobabi!”, una din cele mai răscolitoare chemări adresate vreodată întru salvarea civilizației umane, Antoine de Saint-Exupéry scria, în cărticică ce avea să devină mesajul final adresat de el generațiilor viitoare ale speciei umane: „Cînd am desenat baobabii, am fost insufletit de simțămîntul că nu e nici o cîină de pierdut”. Constatare pe care figura de stil a doctului profesor universitar american o face mai actuală ca oricînd.

CORNELIU VLAD ■

„Victoria”: numele unei familii de 52 de magazine

În felul lui, magazinul „Victoria” este o instituție națională. Într-una din înfrungherile lui concrete și de amploare, comerțul românesc s-a numit și se numește „Victoria”.

Bucureștii și-a accelerat ritmurile de viață, și-a redimensionat înfățișarea arhitectonică, și-a îmbogățit oamenii și-a ajuns, și în privința aceasta, unul din marile orașe de pe continent, locuit și străbătut zilnic de aproape a zecea parte din populația țării. În mijlocul acestei înnoiri generale, numele magazinului aflat la întretăierea Lipșcanilor cu Calea Victoriei nu numai că nu s-a stins sub cenușa unei faime vechi dar și-a adus această faimă la zi însemnând, nu numai pentru bucureșteni, un exemplu de eficiență prin modernitate a comerțului. S-au construit în cartierele noi ale Bucureștiului magazine mari, dar centrul orașului continuă să prezinte o irezistibilă atracție. Din Văscău, din Dorohoi sau din Ciulința sosiți, și chiar din Iași, Cluj-Napoca sau Timișoara, oamenii nu se simt împăcați dacă în trecerea lor prin București n-au reușit să dea o raită, să cumpere ori măcar să vadă, prin centrul orașului, inclusiv pe la „Victoria”. Apoi, dacă este adevărat că un țărănuc cînd vine la București tot țărănuc caută, cum zice un mare scriitor, dacă are ceva de cumpărat nu începe îndoielă că el chiar cu riscul de a pierde rata, trece neapărat și pe la acest magazin. Că n-or trece ei chiar toți, firește, rămîne la fel de adevărat cit și faptul că e greu de crezut că vreodată, la vreo vîrstă, să nu fi avut fiecare dintre noi vreun lucru cumpărat de la „Victoria”, magazin intrat în acel circuit rodnic în care tradiția reprezintă cea mai bună reclamă iar reclama, făcută cu inteligență și bun-gust, întrefine tradiția renumelui acestui magazin de a fi fost și rămăsese unul dintre numele de frunte ale comerțului românesc.

Mai zilele trecute, „Victoria” a prezentat o „Paradă a modei”. Timp de o oră și jumătate, prin fața citorva sute de femei cu priviri, bineînțelese, curioase, au apărut, s-au răsucit și s-au întors arătîndu-se din față, din spate și din profil peste o sută de modele noi de tăioare, fuste, bluze, rochii de casă și de ocazii, costumații sport, și pe măsură ce prezentatoarele care erau chiar gestionare ale magazinului, de exemplu Silvia Cojocariu, Adriana Amzică sau Marin Sanda, se așezau pe fișa de pluș a covorului nițel imbușurate de emoție dar cu o distincție înnăscută, conduse și supravegheate de privirile materne și protectoare ale șefei de raion Aneta Popescu, în fața unui microfon Silvia Căpitanu, șefa etajului IV „articole

femei”, întreținea numai aparent un monolog fiindcă, prezentînd modelele, căuta să răspundă și gîndurilor aglomerate asistenței, incredînd-o că tot ce făcea parte din acea paradă a modei se afla deja, spre vînzare, în rafturile magazinului, și neomițînd să dea detalii privind mărimile ori prețurile.

„Avem, ne spunea directorul comercial al magazinului, Nicolae Lungu, relații directe cu furnizorii, aproximativ jumătate din fondul nostru de aprovizionare provine nemijlocit din fabricile producătoare, de exemplu de la Întreprinderea de confecții și tricotaje București, „Mondiala” Satu Mare, „Bega” Timișoara sau Fabrica de confecții din Arad. De curînd am primit aceste modele și, iată, de îndată am vrut să le facem cunoscute cumpărătorilor care vor să fie în pas cu moda de primăvară-vară 1980”.

„Ce culori, să zicem, aduce acest an?” „În fruntea culorilor se situează rozul pînă la grenă, albastrul pînă la violet, negrul simplu ori combinat cu violetul, după cum și culorile vii, roșu, galben, portocaliu, ciclamen, culori aducînd a fructe coapte și a bomboane fondante”.

Firește, la cei 52 de ani ai săi, dintre care 30 numai în comerț, directorul Nicolae Lungu trebuie să știe cu precizie, cit pot fi știute cu precizie, detaliile fluctuante ale modei, dar el nu poate uita că, la urma urmei, 60 000 de oameni care trec zilnic pragul magazinului „Victoria” reprezintă un număr prea mare pentru a crede că toți vin aici doar ca să se afle zi zi cu noutățile vestimentației femeiești. „Victoria”, „50 de magazine într-unul singur”, cum se prezenta într-un avînt publicitar acum cîțiva ani, a ajuns între

timp să-și adauge două magazine noi și să-și ridice încasările pînă la aproape 700 de milioane pe an în același spațiu, neschimbat, al celor doar 6 000 metri pătrați în care mai multe reorganizări s-au petrecut și în curînd încă una se va produce, anunță directorul Nicolae Lungu, magazinul urmînd a primi mobilier nou, mai adecvat, și reamenajîndu-și raioanele încît să poată primi chiar mai bine decît pînă acum, mai cu folos, suvoitul necurmat al cumpărătorilor. „Urmărim, mai spunea Nicolae Lungu, să aducem un plus de prospețime și să accentuăm nota de sărbătoare a magazinului, foarte importantă pentru toți, și pentru cei ce vin dar și pentru cei ce vin aici să cumpere ori numai să se destîndă”.

Intr-adevăr, așa cum copiii se rătăcesc mai ales cînd părinții tîrguiesc în raioanele apropiate celui de jucării — nici o grijă: prin stația de amplificare îndată devine cunoscut întregului magazin întimplarea iar părinții își recuperează odraslele — tot astfel bărbații și femeii în toată firea se rătăcesc de bunăvoie în furnicarul de oameni care urcă și coboară pe treptele de marmură ori se lasă lanșați, din etaj în etaj, de scările rulante, întîrziînd apoi cit le e pofta în fața atîtor minunății, fie făcînd proiecte de viitoare achiziții fie, chiar și dezinteresăți total, numai din pornirea firească și de înteles a curiozității nepotolite a omului. Firește, nu vrem să spunem că rostul unui mare magazin universal este de-a fi loc de promenadă. Dar cine, în ceasurile lui libere, își îndreaptă pașii spre locuri care să nu-i spună nimic și pe care să nu le străbată cu plăcere?

D. CONSTANTINESCU

„Manuscriptum” după zece ani

Muzeul literaturii române, cu zece ani în urmă, ajunsese să achiziționeze în colecția sa de manuscrise inedite peste 14 000 de titluri, așa încît, oricît ar fi fost de generos cu expunerea acestor materiale rare, era cu neputință să le facă știute în totalitate publicului vizitator. Și așa s-a hotărît să se editeze o „publicație periodică” în care să se comunice nu numai publicului larg dar și celui de specialitate bogăția documentară a colecțiilor sale. În felul acesta, el (Muzeul literaturii — n.n.) e convins că va contribui la progresul culturii noastre naționale și îndeosebi la cunoașterea vieții și a operei scriitorilor. Titlul acestei publicații este Manuscriptum și el denumește, în forma lui solemnă, nu numai acea tortură dulce a manuscrisului, care a muncit pe mării și micii scriitori, de la noi și de pretutîndeni, dar și ceva din „Farmecul manuscriselor”... scria academicianul D. Panaitescu-Perpessiciu, fondatorul Muzeului literaturii române și primul director al Manuscriptum-ului.

Parcurgem cu atenție rîndurile scrise de Perpessiciu în articolul de fond al primului număr, din decembrie 1970, intitulat Programul nostru. Sînt gînduri ce definesc liniile directoare ale noii publicații literare, respectate cu sfințenie pînă azi. Revista, încă de la început, și-a propus publicarea numai a documentelor inedite, de orice natură ar fi ele, căci: „Singur scrisul de mină, așadar manuscrisul, fie el în chirilica cea mai generoasă, fie în cea mai fantezistă grafie modernă, pulsează viață, tot așa cum se

face simțită peregrinarea singelui și în mina cea mai străvezie. De aici și indispoziția celui familiarizat cu manuscrisele, cînd, dintr-o pricină sau alta, e nevoit să lucreze pe o copie. El tinjește continuu după izul acela reavăn de hirtie, în care tot mai stăruie ceva din seva care a premers celulozei; el tinjește după inscripțiile de antracen, ca după stropii de singe ai celui ce a purtat crucea pe calvarul creației artistice; el tinjește după hieroglifele misterioase și de atîtea ori indescifrabile, în care autorul și-a încifrat secretele imaginației lui...”

Munca acestor iubitori ai manuscriselor prinde contur între coperțile Manuscriptum-ului, revistă ce apare cu regularitate de zece ani într-o aceeași frumoasă ținută grafică.

Avem în față primul număr al revistei și ultimul ei număr, 4/1979, două puncte ce marchează un efort de un deceniu. „Am pornit de la fondurile inedite ale Muzeului — ne mărturisește criticul Al. Oprea, directorul muzeului — din dorința de a stimula și alte arhive de stat și particulare, care să ne ajute să îmbogățim seria manuscriselor originale ce, uneori, pot schimba imaginea literaturii. Am dorit ca revista Manuscriptum să fie o revistă care să invite la discuții, care să dea posibilitatea de a cunoaște cit mai multe și mai variate date referitoare la scriitorii noștri. Ambția noastră este aceea de a scoate o revistă vie, ancorată în contemporaneitate.”

Pentru a satisface această ambiție, colectivul de redactare a revistei depune o

muncă plină de devotament și pasiune. De fapt, revista Manuscriptum nu beneficiază de un colectiv redacțional propriu-zis, muzeografilor au sarcina de a redacta materialul ce urmează a fi publicat: ei îl triază, tot el descifrează taina rîndurilor, apoi le grupează pe tematici. În schema revistei nu figurează decît o dactilografă și un secretar responsabil de redacție. „Dar și așa, cu greutatea inerentă alcătuirii unei reviste de o asemenea factură, competența și dăruirea muzeografilor biruie. Manuscriptum apare trimestrial, fără nici un fel de întîrziere” — ne asigură Diana Cristev, și ea trebuie să știe exact cum stau lucrurile, cit e de greu și cit e de frumoasă răsplata efortului, a muncii lor, căci muzeografa face parte din colectivul de redactare a revistei încă de la primul său număr. Sîntem asigurați că în acest colectiv nu sînt decît oameni tineri, dornici să restituie cititorilor bogăția necunoscută încă a sertarelor care mai păstrează manuscrise încă neștiute. Căutarea de noi date biografice, îmbogățirea materialului iconografic referitor la vreun scriitor, aducerea la lumina tiparului a corespondențelor etc., toate astea au constituit încă de la primul număr al revistei condiții de bază ale existenței ei. Răsfoind revista Manuscriptum observi structura sa de o înaltă ținută culturală, dar și de o largă varietate. Materia fiecărui număr e structurată pe cite o temă de mare interes. Trebuie remarcată permanența unor rubrici: Documente replică, Dezbateri, care dau revistei un caracter incitant, polemic. Apoi, cele două rubrici „Scriitori români în arhivele străine” și „Scriitori străini în arhivele române” dau posibilitatea lărgirii sferei de cunoaștere a relațiilor aflate între scriitorii lumii, amintindu-ne

principiul enunțat de Thomas Hardy: „Schimbul internațional de idei este singura salvare posibilă a omenirii”. Cîmpul de cîmpiu citat simbolic, încă de la primul număr al revistei, cînd rubrica „Scriitori străini în arhive române” a debutat cu o corespondență între Galsworthy și Marcu Beza.

Că revista Manuscriptum și-a respectat întru totul programul enunțat de Perpessiciu ne-o dovedește întreaga colecție, ba mai mult, revista și-a îmbogățit permanent sumarul. Spicuim din opiniile colaboratorilor „Totul, însoțit de facsimil și fotografii, dă de fiecare dată revistei înfățișarea și atmosfera unui colț bogat de muzeu, alcătuit, număr cu număr, un monument traicnic și în continuă dezvoltare de mare preț pentru cinstirea scrisului literar românesc și a limbii noastre scrise” (Al. Philippide); „Manuscriptum aduce în casa spirituală a fiecărui cititor ceea ce are mai de preț Muzeul literaturii române. Și asta cu exigență și cu înaltă rigoare, cu acea disciplină a cercetării literare ilustrată inegalabil de regretatul Perpessiciu” (Al. Dima); „Încă de la primul volum al revistei Manuscriptum am simțit o mare satisfacție, vîzînd că prin ea și prin Muzeul literaturii române se împlinesc, pentru literaturile române, o lacună dureroasă și un cardinal deziderat: cunoașterea genezei operelor literare, cunoaștere fără de care înțelegerea artistului și receptarea operei nu poate fi deplină” (C. Dăicoviciu).

Revista Flacăra urează ca și pe viitor Manuscriptum să depășească sîmpa înregistrare arhivistică a documentelor literare și să descopere semnificații majore în substanța lor, integrîndu-le actualității. CORNELIA DJIGOLA

Flacăra. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312. cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 523; Secția știință-învățămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Marco Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617; Secția cultură-școala (George Arion, Adrian Dohotaru) — 16 19; Secția fotoreportaj — 15 95; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Sorin Postolache) — 1 782; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIIE — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU